

HAZIRLAYAN

İsa TÜRKDÖNMEZ

1981 yılında Kayseri'nin Sarız ilçesinde dünyaya geldi. İlkokul ve ortaokulu Sarız'da tamamladı. Daha sonra ise Hollanda'ya yerleşti. İlahiyat eğitimini Hollanda'da aldı. Hayatına Belçika'da devam etmektedir.

## ÖNSÖZ

Yüce Rabbimize hamd, Sevgili Peygamberimize, ehl-i beyt'ine ve ashabına salat ve selam olsun.

Bu dünyadaki en büyük vazifemiz kuvvetli bir imana sahip olmaktır. Çünkü iman, dünya ve âhiret saâdetinin vesilesidir. İmanın zayıf olması dünya ve âhiret felaketine sebep olabilir.

O yüzden bu kitabın hazırlanma gayesi, hak ve hakikata talip olan insanları, İslamî ve imânî konularda aydınlatmaktır.

Bu eser, "**Ehl-i Sünnet Vel Cemaat**"<sup>1</sup> inancı üzerine hazırlanmıştır. Bu kitabın hazırlanışında "**Risale-i Nur**"<sup>2</sup> eserlerinden ve güvenilir sitelerden olan "**Sorularla İslamiyet'ten**" büyük ölçüde istifade edilmiştir.

Bu eserin Hollanda'cası 2 senelik bir çalışma neticesinde bastırılıp, bugüne kadar 100 bine yakın dağıtılmıştır. Elde edilen çok güzel neticelerden dolayı bu eserin, başta Türkçe olmak üzere diğer dillerde de basılması uygun görülmüştür.

Bu eseri okuyanlardan ricamız, başkalarının da istifade etmelerine sebep olmalarıdır.

Merak ettiğiniz İslami ve imânî konuları güvenli bir şekilde öğrenmek ve e-posta vasıtasıyla bize ulaşmak istiyorsanız aşağıda linkini vereceğimiz siteyi ziyaret edebilir, e-posta ve telefon vasıtasıyla bize ulaşabilirsiniz.

[www.sorularlaislamiyet.com](http://www.sorularlaislamiyet.com)

[info@desleuteltothetantwoord.com](mailto:info@desleuteltothetantwoord.com)

---

<sup>1</sup> **Ehl-i Sünnet vel cemaat**: Hz. Peygamberin (s.a.v) sünnetine ve ashabının yoluna bağlı olanlar ve onların izlediği dini yol ve metodu benimseyenlerdir. Ehl-i Sünnet, Kur'an ve sünnet üzerinde birleşmiş, ayrılıktan sakınmış, akıllı değil, Kur'an ve sünneti kaynak almış topluluktur. Hz. Peygamberin sünnetine uyanlara 'Ehl-i Sünnet', onun sahabelerini âdil kabul ederek onların din hususundaki metodunu takip edenlere de 'Ehl-i Cemaat', ikisine birlikte 'Ehl-i Sünnet Ve'l-Cemaat' denilmiştir. Günümüzde "Ehl-i Sünnet vel Cemaat" deyince, itikatta Maturidi ve Eş'ari, amelde ise Hanefi, Şafi, Maliki ve Hanbeli mezhepleri ile bu mezheplere mensup (% 85) Müslümanlar bilinir.

<sup>2</sup> **Risale-i Nur**; Bediüzzaman Said Nursi hazretlerinin yazdığı, asrımızın anlayış ve ihtiyacına göre yazılmış bir Kur'an tefsiridir. Risale-i Nur, konu sırası takip etmeyen, güncel, İslamî ve imânî konularda Bediüzzaman Said Nursi tarafından 1925 yılında yazılmaya başlanmış, 24 yılda tamamlanmış kitap ve kitapçıklardan oluşan bir külliyyattır. Yaklaşık 6 bin sayfadan oluşur ve ayet sırası takip etmez.

# İÇERİK

|     |                                                                                                                                                                                   |    |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1.  | Allah'ın varlığının delilleri nelerdir? Allah'ın varlığını nasıl ispatlarız? .....                                                                                                | 6  |
| 2.  | Allah'ın ve âhiretin varlığı hakkında gelen vesveselere karşı ne yapılması gerekmektedir? .....                                                                                   | 7  |
| 3.  | Varlıkların yaratılması tesadüf veya evrim ile açıklanabilir mi? .....                                                                                                            | 8  |
| 4.  | Belki de bütün varlıklar tesadüfen oluşmuştur, veyahut sebebler yaratmıştır, ya da tabiatın tesiriyle meydana gelmiştir. Kesin olarak Allah'ın yarattığını nasıl biliyoruz? ..... | 9  |
| 5.  | Reenkarnasyona inananlara nasıl cevap verebiliriz? .....                                                                                                                          | 11 |
| 6.  | "Big Bang" teorisi dine aykırı mıdır? .....                                                                                                                                       | 12 |
| 7.  | Bilim dünyası "Evrim" diyor iddiasına nasıl cevap verebiliriz? .....                                                                                                              | 13 |
| 8.  | "Kâlü Belâ'dan beri Müslümanız" ne demektir? .....                                                                                                                                | 14 |
| 9.  | Bir atadan geldiğimiz halde, farklı renkler nasıl ortaya çıktı? .....                                                                                                             | 14 |
| 10. | Bir atadan geldiğimiz halde, dünya dilleri nasıl ortaya çıkmıştır? .....                                                                                                          | 15 |
| 11. | İlk insanlar nasıl çoğalmıştır? .....                                                                                                                                             | 16 |
| 12. | Allah bizi yaratmadan önce insan olmak isteyip istemediğimizi sormuş mudur? .....                                                                                                 | 16 |
| 13. | Sadece Allah'a inanıp da dinlere, kitaplara ve peygamberlere inananlara (deist) nasıl cevap vermemiz gerekir? .....                                                               | 17 |
| 14. | Allah kâinatı neden yarattı? .....                                                                                                                                                | 17 |
| 15. | İnanmak istediğimiz için mi inanıyoruz? .....                                                                                                                                     | 18 |
| 16. | İnsanın yaratılış gayesi nelerdir? .....                                                                                                                                          | 19 |
| 17. | Çevremizde "Görmediğime inanmam" diyen kişilerle karşılaşıyoruz. Bunları, bu yanlış düşüncelerinden vazgeçirmek için neler söylemeliyiz? .....                                    | 19 |
| 18. | Allah'ın sıfatları nelerdir? .....                                                                                                                                                | 20 |
| 19. | Allah bizi yaratmadan önce ne yapıyordu? .....                                                                                                                                    | 22 |
| 20. | Allah'ı bu dünyada niçin göremiyoruz? .....                                                                                                                                       | 23 |
| 21. | Allah'ı (c.c) cennetten herkes görecekti mi? .....                                                                                                                                | 23 |
| 22. | Allah nerededir? .....                                                                                                                                                            | 24 |
| 23. | Allah hiçbir şeye muhtaç olmadığı halde, neden insanlara ibadet Etmelerini emretmektedir? .....                                                                                   | 25 |
| 24. | Bütün varlıkları Allah yarattı. Peki, -Hâşâ- Allah'ı kim yarattı? .....                                                                                                           | 25 |
| 25. | Şeytan, kötülük ve şerler niçin yaratıldı? .....                                                                                                                                  | 26 |
| 26. | Allah'ın yanında üstünlüğün ölçüsü nedir? İslam'ın ırkçılığa bakışı nasıldır? .....                                                                                               | 27 |
| 27. | İnsan nereden gelmiştir, Niçin gelmiştir ve nereye gidecektir? .....                                                                                                              | 28 |
| 28. | Çocukların başlarına gelen belaların, musibetlerin ve hastalıkların hikmeti nedir? .....                                                                                          | 28 |
| 29. | Allah, korona misali hastalıklara, deprem misali musibetlere ve kötülüklere neden müsaade ediyor? Neden özürlü ve sakat insanlar yaratıyor? Bu yaratmalar adil mi? .....          | 29 |
| 30. | Allah bizim ne yapacağımızı ve sonumuzu biliyor ise, bizi neden imtihan ediyor? .....                                                                                             | 31 |
| 31. | İslam dininin mantık ve bilime bakışı nasıldır? .....                                                                                                                             | 32 |
| 32. | İslam sonradan gelmiş bir dindir. İslamın doğru din olduğu nasıl ispatlanır? Hz. Muhammed'in kendi düşünceleri olamaz mı? .....                                                   | 33 |
| 33. | İslam dininin Arap kültürü ve diğer inanışların derlemesi olduğu iddiasına nasıl cevap verilebilir? Allah ismi diğer dinlerde neden yoktu? .....                                  | 34 |
| 34. | İslamiyet hak din ise, neden dünyada bu kadar çok inkâr eden ve başka dinlerden olanlar var? İnsanların Müslüman olmasına engel olan maniler nelerdir? .....                      | 35 |
| 35. | Bazı çevreler her vesileyle İslam âleminin bugünkü perişan hâline İslam'ın sebep olduğunu iddia ediyorlar. Bunlara nasıl cevap vermeliyiz? .....                                  | 36 |
| 36. | 1.400 sene önce gelmiş olan İslam, çağımızın sorularına cevap verip ihtiyaçlarını karşılayabilir mi? .....                                                                        | 37 |
| 37. | İslamda kişisel özgürlüklerde neden sınırlar var? Neden insana istediği gibi yaşama hakkı verilmiyor? .....                                                                       | 37 |
| 38. | Âhiretin varlığı hakkında deliller nelerdir? Yeniden dirilişi aklın kavraması, kalbin inanması için ne yapmalıyız? .....                                                          | 38 |
| 39. | "Âhirete giden gelen varmı ki inanalım" diyenlere nasıl cevap verebiliriz? .....                                                                                                  | 39 |
| 40. | Peygamber gönderilmeden insanlar Allah'ı bulamazlar mı? .....                                                                                                                     | 40 |
| 41. | Hz. İsa hakkında bilgi verebilir misiniz? Kıyamet kopmadan Hz. İsa'nın tekrar dünyaya geleceği doğru mudur? .....                                                                 | 41 |
| 42. | Hz. Muhammed'in (s.a.v) hayatı hakkında bilgi verir misiniz? .....                                                                                                                | 42 |
| 43. | Peygamber Efendimizin ahlakı hakkında bilgi verebilir misiniz? .....                                                                                                              | 46 |
| 44. | Hz. Muhammed'in (s.a.v) birden fazla evlenmesinin hikmetleri nelerdir? Hz. Ayşe validemiz, Peygamber Efendimiz ile evlendiğinde kaç yaşındaydı? .....                             | 46 |
| 45. | Hz. Peygamber ümmi miydi? .....                                                                                                                                                   | 47 |

|     |                                                                                                                             |    |
|-----|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 46. | Kur'an dili neden Arapça'dır? Kur'an'ı tercümesinden okusak daha iyi olmaz mı? Anlamadan okuduğumuzda sevabı olur mu? ..... | 48 |
| 47. | Kur'an mucizeleri nelerdir; örnekler verir misiniz? .....                                                                   | 49 |
| 48. | Allah neden Tevrat ve İncili tahrif olmaktan korumamıştır ve Kur'an'ı Kerimi en son göndermiştir? .....                     | 52 |
| 49. | Kur'an'ı Kerim'in yazılması, toplanması ve kitap haline getirilmesi hakkında detaylı bilgi verir misiniz? .....             | 53 |
| 50. | Kabir hayatı (nimet ve azabı) var mıdır? .....                                                                              | 54 |
| 51. | Şefaat hakkında bilgi verir misiniz? .....                                                                                  | 56 |
| 52. | Bütün insanlar cehennemi görecekler mi? .....                                                                               | 57 |
| 53. | Cehennem azabı hakkında bilgi verir misiniz? .....                                                                          | 57 |
| 54. | Kâfirlerin ebedi cehennemde kalmasına Allah'ın merhameti buna nasıl müsaade ediyor ve bu nasıl adalet olur? .....           | 58 |
| 55. | Cennet hayatı hakkında bilgi verir misiniz? .....                                                                           | 59 |
| 56. | Bazıları "Bize Kur'an Yeter" diyerek sünneti reddediyorlar? Sünnetin önemi hakkında bilgi verir misiniz? .....              | 61 |
| 57. | Hadislerin değişmeden bize ulaştığına nasıl emin olabiliriz? .....                                                          | 62 |
| 58. | "Din afyondur" diyen insanlara nasıl cevap verebiliriz? .....                                                               | 64 |
| 59. | Dinler savaş sebebi midir? .....                                                                                            | 64 |
| 60. | Neden namaz kılıyoruz? Namaz kılmadan Müslüman olunmuyor mu? Namaz kılmadan ölen cennete gidemez mi? .....                  | 65 |
| 61. | Duamızın kabul olmasının sebepleri nelerdir? Namaz kıldığımız halde işlerimiz neden yolunda gitmiyor? .....                 | 66 |
| 62. | İslam'dan haberi olmayan gayrimüslimlerin cehennemden kurtulmaları mümkün müdür? .....                                      | 67 |
| 63. | Ruhu nasıl anlayabiliriz? .....                                                                                             | 68 |
| 64. | Cinler hakkında bilgi verir misiniz? .....                                                                                  | 69 |
| 65. | İslam'da kadın ve erkek hakları nelerdir? İslamın kadınlara bir baskı ve kısıtlama getirdiği iddialarına ne dersiniz? ..... | 70 |
| 66. | Bayanların başını kapaması farz mıdır? .....                                                                                | 71 |
| 67. | Tesettür neden gereklidir? .....                                                                                            | 72 |
| 68. | Cennette huri meselesini açıkla mısınız? .....                                                                              | 73 |
| 69. | Allah Kur'an'da birçok yerde neden "Ben" yerine "Biz" demektedir? .....                                                     | 74 |
| 70. | Halifelğin, öncelikle Hz. Ali'nin hakkı olduğu ve bu hakkın gasp edildiği iddiası hakkında bilgi verir misiniz? .....       | 75 |
| 71. | Çok günah işleyen bir kimseye kafir denir mi? .....                                                                         | 77 |
| 72. | Hiç affolunmayacak günah var mıdır? .....                                                                                   | 78 |
| 73. | Şirk nedir ve şirk çeşitleri nelerdir? .....                                                                                | 79 |
| 74. | Zina hakkında bilgi verir misiniz? .....                                                                                    | 80 |
| 75. | Müslüman yalan söyleyebilir mi? .....                                                                                       | 81 |
| 76. | İçki içmek ne zaman ve nasıl haram kılınmıştır? İçkinin haram olmasının hikmetleri Nelerdir? .....                          | 82 |
| 77. | Kumar hakkında bilgi verir misiniz? .....                                                                                   | 83 |
| 78. | Faiz neden haramdır? .....                                                                                                  | 84 |
| 79. | Oruç hakkında bilgi verir misiniz? .....                                                                                    | 85 |
| 80. | Zekât hakkında bilgi verir misiniz? .....                                                                                   | 86 |
| 81. | Hac hakkında bilgi verir misiniz? .....                                                                                     | 87 |
| 82. | Domuz eti yemek niçin haramdır? .....                                                                                       | 88 |
| 83. | Vesveseden kurtulma çareleri nelerdir? .....                                                                                | 88 |
| 84. | Şeriat nedir? .....                                                                                                         | 89 |
| 85. | İslam'da cihat nedir; nasıl yapılmalıdır? .....                                                                             | 91 |
| 86. | Terör saldırılarını İslamiyetle alakalı göstermek isteyenlere nasıl cevap verebiliriz? .....                                | 92 |
| 87. | Bazıları Kurban Bayramı için "Vahşet ve Cinayettir" diyor. Bunlara nasıl cevap verebiliriz? .....                           | 93 |
| 88. | İman nedir? .....                                                                                                           | 93 |
| 89. | Nasıl Müslüman olunur? .....                                                                                                | 94 |
| 90. | Büyük günah işleyen birisi Müslüman kalabilir mi? .....                                                                     | 95 |
| 91. | Ehl-i Sünnet Vel Cemaat ne demektir ve özellikleri nedir? .....                                                             | 96 |
| 92. | "Peygamberimizin mezhebi mi vardı? Mezhebe gerek yok" diyenlere nasıl cevap verebiliriz? .....                              | 98 |



## 1. Allah'ın varlığının delilleri nelerdir? Allah'ın varlığını nasıl ispatlarız?

**"Mü'minler için göklerde ve yerde Allah'ın birliğini ve kudretini gösteren nice deliller vardır."**<sup>3</sup>

Varın ispatı, yokun ispatından her zaman daha kolaydır. Bir elma cinsinin yeryüzünde bulunduğunu, bir tek elmayı göstermekle ispat edebiliriz. Halbuki yokluğunu iddia eden kimse bütün yeryüzünü dolaştıktan sonra ancak elmanın yokluğunu ispat edebilir. Bu ise imkânsızdır.

Aynen bu misal gibi, Allah'ın varlığını kabul etmeyen biri, bütün kâinatı hattâ kâinat ötesini dolaştıktan sonra ancak -hâşâ- Allah yoktur diyebilir ki bu ihtimal imkânsızdır. Allah vardır diyenler ise hem hadsiz akli delillerle hem de vahyi delillere dayanarak Allah'ın varlığını ispat etmektedirler.

Bu delillerden birkaçı sırayla şöyledir:

**İmkân delili:** İmkân, bir şeyin olması ile olmamasının eşit ihtimale sahip olması demektir. Günlük konuşmalarımızda "Mümkün" derken olabilir de olmayabilir de manasını kast ederiz. Yaratılmış olan her varlık bize şu gerçeği haykırır, "**Benim olmamla olmamam eşit idi. Şu an ben varsam, varlığımı yokluğuma tercih eden sonsuz ilim, irade ve kudret sahibi bir yaratıcı var demektir. O ise ancak Allah'tır.**"

**Sanat delili:** Atomlardan hücrelere, sebzelerden meyvelere, hayvanlardan insanlara, yıldızlardan galaksilere kadar bütün kâinatta, ince ve baş döndürücü harika bir sanat göze çarpmaktadır. En basit bir sanatın bile tesadüfen olması mümkün değilken, en üst seviyede sanatlı yaratılan bu kâinatın ve içindekilerin tesadüfen olması yahut hayatsız ve şuursuz sebebler eliyle vücut bulması mümkün değildir.

**Ölçü ve düzen delili:** Bir şeyde ölçü ve düzen varsa, onu ölçülü ve düzenli yapan biri var demektir. Ölçülü ve düzenli olan bir varlık tesadüfen olamaz. Evrendeki büyük sayılabilecek galaksilerin sayısı milyarlarcadır. Bu kadar galaksileri içlerindeki haddi hesaba gelmeyen yıldızlarla mükemmel bir düzen, ölçü ve hikmet içinde hareket ettiren, birbirlerine çarpmadan döndüren, akılları aciz bırakan bir tarzda boşlukta tutan, ancak ve ancak Yüce Allah olabilir.

Dünyamızın lambası olan Güneş, Dünyamızdan 1 milyon 300 bin defa daha büyüktür. Güneşin sadece bir günlük yakıt ihtiyacı için binlerce dünya kadar odun, kömür ve gazyağı lazımdır. Güneşin odunsuz, kömürsüz ve gazyağısız bir şekilde mükemmel bir düzen, ölçü ve hikmet içinde sönmeden yanması **-tesadüfen-** olamaz. Bu durum sonsuz güç ve ilim sahibi olan Yüce Allah'ı akıl gözümüze güneş gibi göstermektedir.

**Hikmet ve gaye delili:** Kainattaki her bir varlığın akılları hayrette bırakan bir tarzda hikmetli yaratılışı, tesadüfen olma ihtimalini devre dışı bırakıp, ancak sonsuz bir ilim, irade ve hikmet sahibi olan Yüce Allah'ın yaratması ile olabileceğini gösteriyor.

**Temizlik delili:** Dünyamız ve kâinatta görülen mükemmel temizlik, başlı başına bir delil olarak bize Allah'ı bildirmektedir. İçinde beş on insan yaşayan bir ev bir hafta temizlenmezse kokacaktır. Dünyamız ve kâinat ise haddi hesaba gelmeyen canlı ve cansız varlıklarla ve bunların ölü ve enkazlarıyla dolu olmasına rağmen tertemiz. Bu kusursuz temizliğin tesadüfen olma ihtimali yoktur. Ancak Yüce Allah'ın varlığı ve birliği ile bu temizlik izah edilebilir.

---

<sup>3</sup> Casiye, 45/3.

**Bütün yüzlerin birbirinden farklı olmasının delili:** Birbirinden ayrı milyarlarca yüzün, milyarlarca yüzden ayrılması ve her yüze sonsuz ihtimal yolları içinde en ölçülü ve düzenli şeklin verilmesi, tesadüfî devre dışı bırakıp, yarattığı her yüzü en ince ayrıntısına kadar bilen sonsuz ilim sahibi olan Allah'ı göstermektedir.

**Kur'an delili:** Kur'an'ı Kerim'in Allah'ın kalamı olduğunu ispat eden bütün deliller, aynı zamanda Cenab-ı Hakk'ın varlığını da ispat etmektedir. Kur'an'ın Allah kalamı olduğuna dair binlerce delil vardır. Bu deliller, Kur'an ile alakalı İslam kaynaklarında en ince ayrıntılarına kadar mevcuttur. Bütün bu deliller kendilerine mahsus hususi dilleriyle Yüce Allah'ın varlığına kesin şehâdet ederler.<sup>4</sup>

**Peygamberler delili:** Bir hadiste Yüce Allah'ın **124 bin**,<sup>5</sup> başka bir hadiste ise **224 bin**<sup>6</sup> peygamber gönderdiği bildirilmektedir. Bu peygamberlerin hak peygamber olduğunu gösteren bütün deliller '**Allah vardır ve birdir**' demektir. Zira peygamberlerin varlıklarının gayesi, Allah'ın varlık ve birliğini ilan ve ispat etmektir. Tek başına Hz. Peygamber (s.a.v) Yüce Allah'ın (c.c) varlık ve birliğine sarsılmaz bir delildir.

**İslam âlimleri delili:** Yaklaşık 1400 senedir sayıları milyonları bulan **İslam âlimleri**, ilmi eser ve tefsirleri ile misli görülmedik tarzda Allah'ın varlığını ispat etmişlerdir ve etmektedirler.

**Evliyalar delili:** "Evliya" denilen ve sayıları yine milyonları bulan o mübarek şahıslar, Allah'ın varlığını herkese örnek olan o güzel ahlakları, hayatları ve kerametleri ile ispat etmişlerdir ve kıyamet kopuncaya kadar da ispat etmeye devam edeceklerdir

Özetle, Allah'ın varlık delillerinin haddi hesabı yoktur. Burada sadece akla kapı açacak bazı örnekler verdik.

## **2. Allah'ın ve âhiretin varlığı hakkında gelen vesveselere karşı ne yapılması gerekmektedir?**

**"Göklerde ve yerde Allah'ın varlığını, birliğini ve kudretini gösteren öyle deliller var ki! Onlar, bu delillerle sürekli iç içe, yan yana bulunurlar, fakat üzerinde hiç düşünmeden tam bir aldırmazlık içinde onlardan yüz çevirirler!"<sup>7</sup>**

Allah'ın (c.c) olmama ihtimali yoktur. O yüzden böyle bir vesveseye ehemmiyet vermemek gerekir. Yaratılan her bir varlık, Yüce Allah'ın varlığını aklımıza göstermektedir. Çünkü bir sanat nasıl sanatkârsız, bir kitap nasıl kâtipsiz olamazsa, canlı ve cansız bütün bu varlıklar elbette Yüce Allah'sız var olamazlar.

**"Bir köy muhtarsız olmaz. Bir iğne ustasız olmaz, sahipsiz olmaz. Bir harf kâtipsiz olamaz, biliyorsun. Nasıl oluyor ki, nihayet (sonsuz) derecede muntazam şu memleket hâkimsiz olur?"<sup>8</sup>**

**"Aklen mümkün olan bir şeyin varlığı, haber yoluyla kesin olarak bilinir."** Bir yerden veya bir şeyden haber vermek için, illa o yere gitmek veya o şeyi mutlaka gözümüzle

<sup>4</sup> Kur'an'ın mucizeliği hakkında Risale-i Nur'dan İsharatu'l İ'caz'a ve 25. Söz'e bakabilirsiniz.

<sup>5</sup> Hadis, Ahmed b. Hanbel, el-Müsned 5/265-266; İbn Hibbân, es-Sahîh, 2/77.

<sup>6</sup> Bursevî, İsmail Hakkı, Tefsiru Ruhul-Beyan, 2/323; 6/49; 8/215.

<sup>7</sup> Yusuf, 12/105.

<sup>8</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Sözler, Onuncu Söz.

görmemiz gerekmez. Mesela, astronomi ilmi bize yıldızlardan ve galaksilerden bahsetmektedir. Uzayda hâlâ ışığı bize ulaşamayan nice yıldızlar vardır. Peki buralara kim gidip, kim gelmiştir? Bizler bu galaksi ve yıldızların varlığından -gitmediğimiz halde- şüphe etmiyoruz. Çünkü, astronomi ilminin uzmanlarına itimad ediyoruz. Yani, **"Alanında uzman ve güvenilir haber kaynaklarının, kendi alanlarında verdikleri bilgiler, şüphesiz inanmak için yeterlidir"**

İşte hem alanında uzman hem de en doğru ve güvenilir haber kaynakları olan başta **"Bütün peygamberlerin ve Kur'an'ın sonra bütün evliyaların ve İslam âlimlerinin"** Allah'ın ve âhiretin, cennet ve cehennemin varlığına, insanın öldükten sonra tekrar diriltileceğine dair verdikleri haberlerden elbette daha doğru haber olamaz.

Bu kadar güvenilir, güçlü ve doğru haber kaynaklarının Allah ve âhiretin varlığında kesin olarak birleşmeleri, yeterli delildir.

### 3. Varlıkların yaratılması tesadüf veya evrim<sup>9</sup> ile açıklanabilir mi?

**"Gaybın anahtarları Onun katındadır; başkası onu bilemez. Karada ve denizde olanı da O bilir. Onun bilgisi olmadan ne bir yaprak düşer ne de yerin karanlıklarında bir tane saklı kahr..."<sup>10</sup>** Bu ayet ile alemde kesinlikle tesadüfün olmadığı bildirilmektedir.

**"Bir şey tesadüfen meydana gelmiş"** dediğiniz zaman, o işi yapan usta yok demektir.

Yâni:

- Ustası olmayan bir arabanın
- Müteahhiti olmayan bir binanın
- Dokumacısı olmayan bir kumaşın
- Terzisi olmayan bir elbisenin

**Tesadüfen meydana geldiğini hiç gören var mı?**

Bir eser varsa o eserin ustası akıl ile görülür yâni varlığı bilinir. Bir eser varsa mutlaka bir ustası olacaktır.

Aynen öylede, üstümüzdeki elbisenin bir terzisi olduğu gibi insan bedeninin de bir yaratıcı vardır. **İşte O Allah'tır.**

Hayatın tesadüf eseri meydana geldiğini iddia etmek; bir matbaada rastgele olan bir patlama neticesinde süper bir ansiklopedinin çıktığını iddia etmek gibidir. Hem hayatın tesadüf eseri meydana geldiğini iddia etmek; bir fırında rast gele meydana gelen patlama neticesinde çeşit çeşit baklavaların, böreklerin ve ekmeklerin meydana geldiğini iddia etmekten beterdir. Socrates'in dediği gibi: **"Kâinatta tesadüfe tesadüf edilmemiştir."**

Evrım meselesine gelince; yaratılış ister âni olsun ister milyarlarca sene sürsün, insan ister doğrudan yaratılsın ister dolayısıyla. Şu soruların cevabı nasıl verilecek:

**- Görmeyen kâinattan gören insanları kim çıkarttı?**

<sup>9</sup> Evrim teorisindeki evrim tanımına göre, uzun bir süre beklemenin ardından canlılar -hâşa- yaratıcısı olmayan tek bir ortak atadan, tesadüfen meydana gelmiştir. Bu saçma teoriye göre insanlar maymundan evrim geçirmiştir.

<sup>10</sup> En'am, 6/59.

- Bilmeyen şu âlemden, bilen insanları kim süzdü?
- Hissetmeyen, sevmeyen, korkmayan şu saraya, bu duygularla donatılmış misafirleri kim getirdi?
- Görmemek nasıl evrim geçirdi de görmek oldu?
- İşitmemek nasıl işitmek oldu?
- Anlamamak nasıl anlamak oldu?
- Can nedir bilmeyen bu kâinat, canlı varlıkları nereden elde etti?

Akıllara durgunluk veren bu olayları cahil, cansız ve şuursuz varlıkların uzun süre beklemeleriyle izah etmek mümkün mü?

Dünkü boş arsada bugün bir köşk görsek hemen soruyoruz: **"Bu köşkü kim yaptırdı?"** Hiç kimsenin aklından ve hayalinden dahi geçmiyor ki, arsa evrim geçirdi de köşk oldu.

O hâlde, yoktan vâd edilen bu kâinat için bu evrim saçmalığı nasıl ileri sürülebiliyor? **"Yokluk, evrim geçirdi de varlık mı oldu?"**<sup>11</sup>

#### **4. Belki de bütün varlıklar tesadüfen oluşmuştur, veyahut sebebler yaratmıştır, ya da tabiatın tesiriyle meydana gelmiştir. Kesin olarak Allah'ın yarattığını nasıl biliyoruz?**

**"Gökleri ve yeri gerçek bir gâye ve hikmet ile, yerli yerince yaratan Odur..."**<sup>12</sup>

Bediüzzaman Said Nursi hazretleri<sup>13</sup> **"23. Lem'a olan Tabiat risalesinde"**<sup>14</sup> bir varlığın mesela bir karıncanın meydana gelebilmesi için dört ihtimal sayar. Bu ihtimaller şunlardır:

- a. Kendi kendine olmuştur,**
- b. Sebepler yapmıştır,**
- c. Tabiat yapmıştır,**
- d. Sonsuz İlim, irade ve kudret sahibi bir yaratıcının eseridir.**

Bu ilk üç ihtimalin imkânsız olduğu gösterilirse, dördüncü ihtimal olan Allah'ın yaratıcı olduğunun kabul edileceği belirtilir. Biz burada özet olarak bu maddeleri birkaç cümle ile ifade edeceğiz.

##### **a) Kendi kendine olma.**

<sup>11</sup> Kâinatta tesadüf ve evrim saçmalığının yaratılışta zerre kadar tesirlerinin olmadığını detaylı şekilde anlamak isteyenlere Risale-i Nur'dan "32. Söz" okumalarını tavsiye ederiz.

<sup>12</sup> En'am, 6/73.

<sup>13</sup> Bediüzzaman Said Nursi hazretleri 1878 senesinde Bitlis'e bağlı Hizan ilçesinin Nurs köyünde dünyaya geldi. Kendisinde görülen harikulade zekâ ve hafıza sebebiyle "Zamanın harikası" anlamında "Bediüzzaman" ünvanıyla şöhret buldu. Yazmış olduğu Risale-i Nur tefsiri ile milyonlarca insanın imanlarının kurtuluşuna vesile oldu. Ömrü zindanlarda, sürgünlerde, işkenceler altında ve göz hapsinde geçmiş, defalarca zehirlenmiş ve tarihte emsaline az rastlanır çileli bir hayat geçirmiştir. Bütün bu olumsuzluklara rağmen tarihte eşine az rastlanır bir iman hizmeti tesis etmiştir. 1960 senesinde Şanlıurfa'da vefat etmiştir.

<sup>14</sup> Bu Risale ile tabiatın yaratılmış bir mahluk olduğu, Allah'ın varlık ve birliğine şahadet ettiği, kuvvetli ve mantıklı delillerle anlatılmaktadır.

Mesela bir karıncayı ele alacağız. Bu karınca önce kendisi var olacak ki kendisini yapsın. Kendisi var olmayan bu karınca, kendisini yokluk âleminden nasıl bu varlık âlemine çıkaracaktır?

Bırakın karıncayı, siz kendinizi anne karnında bir hücreden başlayarak bebek haline kendiniz mi getirdiniz?

Böyle bir hurafe nasıl kabul edilir? Demek ki Allah'a inanmayanlar böyle hurafe şeylere inanıyorlar.

#### **b) Sebepler yapmış olabilir.**

Karıncayı meydana getiren sebepler, karıncanın annesi ve babası gibi varlıklar, hava, su ve güneş gibi cansızlar ve hidrojen, oksijen gibi elementlerdir.

Şimdi bunların hangisi, karıncayı yapıp ondan sonra ona hayat verebilir?

Karıncayı bir tarafa bırakalım, insana gelelim. Sebeplerin içerisinde en akıllı ve şuurlu olan insandır. Karıncayı yapsa yapsa insan yapabilir. Halbuki insanın yaptığı karınca ya plastikten veya kâğıttandır. Hayat sahibi bir karıncayı insanın yapması mümkün değildir. O halde karıncayı, sonsuz ilim sahibi olan Yüce Allah'ın yarattığı anlaşılır. İlim, akıl, mantık ve fen bilimleri bize bunu göstermektedir.

#### **c) Tabiat yapmış olabilir.**

Tabiat, Allah'ın yarattığı canlı ve cansız varlıkların, ilahi sanat ve kanunların bütününe verilen isimdir. Tabiat kanunlarını yine bizzat tabiat koymuş olamaz. Kanun, kendinden çok kanun koyucuyu gösterir. Tabiat; kendinden daha çok, yaratanı olan Yüce Allah'ı gösterir.

Buna misal meclislerdir. Meclisten çıkan kanunlar ülkenin her tarafında uygulanır. Bu kanunlarla muhatap olan biri, derhal devletin varlığını anlar. Çünkü bilir ki: "Kanunlar devlet değildir, devletten olup, devleti gösterirler."

Aynen bu misal gibi, tabiat diye isimlendirdiğimiz canlı ve cansız varlıkların, kanun ve kuralların tamamı, Yüce Allah'ın varlığını akıl gözümüze göstermektedirler.

#### **d) Bu karıncayı Allah yaratmıştır.**

Bu cismani âlemin yapı taşı atomlardır. Atomlar ise cansız, cahil ve şuursuz varlıklardır. Atomlardan meydana gelen her bir varlık ise sonsuz ilmi gösteren harika sanat eserleridir. Bu varlıkların yaratıcısı cansız, cahil, şuursuz, merhametsiz ve iradesiz atomlar olamaz. Olsa olsa bütün bu varlıkların yaratıcısı Yüce Allah olabilir.

Bunu bir misalle izah etmeye çalışalım:

Süleymaniye Camisini merhum Mimar Sinan yapmıştır. Mimar Sinan ilmi, iradesi ve kudreti ile bu Camiyi yapabilir ve yapmıştır. Eğer birisi çıkıp dese ki: "Süleymaniye Camisinin ustası yoktur, Mimar Sinan'da yapmamıştır, kendi kendine olmuştur", o zaman Süleymaniye Camisinin meydana gelmesi için Camiyi oluşturan her bir taş ve tuğlanın küçük bir Mimar Sinan olduğunu kabul etmemiz gerekmektedir. Yâni o taş ve tuğlalardan o Caminin meydana gelmesi için her bir taş ve tuğlanın, Mimar Sinan'ın başta ilmine, iradesine, kudretine ve diğer sıfatlarına sahip olması lazım ki, meşhur Süleymaniye camisi meydana gelebilsin.

Aynen bu misal gibi, kâinatı ve her bir varlığı Yüce Allah yaratmıştır. Eğer birisi çıkıp dese ki: "Allah'ın varlığını kabul etmem, her şey kendi kendine olmuştur", o zaman her bir atomun ilah olduğunu kabul etmesi gerekmektedir. Yâni her bir atomun sonsuz bir ilim, irade, hikmet, kudret ve merhamet sahibi olduğunu kabul etmekle yaratılışı izah edip işin içinden çıkabilir ki, böyle birşeye ihtimal dâhi verilemez.

**Özetle, Allah'ın varlığı bu kâinatın en büyük gerçeğidir.**

## **5. Reenkarnasyona inananlara nasıl cevap verebiliriz?**

Kur'an, reenkarnasyon iddiasını tamamen reddetmektedir.

**"Nihayet onlardan birine ölüm gelip çatığında der ki, Rabbim! Beni geri gönder. Tâ ki, boşa geçirdiğim dünya hayatında iyi ameller işleyeyim. Hayır! O, söylediği boş bir laftan ibarettir."**<sup>15</sup>

**"Sizden birinize ölüm gelip çatmadan önce, size nasib ettiğimiz imkânlardan Allah yolunda harcayın! Ölüm gelip çatınca: Ya Rabbî, az mühlet ver bana, bak nasıl hayırlar yapacağım, tam takvâ ehlinden olacağım! diyecek olsa da Allah, vâdesi gelen hiçbir kimsenin ecelini ertelemez. Allah yaptığımız her şeyden haberdardır."**<sup>16</sup>

Ruhun, bir bedenden diğer bir bedene geçişini kabul eden bâtil inanışa reenkarnasyon denilmektedir. Bu inanca göre ruhlar, bedenden bedene göç etmektedir. İnsan ruhu, cesedini terk ettikten sonra karada, havada yahut denizde yaşayan herhangi bir hayvanın bedenine girmekte, oradan da başka bir hayvanın bedenine, sonra tekrar diğer bir insanın bedenine girerek varlığını devam ettirip gitmektedir.

Semavi kitaplara ve peygamberlere inanmayan, Allah'ın varlığını ve ebedi âhiret hayatını kabul etmeyen bu insanlar, yaratılışlarındaki ebedi yaşama isteğini bu şekilde tatmin edebileceklerini düşündüklerinden bu yanlış inanca yönelmişlerdir.

Reenkarnasyon fikrini savunanların ana gayesi, Allah ve âhiret inancını zedelemektir. Bütün semavi dinlerin inanç esaslarına ters olan reenkarnasyon fikrinin hiçbir ilmi dayanak noktası yoktur.

Evet, Allah'ın hikmet ve rahmeti bu inancı reddeder. İnsanı âleme halife ve sultan yapan, yer ve gökleri onun emrine veren, en yüksek yaratılışla en mükemmel surette en geniş kabiliyette yaratan Allah, insanı binler derece aşağıya düşürerek farelerin, köpeklerin, yılanların ve maymunların cesetlerinde dolaştırır mı? Adalet ve hikmeti, rahmet ve şefkati buna müsaade etmez.

Reenkarnasyon iddiası, Cenâb-ı Hakk'ın cennet ve cehennem vâdine de zıttır. Cenâb-ı Hakk'ın emir ve yasaklarının gereği mutlaka gerçekleşecektir. Müminlere cenneti vaad etmiştir ve bu vaadini yerine getirecektir. Şerli insanları, kâfir ve münafıkları da cehennem ile cezalandıracaktır.

Reenkarnasyon iddiası, peygamberlerin gönderilmelerine ve semavî kitapların indirilmelerine de tamamen terstir. Eğer ruhlar dünyada başıboş bırakılsalar ve hareketlerinde serbest olsalardı, peygamberlerin gönderilmelerine ve kitapların indirilmesine ihtiyaç

<sup>15</sup> Mü'minûn, 23/99-100; En'âm, 6/27-28; Bakara, 2/167.

<sup>16</sup> Münâfikûn, 63/10-11.

kalmazdı. Peygamberlerin en büyük davaları, Allah'ın varlığı ve birliğinden sonra ebedî hayat olan âhiret hayatıdır.

**Reenkarnasyon iddiasında bulunanlar birkaç çocuktan ve ideolojik düzenbazlardan ibarettir.**

Çocukların sözlerinin bir hükmü yoktur, beyanları da hukuk açısından geçersizdir; ciddiye alınmaz.

Reenkarnasyon fikrini kabullenen diğer grup ise ideolojik düzenbazlardır. Allah'a ve âhirete inanmayan bu materyalist insanlar, bilerek dinî eğilimleri kırmak, Allah ve âhiret inancını sarsmak için uydurma olaylar hazırlamakta, üç-beş zavallıyı kullanıp, insanların kafalarını karıştırmak istemektedirler.

Netice olarak, birkaç çocuğun ve birtakım kasıtlı kişilerin asılsız iddialarına dayanan bu hurafenin hakikatla hiçbir alakası yoktur.

## 6. "Big Bang"<sup>17</sup> teorisi dine aykırı mıdır?

**"Hamd, gökleri ve yeri yaratan, karanlıkları ve aydınlığı var eden Allah'a mahsustur..."<sup>18</sup>**

İçinde bulunduğumuz uçsuz bucaksız evrenin<sup>19</sup> nasıl var olduğu, nereye doğru gittiği, içindeki düzen ve dengeyi sağlayan kanunların nasıl işledikleri her devirde insanların merak konusu olmuştur. Bilim adamları ve düşünürler asırlardır bu konuyla ilgili sayısız araştırmalar yapmışlar, pek çok teoriler üretmişlerdir.

Big Bang'a kadar birçok ateist bilim adamı tarafından **"Durağan evren modeli"** kabul ediliyordu. 20. yüzyılın başlarına dek hâkim olan bu görüşe göre evren, sonsuzdan beri vardı, sonsuza kadar da var olacaktı ve evren için herhangi bir başlangıç veya son söz konusu değildi. O yüzden bir yaratıcının varlığında reddediliyordu.

20. yüzyılda gelişen bilim ve teknoloji **"Durağan evren modeli"** gibi ilkel anlayışları kökünden yıkmıştır. İçinde olduğumuz 21. yüzyılda evrenin bir başlangıcının olduğu, yok iken bir anda **"Büyük bir patlamayla (Big Bang)"** yaratıldığı ve devamlı genişlediği modern fizik tarafından pek çok deney, gözlem ve hesaplama ispatlanmış durumdadır.

Modern fiziğin ancak bu yüzyılın sonlarına doğru ulaştığı **"Evrenin yoktan yaratılması, başlangıçta göklerle yer birbiriyle bitişikken ayrılması ve göğün devamlı genişlemesi"** gerçeği, zamanımızdan tam on dört asır önce insanların evren hakkındaki bilgilerinin son derece kısıtlı olduğu bir dönemde bir mucize olarak Kur'an tarafından şöyle bildiriliyordu:

**"O Allah gökleri ve yeri yoktan var edendir."<sup>20</sup>**

**"O inkâr edenler görmüyorlar mı ki başlangıçta göklerle yer birbiriyle bitişikken, biz onları ayırdık ve her canlı şeyi sudan yarattık. Yine de onlar inanmayacaklar mı?"<sup>21</sup>**

<sup>17</sup> Big Bang, kâinatın yaklaşık 14 milyar yıl önce aşırı yoğun ve sıcak bir noktadan meydana geldiğini savunur. Yani yoktan varoluşun bilimsel olarak ispatını yapar.

<sup>18</sup> En'am, 6/1.

<sup>19</sup> Evren veya kâinat: Uzay ve uzayda bulunan tüm madde ve enerji biçimlerini içeren bütünün adıdır.

<sup>20</sup> En'am, 6/101.

<sup>21</sup> Enbiya, 21/30.

**"Biz göğü 'büyük bir kudretle' bina ettik ve şüphesiz biz (onu) genişleticiyiz."<sup>22</sup>**

Ancak 20. yüzyılda keşfedilen bu gerçekler, Kur'an'ın Allah'ın (c.c) kelamı, Hz. Muhammed'in de (s.a.v) peygamberliğinin binlerce delillerinden sadece birkaç tanesidir.

Big Bang ile ortaya çıkan bu gerçekler karşısında **"Ezelî madde"** kavramı da tarihe karışmış oldu. Peki **"Yok"** olan evreni bu büyük patlama ile **"Var"** hale getiren kimdi? Elbette ki bu soru kesin olarak Allah'ın varlığını gösteriyordu. Ünlü ateistlerden felsefeci **Antony Flew<sup>23</sup>** bu konuda şunları söyler:

**"İtiraflarda bulunmanın insan ruhuna iyi geldiğini söylerler. Ben de bir itirafta bulunacağım: Big Bang modeli, bir ateist açısından oldukça sıkıntı vericidir. Çünkü bilim, dînî kaynaklar tarafından savunulan 'Evrenin bir başlangıcı olduğu' iddiasını ispat etmiştir."**

Kendisini ateist olmak için körü körüne şartlandırmayan pek çok bilim adamı ise, evrenin yaratılışında sonsuz güç sahibi bir Yaratıcının varlığını kabul etmiş durumdadır. Bu Yaratıcı hem maddeyi hem de zamanı yaratmış olan, yani her ikisinden de bağımsız bir varlık olmalıdır. Ünlü Amerikalı astrofizikçi Hugh Ross<sup>24</sup> bu gerçeği şöyle açıklar:

**"Eğer zaman ve madde, patlamayla birlikte ortaya çıkmışsa, o zaman evreni meydana getiren nedenin (yâni yaratıcının), evrendeki zaman ve mekândan tamamen bağımsız olması gerekir. Bu bize Yaratıcının evrendeki tüm boyutların üzerinde olduğunu gösterir."**

Bu bilim adamının da söylediği gibi madde ve zaman, tüm bu kavramlardan bağımsız olan sonsuz güç sahibi bir Yaratıcı tarafından var edilmiştir. O Yaratıcı, göklerin ve yerin Rabbi olan Allah'tır.

## **7. Bilim dünyası "EvrİM" diyor iddiasına nasıl cevap verebiliriz?**

**"And olsun ki, her ümmet içinde: 'Allah'a kulluk edin ve tâğuttan (Allah'ın yerine tutacağınız herşeyden) kaçının!'" diye peygamber gönderdik. Allah, onlardan kimini doğru yola iletti; onlardan kimine de (kendi iradeleri sebebiyle) sapıklık hak oldu. Şimdi yeryüzünde dolaşın da peygamberleri yalanlayanların sonunun ne olduğunu görün."<sup>25</sup>**

Bu ayet; yaratılış, iman ve âhiretle ilgili meselelerde doğru bir inanışa kavuşmanın tek yolunun peygamberlere tabi olmaktan geçtiğini bildirmektedir.

Bu konuda en önemli hususlardan biri, bilimin konusunun ne olduğunun bilinmesidir. Bilim, bir şeyin **"Yapısını, şeklini, nasıl meydana geldiğini"** inceler. Yâni **"Nasıl oluşmuş ve nasıl olmuş?"** cevabı için bilime başvururuz.

Ancak **"Bu şeyi kim yarattı ve neden yarattı?"** sorusu, **bilim insanlarının alanı değildir, çünkü bu sahada uzman ve söz sahibi değillerdir.**

Yâni bilim insanları, bir şeyin evrimle mi ortaya çıktığına, yoksa bir yaratıcının eseri mi olduğuna karar veremezler, verseler de hükümleri geçersizdir, itibar edilmez.

<sup>22</sup> Zariyat, 51/47.

<sup>23</sup> Flew, A. (2003) God and the big bang. Think, 2(4), 17-23.

<sup>24</sup> Ross, H. (1991). The fingerprint of God.

<sup>25</sup> Nahl, 16/36

Allah (c.c), yaratılış, âhiret, cennet ve cehennem hakkında bilginin asıl kaynağı Kur'an ve Hz. Peygamberdir (s.a.v). O yüzden **"Kim yarattı ve neden yarattı?"** sorusunun cevabını en doğru ve güvenilir bir şekilde sadece Kur'an ve Hz. Peygamber vermiştir.

Tıp ilmine dair bir meselede uzman birkaç doktorun hükmü karşısında, binlerce başka meslekten olan uzmanların karşıt görüşlerinin geçerliliği olmadığı gibi, Yüce Allah, yaratılış ve âhiretle ilgili meseleler hakkında evrimci bilim insanlarının sözlerinin hiçbir geçerliliği yoktur ve bu meseleyi iyi anlayan müminlerin imanlarına asla zarar veremezler.

**Bu konularda Kur'an tek başına kâinat kuvvetinde bir delildir.**

## **8. "Kâlû Belâ'dan<sup>26</sup> beri Müslümanız" ne demektir?**

**"Hani Rabbin Âdem oğullarının bellerinden zürriyetlerini almış, onları kendilerine şahit tutarak: "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye sormuştu. Onlar da: "Evet, şahitlik ederiz ki sen bizim Rabbimizsin" demişlerdi. Böyle yaptık ki kıyâmet günü: "Doğrusu bizim bundan haberimiz yoktu!" demeyesiniz."<sup>27</sup>**

Bu ayet, dünyaya gönderilmeden evvel, bütün ruhlara hitaben Yüce Allah'ın: "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" diye sorduğunu, Ruhların da: "Evet, sen bizim Rabbimizsin" diye cevap verdiklerini bildirmektedir.

Özetle, dünyaya gönderilmeden evvel iman edeceğimize dair ruhlarımızdan kesin söz alınmıştır.

İşte bu konuşmanın vuku bulduğu zamana **"Kâlû Belâ"** denir.

Yüce Allah daha sonra insan ruhunun bu sözünde ne derece samimî olduğunu ortaya çıkarmak için, şu dünyayı bir imtihan yeri olarak yaratmıştır. Ve her bir ruhu ayrı bir bedene yerleştirerek, onları belli zaman aralıklarıyla şu imtihan meydanına göndermiştir.

Böylece insanın önüne iki yol açılmıştır: Ya akıl ve iradesini iyiye kullanarak Kâlû Belâ'daki gibi Allah'ı Rab tanımakta devam edecektir. Yahut da iradesini ve aklını kötüye kullanarak Allah'ı inkâr edecek, Ona kulluktan kaçacak, şeytanın yoluna sapacaktır.

Bu dünyada sadece biz insanlarda akıl olması ve bedenlerimiz ile de bu kulluğu yapabilecek en güzel şekilde yaratılmamız, bizim bu dünyaya Allah'ı tanımak, Ona iman edip ibadet etmek için geldiğimizin delilidir. Bunun yanında verdiğimiz sözde durup, bu sözü unutmamamız için 100 bini aşkın peygamberin gönderilmesi,<sup>28</sup> hususen Kur'an'ın bu gerçeği en üst seviyede bildirmeside, bizim bu dünyaya gönderilme gayemizin bu sözde durmak olduğunu ispat eder.

## **9. Bir atadan geldiğimiz halde, farklı renkler nasıl ortaya çıktı?**

Hz. Peygamber (s.a.v) hadisi şeriflerinde bu sorunun cevabını şu şekilde vermektedir:

<sup>26</sup> Kâlû Belâ: Kur'an-ı Kerim'de bildirildiğine göre, Allah'ın ruhları yarattıktan sonra onlara sorduğu, "Ben sizin Rabbiniz değil miyim?" sorusuna ruhların verdiği "Evet" cevabıdır.

<sup>27</sup> Araf, 7/172.

<sup>28</sup> Hadis, Ahmed b. Hanbel, el-Müsne'd 5/265-266; İbn Hibbân, es-Sahîh, 2/77.

**"Allah Teâlâ, Âdem'i yeryüzünün her tarafından alınan topraktan yaratmıştır. Adem'in oğulları bu topraklara göre vücuda geldi. Bir kısmı beyazdır, bir kısmı kıızıdır, bir kısmı siyahdır. Bunlar arasında orta (renkliler) de var. Ayrıca bir kısmı uysaldır, bir kısmı haşindir, bir kısmı habis (kötü kalbli), bir kısmı iyi kalblidir."**<sup>29</sup>

Yâni, değişik renk ve karakterler, ilk insan Hz. Âdem'in genetik yapısında yaratılmıştır. Hz. Âdem'in genetik yapısı tıpkı bir gen havuzu gibi çeşitli renk ve karakterleri içeriyordu. Bunun neticesinde günümüzdeki farklı renk ve karakterler meydana geldi.

Kâinata samanyolu galaksisi büyüklüğünde milyarlarca galaksi ve her bir galakside milyarlarca yıldız vardır. Kâinatı böyle mükemmel bir ölçü ve düzen içinde yaratan, yöneten ve idare eden Yüce Allah için, **"Nasıl oluyor da bir anne ve babadan bu kadar çeşitli renk, dil ve karakterde insan yaratıyor"** denilmez.

Unutmamamız gereken bir mutlak gerçek var ki "Yüce Allah yarattığı sebeblere mahkûm değildir. Bütün sebep ve varlıklar Ona mahkumdur."

## **10. Bir atadan geldiğimiz halde, dünya dilleri nasıl ortaya çıkmıştır?**

Yüce Allah, peygamber olarak gönderdiği kullarının davalarına delil olması için mucizeler ihsan etmiştir. Meselâ, Hz. İsa'nın ölüleri diriltmesi,<sup>30</sup> anadan doğma körlerin gözlerini açması,<sup>31</sup> Hz. Davud'un demiri hamur gibi yoğurup her türlü şekli vermesi,<sup>32</sup> Hz. Süleyman'ın rüzgârı binip iki aylık mesafeyi bir günde alması,<sup>33</sup> Hz. İbrahim'i ateşin yakmaması gibi...<sup>34</sup>

Hz. Âdem'in en büyük mucizesi de Cenab-ı Hakkın ona bütün sözlük ve dilleri öğretip, eşyanın isimlerini bildirmesidir. **Yâni günümüzde birçok ayrı ayrı dilin olması, Hz. Adem'e lutfedilen bu mucizeye dayanmaktadır.** Hz. Âdem'in bu mucizesi Bakara Suresinin 31-33. ayeti kerimelerinde anlatılmaktadır.

Ancak bugün dünyada konuşulan bütün dillerin Hz. Âdem'in (a.s) çocuklarından kaldığını söylemek eksik olur. Bu dillerin asılları, Hz. Âdem ve çocuklarından gelmekle beraber, zamanla bir dilden birkaç dil türemiş, lehçe farklılıkları farklı bir dil haline gelmiştir. Mesela, bugün Türkçe konuşan iki yüz milyonun üzerinde insan vardır. Fakat ayrı ülke, kültür ve çevrede yaşamının verdiği değişiklikler aslında bir olan Türkçe'nin Kazakça, Kırgızca, Çağatayca, Uygurca, Göktürkçe gibi ayrı bir dil haline bürünmesine sebep olmuştur. Asılları Lâtince olan Fransızca ve İtalyanca gibi batı dilleri için aynı şeyi söylemek mümkündür. Sonradan gelişen ve konuşulan diller farklı da olsa, aslı birdir ve öyle kabul edilir.

<sup>29</sup> Hadis, Ebu Davud, Stınnet 17; Tirmizi, Tefsir, Bakara, (2948).

<sup>30</sup> Al-i İmran, 3/49.

<sup>31</sup> Maide, 5/110.

<sup>32</sup> Sebe, 34/10-11.

<sup>33</sup> Sad, 38/36.

<sup>34</sup> Enbiya, 21/69.

## 11. İlk insanlar nasıl çoğalmıştır?

İnsanlar Hz. Âdem'le Hz. Havva'dan doğarak çoğalmışlardır. Havva anamız hep ikiz doğum yapıyordu. Bunlardan birisi erkek, diğeri de kızdı. Hz. Âdem, aynı anda doğan ikizleri, bir önce veya bir sonra doğan ikizlerle evlendirmiştir.<sup>35</sup>

### Peki, bu evliliklerin dindeki yeri nedir?

Hz. Âdem'den (a.s) Peygamber Efendimize (s.a.v) gelinceye kadar bütün peygamberler hak dini tebliğ etmişlerdir. Dînin temeli olan îman esasları hep aynı kalmıştır. Fakat şariat dediğimiz, ibadet ve dünyaya ait işlerde Hz. Âdem'den Hz. Peygambere kadar her devrin ve insanların ihtiyaçlarına göre bazı hükümler değişerek gelmiştir.<sup>36</sup>

Mesela, Yahudiler ancak havralarda, sinagoglarda, Hristiyanlar sadece kiliselerde ibâdet edebilirlerken, Biz Müslümanlar her yerde namaz kılabiliriz. Yine sığır ve koyun gibi hayvanların iç yağları Hz. Musa'nın şariatında haramken, bizim dinimizde helâldir.

Hz. Âdem ise ilk insan ve ilk peygamberdir. Allah ona da bir din ve bir şariat göndermiş ve öğretmişti. Oda, Yüce Allah'ın kendisine gösterdiği şekilde hareket ediyordu. Hz. Âdem'in çocuklarının birbirleriyle evlenmeleri, o zamanki şartlardan dolayı helal kılınmış, şartlar değişince haram kılınmıştır.

Allah bir şeyi helal kılarsa o güzeldir, bir şeyi haram kılarsa o çirkindir. Bu meselenin özeti budur. Bu evliliklerin o zaman helal kılınışı güzeldir. Belli bir zaman sonra haram kılınması ile de çirkin olmuştur. Mesele bu kadar basittir.

## 12. Allah bizi yaratmadan önce insan olmak isteyip istemediğimizi sormuş mudur?

Son günlerin moda sorusu: Allah bize sordu mu ki bizi yarattı? Bizi insan kıldı? bizi imtihana tabi tuttu? bize ibâdeti emretti?

### Şimdi biz bu soruya, soru soranın mantığı ile cevap vermeye çalışalım ve soralım:<sup>37</sup>

Biz yaratılmadan önce neredeydik ki, Allah bize sormuş olsun? Yaratılmadan önce biz yok değil miydik? Yok'a soru sorulur ve cevap alınır mı?

Peki, nasıl oluyor da yokken cevap verme gücümüz varmış gibi bu soruyu sorabiliyoruz?

"Allah insanları yaratmadan önce..." ifadesinden de anlaşıldığı gibi, insan yaratılmadan önce yoktu. Peki yok olan bir şeye nasıl soru sorulur ve cevap alınır?

Demek böyle bir sorunun sorulması için soru sorulana var olması lazımki sorulsun. Bu soruyu soranlar, yoktan ve hiçten var edildikleri için yok ve hiç olana soru sorulamayacağını mantığını önce anlamaları lazım.

<sup>35</sup> Taberi, İbn Kesir, Razî, Maide, 5/27. ayetin tefsiri.

<sup>36</sup> Maide, 5/48.

<sup>37</sup> Bu sorunun hakiki cevabı kitabımızın "Kâlu Belâ" sorusunda verilmiştir. Bu soru ile de, "Kâlu Belâ" hakikatini kabul etmeyen inançsız bir insanın mantığına göre cevap verilmiştir.

Peki, o zaman, varsayalım ki Allah bizi yaratmadan evvel, biz yok iken, bize akıl verdi ve sordu:

"Maden mi, bitki mi, hayvan mı ya da akıl ve irade sahibi insan mı olmak istersin" deseydi acaba ne cevap verecektik?...

### **13. Sadece Allah'a inanıp da dinlere, kitaplara ve peygamberlere inanmayanlara (deist) nasıl cevap vermemiz gerekir?**

**"Peygamberleri dediler ki: "Gökleri ve yeri yaratan Allah hakkında şüphe olur mu?"<sup>38</sup>**

Bu ayet, Allah'ın varlığının en büyük hakikat olduğunu net bir şekilde belirtmektedir. Bir iğne bile ustasız olamazken, bu kâinat ve içindekiler asla Allah'sız olamazlar. Bunu vicdanen ve aklen kesin olarak anlayan deistler: **"Bir yaratıcı var"** diyerek Allah'a inandıklarını belirtiyorlar. Nefsin, ilahi emir ve yasaklar altına girmek istemeyip, istediği gibi özgür yaşamak istemesine karşı: **"Peygamberlere, kitaplara ve dinlere inanmıyoruz"** diyerek işin içinden sıyrılmaya çalışıyorlar.

Halbuki Allah'a iman etmek, peygamberlerine ve onlarla gönderdiği kitaplara iman etmeyi gerektirmektedir.

İman hakikatleri bir bütündür. Allah'a inanan birisi, Onun kitabı olan Kur'an'a da iman etmelidirki, Rabbini doğru bir inanç üzere bilebilsin.

İnsan aklı, kendisini ve bu âlemi bir yaratanın olduğunu bilebilir; ama Onun isim ve sıfatlarını, emir ve yasaklarını, ebed yurdunu ve cennetin yollarını O (c.c) bildirmediğe bilemez.

O hâlde Allah'a iman, Kitaplara hususen Kur'an'a imanı gerektiriyor. Allah'ı ancak gönderdiği kitaplar ile tanıyabiliriz. Kitaplara ve Kur'an'a inanan insan, başta Hz. Peygamber olmak üzere diğer peygamberlerin peygamberliklerine inanmak zorundadır. Çünkü Kitaplar onlara indirilmiştir. Kitaplara ve peygamberlere inanan insan, vahiy meleği olan Hz. Cebrail'e inanmak zorundadır. Çünkü kitaplar peygamberlere Hz. Cebrail vesilesiyle indirilmiştir. Bu ise meleklerle imanın ilk ve en büyük adımıdır. Görüldüğü gibi bu hakikatların hepsi birbiri ile bağlıdır ve kesinlikle birbirlerinden koparılamazlar.

Peygamberleri ve kitapları kabul etmek ise farzları yerine getirip, haramlardan da kaçınmayı gerektirmektedir.

Özetle, Allah'a inanıp ama peygamberleri, dinleri ve kitapları kabul etmemenin insaflı ve mantıklı bir izahı mümkün değildir.

### **14. Allah kâinatı neden yarattı?**

Yüce Allah'ın zatının hiçbirşeye ihtiyacı yoktur. Ancak isimleri ve sıfatları ile bilinmek istemiş ve kâinatı yaratmıştır.

Bir hadisi şerifte Hz. Peygamber (s.a.v);

**"(Ezelde) Allah vardı ve onunla birlikte başka hiçbir şey yoktu."<sup>39</sup>** buyuruyor.

<sup>38</sup> İbrahim, 14/10

<sup>39</sup> Hadis, Buhârî, Bedul-Halk, 1.

Bir hadis-i kudside de Yüce Allah: **"Ben gizli bir hazine idim, bilinmek ve tanınmak istedim mahlukatı yarattım."**<sup>40</sup> buyurmuştur.

Yüce Allah kâinatı boşuna yaratmadığını, -gafil insanlar ve cinler hariç- en küçük bir zerreden en büyük mahlukata kadar herşeyin Onu hamd ile tesbih ettiklerini Kur'an'da bildirilmektedir.

**"Biz göğü, yeri ve bu ikisi arasında olanları oyun olsun diye yaratmadık."**<sup>41</sup>

**"Göğü, yeri ve bu ikisi arasında olanları boşuna yaratmadık."**<sup>42</sup>

**"Onu hamd ile tesbih etmeyen hiçbir şey yoktur."**<sup>43</sup>

**"Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım."**<sup>44</sup>

Bütün varlıklar kendilerine mahsus dillerle Yüce Allah'ı tesbih ve hamd ederler. Kendilerine yüklenen görevleri büyük bir zevk ve şevkle yerine getirirler.

Ayrıca kâinat yaratılmasaydı, Allah'ın isim ve sıfatlarının o sonsuz güzellikleri bilinemeyecekti. Bu bilgi sadece Allah'a mahsus kalacaktı. Allah isim ve sıfatlarının sonsuz güzelliklerini kâinatı yaratarak başta melekler, insanlar ve cinler olmak üzere şuurlu varlıklara göstermek istedi.

Bir ismi **"Samed"**<sup>45</sup> olan Allah'ın, bu âlemi yaratması, -haşa- bir ihtiyaçtan dolayı değildir. Allah için ihtiyaçtan söz edilemez. Edilse edilse sonsuz merhametinden söz edilebilir...

## 15. İnanmak istediğimiz için mi inanıyoruz?

**Ve derler ki: "Eğer kulak vermiş veya aklımızı kullanmış olsaydık, şu alevli ateştekilerden olmazdık."**<sup>46</sup> ayeti, aklımızı doğru kullanmaktan başka cehennemden kurtulma çaremizin olmadığını bildirmektedir.

İnsanın Allah'a inanmasını, sadece inanmak istemesine bağlamak gülünçtür. Zira bizzat aklımız Allah'a inanmayı emretmektedir.

İnsanın Allah'a inanması için haddi hesaba gelmeyen aklı ve vahyi deliller vardır.

İnsan Allah'ın varlığına, başta bütün varlıklar ve akıllar sonra bütün peygamberler ve kutsal kitaplar daha sonra ise bütün evliyalar ve İslam âlimleri şehadet ettikleri için inanmaktadır. Çünkü bir sanatın sanatkârsız, bir kitabın kâtipsiz olamayacağını bilen insan aklı, -nefis ve şeytan karışmamak şartıyla- Allah'ın varlığını kabul etmek zorundadır.

Ancak bazıları yaratılışlarına konulan bu inanma ihtiyacını, ateizme inanarak giderdiğini zanneder. Hayat boyu yalancı memleyle oyalanır ama ne karnı doyar ne de huzur bulur.

İnsanın inanmak istediği şeye mutlaka inanır düşüncesi kökten yanlıştır. Mesela, "Akli başında bir insan kendini kral olarak görmek istese, zamanla gerçekten kral olduğuna inanır mı?"

<sup>40</sup> Hadis, Acluni, II, 132.

<sup>41</sup> Enbiya, 21/16.

<sup>42</sup> Sad, 38/27.

<sup>43</sup> İsra, 17/44.

<sup>44</sup> Zariyat, 51/56.

<sup>45</sup> Samed: Her şey Ona (c.c) muhtaç, O ise hiçbir şeye muhtaç değildir.

<sup>46</sup> Mülk, 67/10.

Tarih boyunca âlim olmak isteyen ve âlim olacağına inanan bir tek insan *-hiçbir ilim tahsil etmediği halde-* âlim olduğu görülmüş müdür?

Biz Müslümanlar **-inanmak istediğimiz için-** Kur'an'a ve Hz. Peygambere inanıyor değiliz. Kur'an'ın Allah'ın (c.c) kelamı, Hz. Muhammed'in de (s.a.v) peygamber olduğuna binlerce deliller olmasından dolayı inanıyoruz.

## 16. İnsanın yaratılış gayesi nelerdir?

**"İnsan niçin yaratılmış?"** sorusuna sıkça muhatap oluruz. Böyle bir soruyu kendimize yahut bir başkasına sormamız, bizim için büyük bir nimettir. Şöyle ki; bu soruyu güneş kendisine sormadığı gibi, bir başka yıldız da güneşe sorabilmiş değildir. Yine bu soruyu bir arı bir başka arıya yahut bir koyun diğerine sormaktan acizdir. Demek oluyor ki bu sorunun cevabını arayan insanoğlu, bu konuda imtihana tabi tutulmuştur.

Bu imtihanı kazanmanın tek yolu, bu sorunun cevabını bizi yaratandan öğrenmemizdir. Bu noktaya varan insanlar gerçeğin kapısını çalmış olurlar. Ve kendilerine Kur'an lisanıyla, Peygamber diliyle şöyle cevapları verilir:

**"Ben cinleri ve insanları, ancak bana ibâdet -kulluk- etsinler diye yarattım."**<sup>47</sup>

**"Ben gizli bir hazine idim; bilinmek istedim, mahlukatı yarattım."**<sup>48</sup>

İnsanın yaratılmasının gayesi, Allah'ı tanımak, Ona iman edip ibâdet etmektir ve Allah'ın rızasını kazanarak ebedi Cennetine girmektir.

Allah (c.c) Ankebut suresinin 64. ayetinde şöyle buyurmaktadır:

**"Bu dünya hayatı ancak bir eğlence ve oyundan ibarettir. Âhiret yurduna gelince, işte gerçek hayat odur. Keşke bilselerdi!"**

Bu hakikati anlayan bir mümin, bu dünyada bir yolcu ve misafir gibi yaşar, misafirhane sahibi olan Yüce Allah'ın emir ve yasaklarına uyar. En büyük hedefi ise, Yüce Allah'ın rızasını kazanarak aziz olarak bu dünya misafirhanesindeki vazifesini bitirmektir.

## 17. Çevremizde "Görmediğime inanmam" diyen kişilerle karşılaşıyoruz. Bunları, bu yanlış düşüncelerinden vazgeçirmek için neler söylemeliyiz?

**"Basar<sup>49</sup> masnuatı<sup>50</sup> görüp de basîret<sup>51</sup> Sâni'i<sup>52</sup> görmezse çok garip ve pek çirkin düşer..."**<sup>53</sup>

Şurası bir gerçektir ki, varlık âlemi sadece beş duyu ile hissedilebilenlerden ibaret değildir. İnsan, gözü ile sadece madde âlemini görür. Diliyle tatlar âlemini, kulağıyla sesler âlemini, burnuyla kokular âlemini görür yâni hisseder. Halbuki insan, -gözüyle görmediği halde- tadları, sesleri ve kokuları inkâr etmez, edemez. Çünkü kulağına, diline ve burnuna tam itimad eder.

<sup>47</sup> Zâriyât, 51/56.

<sup>48</sup> Hadis, Acluni, Keşfü'l-Hafa, II/132.

<sup>49</sup> Basar: Görme duygusu.

<sup>50</sup> Masnuat: Sanatlı yaratılan her bir varlık.

<sup>51</sup> Basîret: İnce anlayış, gönül gözü, akıl gözü.

<sup>52</sup> Sâniî: Herşeyi sanatlı bir şekilde yaratan Allah.

<sup>53</sup> Bedüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur, Mesnevi-i Nuriye, Onuncu Risale.

Elektrik, yerçekimi, ışınlar âlemi ve daha nice varlıklar vardır ki, bunlar ne görülürler ne de işitilirler ama bunların varlığından da asla şüphe etmeyiz.

İşte bu gerçekleri göz ardı eden bir kısım insanlar, **"Görmediğime inanmam"** diyerek bütün varlık âlemini, sadece gözleriyle gördükleri maddi eşyadan ibaret sanarak, büyük bir hataya düşerler. **"Halbuki bir şeyin gözle görünmemesi onun yokluğuna delil olamaz."** Zira bu âlemde, gördüklerimize oranla göremediklerimiz çok daha fazladır. Hatta insan vücudunda akıl, hayal ve hafıza gibi görünmeyen varlıklar, görünenden kat kat fazladır.

**"Görmediğim şeye inanmam"** sözünün altında, aklın görevini göze yükleme yanılgısı yatmaktadır.

Halbuki insandaki her bir duyu ayrı bir âlemin kapısını açar; birinin görevi diğerinden beklenmez. Mesela, göz, kulağın; burun, dilin görevini yapamaz. İnsan, gözüyle ne yemeğin tadına ne bülbülün sesine ne de gülün kokusuna bakabilir. Göz bu organların görevlerini yerine getiremezken, elbette aklın görevini de yerine getiremez.

Malumdur ki herhangi bir eseri gören göz, o eserin ustasını görmese bile, ustayı akıl ile görür yâni aklen ustanın varlığını kesin bilir. **"Ben bu eserin ustasını gözümle görmediğim için inanmam, belkide bu eser kendi kendine olmuştur"** diyen biri, akıl sağlığını yitirmiş demektir.

Aynen bu örnekte olduğu gibi, sonsuz bir ilim, kudret ve sanat eseri olan bu muhteşem kâinat, Yüce Yaratıcısı ve Sanatkarı olan Allah'ı, devamlı olarak akıl gözüne göstermektedir. Gözümle görmediğim için inanmam diyen biri, ilim ve akıldan uzaklaşmış olur.

Üstad Bediüzzaman Said Nursi bu konuyu çok güzel özetliyor:

**"Her şeyi maddede arayanların akılları gözlerindedir, göz ise maneviyatta kördür."**<sup>54</sup>

## 18. Allah'ın sıfatları nelerdir?

Allah-u Teâlâ'ya iman etmek; Onu Yüce isim ve sıfatlarıyla bilip, öylece inanmak, zâtını noksan sıfatlardan tenzih<sup>55</sup> etmek demektir. Allah Teâlâ'nın sıfatlarının hepsi ezelî ve ebedî sıfatlardır. Onun sıfatlarının başlangıcı ve sonu yoktur. Allah'ın sıfatları, yarattıklarının sıfatlarına benzemez. Her ne kadar isimlendirmede bir benzerlik varsa da Allah'ın ilmi, iradesi, hayatı, kelâmı; bizim, ilim, irade, hayat ve kelâmımıza benzemez. Biz, Allah'ın zâtını bilemediğimiz ve kavrayamadığımız için Onu isim ve sıfatlarıyla tanırız.

Kur'an'ı Kerîm **"Ona gözler erişemez. O (nun ilmi) ise bütün gözlere erişir. O, eşyayı pek iyi bilen, her şeyden haberdar olandır."**<sup>56</sup> buyurarak, Allah'ın zâtını idrak etmenin imkânsız olduğunu açıklamıştır. Hz. Peygamber de (s.a.v) bu konuda şöyle buyurmuştur: **"Allah'ın yaratıkları hakkında düşününüz. Fakat Allah'ın zâtı hakkında düşünmeyiniz. Gerçekten siz buna hiç güç yetiremezsiniz."**<sup>57</sup>

Allah'ın Yüce Zâtında var olan sıfatlarına **"Zâtî" sıfatlar** denir. Zâtî sıfatlar **"Selbî-Tenzihi ve Sübutî"** olarak iki kısma ayrılırlar.

<sup>54</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur, Mektubat, Hakikat çekirdekleri: 55.

<sup>55</sup> Tenzih: Allah'ın bütün kusurlardan uzak olduğunu ifade eder.

<sup>56</sup> En'âm, 6/103.

<sup>57</sup> Hadis, Süyûtî, el-Câmi'us Sagir, I, 132; Aclûnî, Keşfü'l-hafâ, I, 311.

## SELBÎ-TENZİHÎ SIFATLAR:

Sadece Allahu Teâlâ'nın zâtına mahsus olan, yaratılanlardan herhangi birinde bulunmayan ve yaratılanlara nisbet edilmeside câiz ve mümkün olmayan sıfatlardır. Bu sıfatlar 6 tanedir:

**1. Vücut.** "Var olmak" demektir. Allah vardır, varlığı başkasından değil, zâtının gereğidir, varlığı zorunludur. Vücûdun zıddı olan yokluk Allah hakkında düşünülemez. **Vacib-ul Vücud** derken, bütün varlığın yaratıcı olan ama kendisi yaratılmaktan münezze olan, varlığında önce ve sonra olmayan Allah'tan bahsetmiş oluruz.

**2. Kıdem.** "Ezelî olmak, başlangıcı olmamak" demektir. Ne kadar geriye gidersek gidelim Onun var olmadığı bir zaman düşünülemez, bulunamaz. Çünkü zaman denilen şeyi de O yaratmıştır. Allah sonradan meydana gelmiş varlık değildir. Ezelî varlıktır. Bu sıfatın zıddı olan sonradan olma Allah hakkında düşünülemez.

**3. Beka.** "Varlığının sonu olmamak, ebedî olmak" demektir. Allah'ın sonu yoktur. Ezelî olanın ebedî olması da zorunludur. Bekanın zıddı olan sonu olmak Allah hakkında düşünülemez.

**4. Vahdaniyet.** "Allah Teâlâ'nın zâtında, sıfatlarında ve fiillerinde bir ve tek olması, eşi, benzeri ve ortağının bulunmaması" demektir. Vahdâniyetin zıddı olan birden fazla olmak, eşi ve ortağı bulunmak (şirk) Allah hakkında düşünülmesi imkânsız olan sıfatlardandır.

**5. Kıyam binefsihî.** "Allah'ın varlığının, başkasına bağımlı bir zorunluluktan değil kendinden kaynaklanan bir gereklilik olduğunu, var olmak için bir başka varlığa ihtiyacı olmadığını ifade eder." Allah'ın varlığı kendindendir. Var olmak için bir yaratıcıya, bir yere, bir zamana, bir sebebe muhtaç değildir.

**6. Muhalefetün-lil-havâdis.** "Bütün varlığın yaratıcı olarak, yarattığı hiçbir varlığa benzememesi" demektir. Allah'tan başka dediğimiz her varlık, Yüce Allah tarafından yaratılmıştır. Allah sonradan yarattığı mahlukatın hiçbirisine hiçbir yönden benzemez. Bu sıfatın zıddı olan sonradan olanlara benzemek Allah hakkında düşünülemez.

## SÜBUTÎ SIFATLAR:

Yüce Allah'ta sonsuz ve mükemmel derecede bulunan diğer canlılarda ise sınırlı bir şekilde bulunan sıfatlara "**Subuti Sıfatlar**" denir. İsimlendirmede bir benzerlik olsa da sübûtî sıfatlar, hiçbir şekilde diğer canlılarda bulunan sıfatlara benzememektedir. Çünkü Allah'ın ilmi, kudreti ve iradesi sonsuzdur, ezelî ve ebedîdir. Kullarınki ise sonlu, kayıtlı, sınırlı, sonradan yaratılmış, eksik ve yetersiz sıfatlardır. Sübûtî sıfatlar **sekiz** tanedir.

**1. Hayat.** "Diri ve canlı olmak" demektir. Yüce Allah diridir ve canlıdır. Her şeye, kuru ve ölü toprağa can veren Odur. Ezelî ve ebedî bir hayata sahiptir. Hayat sıfatının zıddı olan "ölü olmak ya da ölmek" Allah hakkında düşünülemez.

**2. İlim.** "Bilmek" demektir. Allah her şeyi bilendir. Olmuşu, olanı, olacağı, gelmiş, geçmiş, gizliyi, açığı bilir. Allah'ın bilgisi yaratıkların bilgisine benzemez, artmaz, eksilmez. O, her şeyi ezelî ilmiyle bilir. Âlemde görülen bu güzel düzen, tertip ve şaşmaz âhenk, Onun sonsuz ilminin en büyük göstergesidir. İlim sıfatının zıddı olan bilgisizlik, Allah hakkında düşünülmesi imkânsız olan bir sıfattır.

**3. İrade.** "Dilemek" demektir. Allah dileyicidir. Allah varlıkların konumlarını, durumlarını ve özelliklerini belirleyen varlıktır. Allah'ın dilediği olur, dilemediği olmaz. İrade sıfatının zıddı olan iradesizlik Allah hakkında düşünülemez.

**4. Kudret.** "Gücü yetmek" demektir. Allah sonsuz bir güç ve kudret sahibidir. Kudret sıfatının zıddı olan acizlik ve güç yetirememek Allah hakkında düşünülemez. Onun kudretinin yetişemeyeceği hiçbir şey yoktur. Kâinata her şey Allah'ın güç ve kudretiyle olmaktadır.

**5. Sem.** "İşitmek" demektir. Allah işiticidir. Gizli, açık, fısıltı halinde, yavaş sesle veya yüksek sesle ne söylenirse Allah işitir. Bir şeyi işitmesi, o anda ikinci bir şeyi işitmesine engel değildir. İşitememek Allah hakkında düşünülemez.

**6. Basar.** "Görmek" demektir. Yüce Allah her şeyi görücüdür. Hiçbir şey Allah'ın görmesinden gizli kalmaz. Saklı, açık, aydınlık, karanlık ne varsa Allah görür. Görmemek ya da eksik görmek Allah hakkında düşünülemez.

**7. Kelam.** "Söylemek ve konuşmak" demektir. Allah bu sıfatı ile peygamberlerine kitaplar indirmiş, bazı peygamberler ile de konuşmuştur. Ezelî olan kelam sıfatının hakikati bizce bilinemez. Onun keliması ses ve harflerden münezzehtir. Kelamın zıddı olan konuşmamak ve dilsizlik, Allah hakkında düşünülemez. Allah kelam sıfatıyla emreder, yasaklar ve haber verir.

**8. Tekvin.** "Yaratmak, yok olanı yokluktan varlığa çıkarmak" demektir. Yüce Allah tek yaratıcıdır. O, ezelî ilmiyle bilip dilediği her şeyi sonsuz güç ve kudretiyle yaratmıştır. Yaratmak, rızık vermek, diriltmek, öldürmek, nimet vermek, azap etmek ve şekil vermek tekvin sıfatının sonuçlarıdır.

## 19. Allah bizi yaratmadan önce ne yapıyordu?

Mesela, hayatında hiç deniz görmemiş ve suda canlıların olduğunu bilmeyen bir arkadaşınız olsa, ona bu durumu nasıl açıklardınız? Herhalde anlatması ve anlaması çok zor olurdu. Çünkü bulunduğu ortamın dışında bambaşka bir alandan bahsediyorsunuz. Aslında bizler de "zaman denizinde" yaşıyoruz diyebiliriz. O yüzden zamanın dışında olan "zamansızlık" kavramını anlamakta zorlanıyoruz.

Hatta Allah ile alakalı sorular sorduğumuzda sanki Allah zamanın içindeymiş gibi düşünebiliyoruz. Bütün bunlara bağlı olarak Allah ile ilgili gelen bu popüler soruyu çok duyuyoruz.

Bu soru, Allah'ı zamana bağlı gibi düşünülerek yapılan bir hatadan ibarettir aslında. Halbuki Allah zamana bağlı değildir, zamanın yaratıcısıdır.

Bizler evren içinde bir zaman çizgisi içinde yaşıyoruz. "**Geçmiş zaman**", "**Şimdiki zaman**" ve "**Gelecek zaman**" olarak yaşadığımız bir hayatımız var. Allah'ın ezelî olmasından kasıt ise, geçmiş zamanın en başında bulunması değildir. Hani Allah ezelîdir derken en başı kastetmiyoruz. Ezelîyet; zaman içerisinde olmayıp, geçmiş, şimdiki ve gelecek zamanı kuşatmaktır.

Sonsuz ilme sahip olan Allah, içerisinde bulunduğumuz tüm zamanları aynı anda kuşatır. Yâni, bizim için geçerli olan **önce-sonra** gibi kavramlar Allah için geçerli olamaz.

Doğal olarak "Allah evreni yaratmadan evvel ne yapıyordu" gibi zamana bağlı bir soru ezeliyeti anlamamaktan kaynaklanan hatalı bir sorudur.

Yâni soru aslında şuna benziyor: **"Öncesi olmayan Allah daha önceden ne yapıyordu?"**

Allah evreni yaratınca içinde zamanı da yaratmıştır. O yüzden kendi yarattığı zamana kendisi tâbi olmayacaktır.

Nasıl güneş sonradan yaratılmıştır. Zaman da Allah'ın sonradan yarattığı bir mahluktur.

Mesela, Allah, güneş ışınlarından etkilenir mi diye size bir soru sorulsa, bu soru size hiç mantıklı gelmez. "Güneşin etkisi bize yöneliktir" deriz. Aynen bunun gibi "Zaman", güneş gibi sonradan yaratılmış etkisi bize yönelik bir varlıktır. Allah güneşten etkilenmediği gibi zamandan da etkilenmez. Aslında Allah'ı ne kadar iyi tanırsak akla gelecek sorular o kadar basitleşecektir.

## 20. Allah'ı bu dünyada niçin göremiyoruz?

Allah'ı göremeyişimizin birçok sebep ve hikmeti vardır. Bunlardan birkaçı şunlardır:

1. İmtihan sebebiyle bu dünyada Allah'ı göremiyoruz. **Allah'ın görünmesi bu imtihan sırrına ters düşer.** Bu dünyaya gönderilişimizin gayesi Allah'ı tanımak, Ona iman ve ibadet etmektir. İnsanlar ve cinler inanıp inanmamak arasında serbest bırakılmışlardır. Eğer Yüce Allah'ı görseydik, o zaman herkes inanmak zorunda kalacak ve imtihan sırrı ortadan kalkacaktı. Bediüzzaman'ın ifadesine göre, Ebu Cehil gibi kömür ruhlular ile Hz. Ebu Bekir gibi elmas ruhlular aynı seviyede kalacak ve aklın seçme hakkı elinden alınacaktı.

2. Yaratılışımız ve kapasitemiz bu dünyada Allah'ı görmeye müsaide ve yeterli değildir.<sup>58</sup> Cennet'e girecek olanların yaratılış ve kapasiteleri Allah'ı görmeye müsaide ve yeterli olacaktır. Hatta Peygamberimiz (s.a.v) miraca çıkmadan önce Cenab'ı Hakkı görebilmesi için -tabiri caizse- ameliyat edilmiş<sup>59</sup> ve Allah'ı görebilecek kapasiteye getirilmiştir.

3. Allah'ı (c.c) bu dünyada gözümüzle göremiyoruz ama Onun zatının varlığını, isim ve sıfatlarının tecellilerini (yansımalarını) akıl gözümüzle ve vahiy vasıtasıyla -tabiri caizse- güneşi gördüğümüz gibi görüyoruz. Yeterki bakmasını bilelim.

## 21. Allah'ı (c.c) cennetten herkes görecek mi?

Cerir İbnu Abdullah (r.a) anlatıyor: Rasulullah (s.a.v) bir dolunay gecesi, aya baktı ve;

**"Siz şu ayı gördüğünüz gibi, Rabbinizi de böyle perdesiz göreceksiniz..."**<sup>60</sup> buyurdu.

<sup>58</sup> Araf, 7/143.

<sup>59</sup> Hadis, Buhâri, Tevhîd, 37.

<sup>60</sup> Hadis, Buhâri, Mevâkîtu's-Salat 6, 26, Tefsir, Kaf 1, Tevhid 24; Müslim, Mesâcid 211, (633); Ebu Davud, Sünnet 20, (4729); Tirmizî, Cennet 16, (2554).

Ehl-i Sünnet<sup>61</sup> âlimleri, cennet ehlinin gökte dolunayı görürcesine **"Rü'yetullah'la"**<sup>62</sup> şerefleleneceğine dair fikir birliği içindedirler. Cennet'ten Allah'ı görmenin **"En büyük nimet ve lütuf"** olacağı bildirilmiştir.

İbn Ömer'den (r.a) rivayete göre Resulullah Efendimiz şöyle buyurdu:

**"Cennetliklerin en aşağı derecesinde olan kimsenin durumu; bahçelerini, hanımlarını (eşini), bol nimetlerini, hizmetçilerini ve koltuklarını bin senelik mesafeye kadar uzanmış olarak görecektir ve sabah akşam Allah'ın kendilerine bir ikramı olarak Allah'ın yüzünü<sup>63</sup> göreceklerdir."**<sup>64</sup>

Sonra Rasulullah Efendimiz şu ayeti okudu: **"Bazı yüzler o gün Rablerine bakarken mutluluktan parlayacaktır."**<sup>65</sup>

Yukarıdaki ayet ve hadisler, cennet ehlinin **-en büyük nimet olan-** Yüce Allah'ı cennet'ten görecekleri müjdesini net bir şekilde vermektedirler.

## 22. Allah nerededir?

Mekânı, maddeyi ve zamanı yaratan Yüce Allah, elbette yarattığı mekân, madde ve zamanın içinde olmayacaktır. Böyle bir düşünce batıldır ve düşünülemez.

Bir yerde ve bir mekânda bulunmak yaratılmışlara ait bir özelliktir. Allah, yaratılmış bir varlık değildir, yaratıcıdır. O hâlde Ona bir yer yahut bir mekân nispet etmek doğru değildir.

**"Mutlak hükümrânlık elinde olan Allah, yüceler yücesidir ve O'nun her şeye gücü yeter."**<sup>66</sup>

**"Göklerin ve yerin mülkü Onundur."**<sup>67</sup>

**"Göklerde ve yerde ne varsa Ona aittir."**<sup>68</sup>

Bu konu hakkında bir kısım ayet ve hadisler ise müteşabihdir.<sup>69</sup>

**"Rahman olan Allah arşı istiva etmiştir."**<sup>70</sup> ve **"Göktekinin sizi yerin dibine geçirmeyeceğinden emin mi oldunuz!"**<sup>71</sup> gibi ayetler gibi...

Bu ve benzeri müteşabih ayet ve hadislerin hakikatını anlamaktan aciziz. Çünkü bu gibi meseleler, aklımızın anlama kapasitesinin çok üstündedirler. O yüzden mecazi olarak anlatılmışlardır.

<sup>61</sup> Ehl-i Sünnet Vel Cemaat: Hz. Peygamberin sünnetine ve ashâbının yoluna bağlı olanlar ve onların izlediği "dini yol ve metodu benimseyenlerdir." Ehl-i Sünnet, Kur'an ve Sünnet üzerinde birleşmiş, ayrılıktan sakınmış, akli değil, Kur'an ve sünneti kaynak almış topluluktur. Hz. Peygamberin sünnetine uyanlara "Ehl-i Sünnet"; Onun sahabelerini âdil kabul ederek onların din hususundaki metodunu takip edenlere de "Ehl-i Cemaat", ikisine birlikte "Ehl-i Sünnet Ve'l-Cemaat" denilmiştir.

<sup>62</sup> Rü'yetullah: Ehl-i Sünnete göre Yüce Allah'ın cennetten, Cennet ehli tarafından görülmesi aklen mümkün, ayet ve hadisler ile de vâcibdir (gereklidir).

<sup>63</sup> Buradaki yüzü, bildiğimiz yüzlere benzetemeyiz. Allah bundan münezzehtir. Buradan anlamamız gereken; cennet ehli, nasıllığını bilemeyeceğimiz bir tarzda Yüce Allah'ı göreceklerdir.

<sup>64</sup> Hadis, Müsned, 4395.

<sup>65</sup> Kıyame, 75/22-23.

<sup>66</sup> Mülk, 67/1.

<sup>67</sup> Zümer, 39/44.

<sup>68</sup> Yunus, 10/66.

<sup>69</sup> Müteşabih: "Muhkem" (mânası açık) olmayan, mânası bizlere kapalı olan Kur'an âyetleri ve bazı benzer şekildeki hadislerdir.

<sup>70</sup> Taha, 20/5; Hadid, 57/4.

<sup>71</sup> Mülk, 67/16.

Nasılki yüksek meseleler, bir çocuğa misallerle anlatılır. Aynen öyle de Yüce Allah bu gibi aklımızın alamayacağı ve anlamaktan aciz olduğumuz yüksek meseleleri bu tarz mecazi anlatımlarla anlatmaktadır.

Diğer taraftan güneşin ışığıyla her yerde bulunması gibi Allah da isim ve sıfatlarıyla her yerdedir. Zâtına gelince, O bütün düşüncelerimizin ötesindedir.

**"Allah'ın yaratıkları hakkında düşününüz. Fakat Allah'ın zâtı hakkında düşünmeyiniz. Gerçekten siz buna hiç güç yetiremezsiniz."**<sup>72</sup> hadisi, bize bu gerçeği bildirmektedir.

Bize düşen iman ve amellerimizle Ona yönelip ibâdet görevimizi yerine getirmeye çalışmaktır.

### **23. Allah hiçbir şeye muhtaç olmadığı halde, neden insanlara ibadet Etmelerini emretmektedir?**

Hiçbir şeye ihtiyacı olmayan, her şey Ona muhtaç olan Yüce Allah'ın, bizim gibi âciz kullar tarafından ibadet edilmeye hiç mi hiç ihtiyacı yoktur. O, bizim hiçbir şeyimize muhtaç değildir. Çünkü kâinat ve içindekiler ne varsa her şey Onundur, Onun mülküdür.

Yüce Allah'a ibadet etmeye hakiki muhtaç olan bizleriz. Bu meseleyi şöyle bir misalle açıklamamız mümkündür:

Hasta olduğumuzda doktora gideriz. Doktor hastalığımızı teşhis ettikten sonra bir reçete yazar. Sonra da ilaçları belirtilen saatte kullanmamızı ısrarla ister. Doktorun niyeti, bir an önce hastasının şifa bulup rahata kavuşmasıdır. Doktorun bu iyi niyetine karşı: "Bu ilaçları kullanmamın sana ne faydası var? Bir ihtiyacın mı varki, bu acı ve tatsız ilaçları tavsiye ediyorsun?" dememiz hem yersiz bir hareket olur hem de kendimizi gülünç bir duruma düşürmüş oluruz.

Bu misalde olduğu gibi, insan olarak manen hasta yaratılmışız. Günah ve şüphelerin kalb ve ruhumuzda açtığı yaralarla manen hastayız. İşte Yüce Rabbimiz, duygu ve latifelerimizi günah paslarından temizlememiz ve bu manevî dertlerden şifaya kavuşmamız için ibadeti emretmiştir.

Mesele bu kadar açık ve net iken, kalkıp da "Yâ Rabbî, ibâdetlerimize ne ihtiyacın var, niçin ibâdet etmemizi bizden ısrarla istiyorsun?" dememiz, hastanın doktora çıkışmasından daha yersiz ve gülünçtür.

### **24. Bütün varlıkları Allah yarattı. Peki, -Hâşâ- Allah'ı kim yarattı?**

Allah yaratılan değil yaratandır. Allah -hâşâ- sonradan olmuş olsaydı Allah olamazdı, mahluk olurdu. Nasıl ki dünyamız, kâinat ve içindekiler sonradan var olduğu için mahluktur. O yüzden Allah dediğimiz zaman, öncesi ve sonrası olmayan, yaratıcısı olmayan, ezeli, ebedi ve sonsuz ilim, kudret ve irade sahibi bir zattan bahsederiz.

<sup>72</sup> Hadis, Süyûtî, el-Câmi'us Sagir, I, 132; Aclûnî, Keşfü'l-hafâ, I, 311.

Aynı soru müşrikler<sup>73</sup> tarafından bizzat Peygamber Efendimize (s.a.v) sorulmuş ve bu soru üzerine Hz. Cebrail İhlâs Suresini cevap olarak getirmiştir. Resul-i Ekrem Efendimiz bu soruyu soran kimselere yine İhlâs suresi ile cevap verilmesini beyan buyurmuşlardır.<sup>74</sup>

Biz de bu soruya İhlas suresi ile cevap vereceğiz. Cenâb-ı Hak İhlâs suresinde kendisini kullarına şöylece bildirmektedir:

**"De ki: "O, Allah'tır, tektir. Allah Samed'dir. (Her şey O'na muhtaçtır; O, hiçbir şeye muhtaç değildir.)" Ondan çocuk olmamıştır (Kimsenin babası değildir). Kendisi de doğmamıştır (kimsenin çocuğu değildir)."Hiçbir şey Ona denk ve benzer değildir."75**

Bu sure Allah'ın varlığını, birliğini, eşi, dengi ve misli olmadığını bildirir.

Rasulullah Efendimiz böyle bir vesvese karşısında ne yapmamız gerektiğini şu hadisi şerifleri ile buyurmaktadır:

**"Şeytan, 'seni kim yarattı' diye vesvese verince, 'Allah yarattı' cevabına karşı, 'Onu kim yarattı' diye, vesvese verir. Kendisine, böyle vesvese gelen kimse, 'Ben Allah ve Resulüne iman ettim' desin."76**

**"Allah'ın yarattığı şeyleri tefekkür edin, ama zâtını tefekkür etmeyin."77**

## 25. Şeytan, kötülük ve şerler niçin yaratıldı?

**"Allah, yaptığından sorumlu tutulamaz; onlar ise sorguya çekileceklerdir."78**

Ancak bizler, insan olmanın gereği olarak, Hz. İbrahim (a.s) gibi **"Kalbimizin tatmin olmasını"**<sup>79</sup> istiyoruz. İşte bu yüzden de aklımıza ister istemez şu soru geliyor:

*- Allah şeytanı ve kötülükleri neden yarattı? Kötülüğü yaratmak kötü, şerri yaratmak da şer değil mi?*

Bütün insan ve cinler gibi şeytanda, Yüce Allah'a ibâdet etmek için yaratıldı. Hz. Âdem'e secde etmeyerek Allah'a isyan etti ve İlahi rahmetten kovuldu. Kendi arzusu üzerine İlahi bir hikmet olarak, kıyamete kadar insanları yoldan çıkarması için çalışma izni verildi.

Bu iznin verilme hikmeti ise bir değil yüzlercedir. Cenab-ı Hak, şeytanın vesvesesi olmaksızın da insanları imtihan edebilir, şeytanın görevini insan nefesine yükleyebilirdi. Ama şeytanın kıyamete kadar insanları hak yoldan saptırma arzusunu kabul etmekle cehennemde çekeceği azabı milyarlarca kat artırmış oldu. Zira **"Sebepe olan yapan gibidir."**<sup>80</sup>

Görünüş bakımından şer ve çirkin olan varlık ve olayların yaratılma sebeplerinden bir diğeri de herşeyin zıddıyla biliniyor olmasıdır.

Yâni **"Güzelin güzelliğini arttıran çirkinin çirkinliğidir."**<sup>81</sup> Dünyada çirkinlik olmasa, güzelliğin derecelerini anlayamayız. Tokluk, açlığın fazlalığı ile anlaşılabilir. Karanlık olmasa

<sup>73</sup> Müşrik: Allah'a ortak koşan.

<sup>74</sup> Hak Dini Kuran Dili, 9/6272; Fahrüddin Er-Râzi, Tefsir-i Kebir Mefâtihi'l-Gayb, Akçağ Yayınları.

<sup>75</sup> İhlâs, 112/4.

<sup>76</sup> Hadis, Buhari.

<sup>77</sup> Hadis, Ebuşşeyh.

<sup>78</sup> Enbiya, 21/23.

<sup>79</sup> Bakara, 2/260.

<sup>80</sup> Hadis, Riyazu's-Salihîn 20. bab. 174. hadis, s. 158, 161; Sünen-i İbn-i Mâce.

<sup>81</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur, Mesnevi-i Nuriye.

gündüzü anlayamayız. Kış olmasa yazı bu kadar sevemeyiz. Cehennem olmasa, Cennetin kıymeti hakkıyla anlaşılmaz. Kötüler ve kötülükler olmasa, iyilerin ve iyiliklerin değeri anlaşılmaz. Yüce Allah, insanın küfrüne izin vermese ve kafirler olmasa, mümin olmanın ve iman etmenin o sonsuz güzelliği anlaşılmaz.

Bu meselenin bir başka boyutu da şerri yaratmanın şer olmayıp, şerri işlemenin şer oluşudur.<sup>82</sup> Çünkü Allah bir şeyi şer olsun diye yaratmıyor; hayır olsun diye yaratıyor. Allah'ın hayır olarak yarattıklarını, bizler hakkımızda şerre çeviriyoruz. Mesela, bu konuda en güzel örnek ateştir. Ateşin yaratılması şer değildir, ancak ona dokunmak şerdir. İnsan ateşi iyi kullanırsa faydalanır; aksi hâlde zarar görür.

Buna bir başka örnek de yağmurdur. Yağmurun gelmesinin binlerle güzel neticeleri vardır. Tedbirsizliği yüzünden bazıları yağmurdan zarar görseler *"Yağmurun yaratılması rahmet değildir."* diyemezler ve "şerdir" diye hükmedemezler.

Aynen bu misaller gibi, şeytan, insanlar cehenneme gitsinler diye yaratılmamıştır. Şeytanın insana musallat olmasının gayesi, insanların cennete gitmeleri ve salih kullardan olmaları içindir.

İnsanların bu hedef ve gayeye ulaşmaları için Yüce Allah, şeytandan nasıl korunulacağına dair peygamberler ve kitaplar göndermiştir. Bunların yanında her asırda hakiki peygamber varisi olan İslam âlimleri<sup>83</sup> ve evliyalar ile de insanları şeytana karşı uyarmıştır.

Bu kadar uyarılara rağmen şeytana uyup, şeytanı kendi hakkında şer yapan birisi için, diyecek sözümüz yoktur.

## **26. Allah'ın yanında üstünlüğün ölçüsü nedir? İslam'ın ırkçılığa bakışı nasıldır?**

Üstünlük, Allah'ın (c.c) değerlendirmesine bağlıdır. Allah ise bu değerlendirmeyi yapmış ve şöyle buyurmuştur:

**"Allah katında sizin en üstününüz en takvalı olanınızdır."<sup>84</sup>**

**"Takva"**, Allah'tan korkmak, Onun yasaklarından şiddetle kaçınmak ve uzak durmak manasına gelmektedir.

Takva sahiplerinin sıfatlarıyla ilgili ayetlere baktığımızda; takvanın İslamı bütünüyle yaşamamanın âdeta simgesi, alameti olduğunu görürüz. Allah katında üstünlük takvanın derecesine göredir.

Rasulullah Efendimiz (s.a.v) hadisi şeriflerinde:

**"Allah indinde en şerefliiniz takvaca en ileri olanınızdır. Arabın Arap olmayan üzerine bir üstünlüğü yoktur. Arap olmayanın da Arap üzerine bir üstünlüğü yoktur. Beyaz derili olanın siyah derili üzerine bir üstünlüğü yoktur, siyah derili olanın da beyaz derili üzerine bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük sadece takva ileldir."<sup>85</sup>**

<sup>82</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur, Lem'alar, On Üçüncü Lem'a.

<sup>83</sup> Hadis: "Âlimler, peygamberlerin varisleridir." (Buhari, İlm, 10)

<sup>84</sup> Hucurat, 49/13.

<sup>85</sup> Hadis, El-Müsne'd, h. no: 23489; Heysemi, Mecmau'z-Zevaid, h. no:5622.

**"İrkçılığa çağıran bizden değildir. İrkçilik davası uğruna savaşan bizden değildir. İrkçilik davası uğruna ölen bizden değildir."**<sup>86</sup> buyurmuşlardır.

Bu rivayet ırkçılığın cahiliye adetlerinden olduğunu anlatması adına yeterlidir. Allah bütün insanları Hz. Âdem'den yaratmıştır. O halde hiç kimse milliyet, renk, dil ve benzeri insanî yaratılışla ilgili farklılıklar sebebiyle diğerinden daha üstün değildir. Üstünlük sadece ve sadece "**Takva**" ileidir.

Özetle, Müslüman ırkçı olamaz, ırkçı da Müslüman olamaz.

## **27. İnsan nereden gelmiştir, Niçin gelmiştir ve nereye gidecektir?**

Her insan, ruhlar âleminden başlayıp,<sup>87</sup> anne rahmine, çocukluktan, gençlikten, ihtiyarlıktan, kabirden ve haşirden<sup>88</sup> geçerek ebediyen devam edecek bir yolculuğa çıkarılmıştır.

Bu yolculuğun gençliğe kadar olan kısmı herkes için aynı şartlardadır. Farklılık gençlik yaşı dediğimiz on beş yaşından itibaren başlar. On beş yaşına kadar olan bu hayat yolculuğunda insanlar henüz iradeleri ile yolları tercihte yeterli seviyede olmadıkları için eşittirler. Kim olursa olsun ergenlik çağına ermeye ömür yetmez ise yaptıklarından sorumlu değildir.

On beş yaşından itibaren ise; imtihan devreye girdiğinden insan, iradesiyle hayrı ve şerri tercih hakkına sahip olur. Gençlikten itibaren başlayan, ihtiyarlıkla devam eden ve ölümle noktalanın hayatın bu kısmında başına gelecek iyi veya kötü, güzel veya çirkin, hayır veya şer bütün bunlardan sorumludur. Ölümünden sonra ki hayatta, sorumluluk yüklü bu ikinci kısım, herşeyiyle önümüze konulacaktır.

Konu ile ilgili Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

**"O, hanginizin daha güzel amel yapacağını sınamak için ölümü ve hayatı yaratandır. O, mutlak güç sahibidir, çok bağışlayandır."**<sup>89</sup>

Özetle, ebedi bir hayat için yaratıldık. Ya cennet ya da cehennem bizleri bekliyor!

## **28. Çocukların başlarına gelen belaların, musibetlerin ve hastalıkların hikmeti nedir?**

Yüce Allah, bizleri bu dünyaya imtihan etmek için göndermiştir. Bu imtihanın gereği olarak hastalıklara, haksızlıklara, zulümlere, tecavüzlere ve ölümlere izin vermiştir. Eğer sadece kötüler hasta olsaydı, kimse kötü olmazdı. Eğer belalar sadece inançsızlara gelseydi, kimse inançsız kalamazdı. Eğer çocuklar hasta olup ölmeseydiler ve onlara kimse kötülük yapamasaydı, bu durum imtihana ters olurdu ve herkes -ister istemez- Allah'ın var olduğunu kabul etmek zorunda kalırdı. Halbuki bizlerin bu dünya imtihanına gönderilmemizin gaye ve hikmeti, tüm bu olumsuzluklara rağmen Allah'ı tanıyıp, iman ve ibadet etmek ve imtihanı başarı ile geçmektir.

<sup>86</sup> Hadis, Ebû Dâvûd, Edeb, 111-112.

<sup>87</sup> Araf, 7/172-173.

<sup>88</sup> Haşir: Kıyamet gününde ölümlerin diriltiip mahşere çıkarılması.

<sup>89</sup> Mülk, 67/2.

**"Esas olan âhiret hayatıdır."**<sup>90</sup> Biz Müslümanlar bu fani dünyayı esas almayız. Baki olan âhiret hayatını esas alırız ve bütün hadiseleri ona göre yorumlarız. Bir çocuğun yahut bir mazlumun başına gelen bela ve musibetleri de bu noktadan değerlendiririz.

Hiz. Peygamber (s.a.v) bir hadiste: **"Âhiret hayatını uçsuz bucaksız bir okyanusa, dünya hayatını ise o okyanusa batırılan bir parçadan akan su kadarına"**<sup>91</sup> benzetmiştir.

Ergenlik çağına girmeden ölen çocukların hepsi hadisin ifadesi ile bir parmak suyu (dünyayı) kaybetmişlerdir ama ebedi bir okyanusu (cenneti) kazanmışlardır.

Hasta olan ya da musibet ve belaya uğrayan çocukların başlarına gelen o sıkıntılar, âhiretleri için büyük rahmet olacaktır.

Bu dünyada küçük çocuğunu kaybeden anne-babaya bir mükafat olarak -eğer Müslüman olarak ölmüşseler- cennette o çocukları onlarla birlikte olacak ve bu dünyada kısa bir çocuk sevgisine bedel, âhirette ebedi bir çocuk sevgisini tadacaklardır.<sup>92</sup> Ayrıca o çocukların başlarına gelen musibetler, belki de anne ve babalarını cehennemden kurtaracaktır. Unutmayalım ki: **"Nev-i beşerin (insanoğlunun) en büyük meselesi cehennemden kurtulmaktır."**<sup>93</sup>

Bu konu ile ilgili bir hadiste Rasulullah (s.a.v):

**"Mümin bir kulun çocuğu vefat ederse, o kişide sabredip isyan etmezse, o kula cennette bir ev yapılacağını ve o evin adının da 'Hamd Evi' olacağını"**<sup>94</sup> müjdesini vermiştir.

Ölen çocukların anne ve babaları Müslüman değilseler, Allah onlara çektikleri o acı yüzünden yine rahmet edecektir; cennete giremeseler bile cehennemde azabları hafif olacaktır. Yani Allah, o musibettede kullarına rahmetiyle muamele edecek, vereceği mükafatlar o musibeti hiçe indirecektir.

O çocuklara zulüm eden caniler, ölüp gidene kadar hem hukuken hem de "varsa" vicdanen cehennemi yaşayacaklar, başta kabir azabı olmak üzere ebedi cehennem azabı ile cezalandırılacaklar, o çocukların ve anne-babalarının intikamları ebedi bir hayatta en üst seviyede onlardan alınacaktır.

## **29. Allah, korona misali hastalıklara, deprem misali musibetlere ve kötülüklere neden müsaade ediyor? Neden özürlü ve sakat insanlar yaratıyor? Bu yaratmalar adil mi?**

Allah'ın bu dünyada kötülüklere engel olmaması ise, imtihan dünyasında olduğumuz içindir. Sevap işleyenlerin başına güller saçılıp, günah işleyenlerin başına da dikenler atılsaydı, bu dünya bir imtihan salonu olmaktan çıkardı.

Rasulullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur:

**"Mümin kişiye bir ağrı, bir yorgunluk, bir hastalık bir üzüntü hatta bir ufak üzüntü isabet edecek olsa, Allah onun sebebiyle müminin günahından bir kısmını affeder."**<sup>95</sup>

<sup>90</sup> Hadis, Buhârî, Rikak 1, Cihâd 33, 110.

<sup>91</sup> Hadis, Müslim, Cennet, 14.

<sup>92</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur, Mektubat, On Yedinci Mektup.

<sup>93</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur, Asa-yı Musa.

<sup>94</sup> Hadis, Tirmizi, Cenaiz 36.

<sup>95</sup> Hadis, Buhari, Marda 1; Müslim, Birr 52, (2573).

Müminin başına gelen hastalık, musibet ve belalar ve bunlar neticesinde gelen ölüm, **"Âhiret şehîdi"**<sup>96</sup> olmaya vesiledir. Dünya hayatı itibariyle görünüşte şer gibi olan, âhiret itibarı ile yüzde yüz hayır olan bu hastalık, bela ve musibetler başlıca şunlardır:

**"Suda boğulanlar, ateşte yananlar, enkaz altında kalanlar, veba (korona) gibi bulaşıcı bir hastalıktan ölenler, sıtma gibi ateşli hastalıktan ölenler, ilim yolunda ölenler, ciğer hastalıklarından ölenler, doğum sırasında veya lohusa iken ölen kadınlar, baş ağrısından ölenler, karın ağrısından ölenler, ailesinin nafakasını helalinden kazanmak için çalışırken iş kazasından ölenler, cuma gecesi ölenler, gurbet ilde vefat edenler, akrep, yılan sokması gibi sebeblerle vefat edenler..."**<sup>97</sup>

Bu hastalık ve musibetler kişiyi gaflet uykusundan uyandırmak ve dünyanın fani olduğunu en derinden hatırlatmak içindir. Eğer hastalık ve musibetler kişinin manen uyanmasına sebep olursa, kişi için hakiki nimettirler. Çünkü ebedi olan âhiret hayatında cennete girmeye vesilelerdir.

Müminler için musibet ve hastalıklar, günahlarına keffaret olacaktır. Günahları yoksa gelecekte işleyecekleri günahlara keffaret olacaktır. Bu musibetler neticesinde zayı olan malları ise sadaka hükmündedir. Ayrıca belki de o kişilerin cehennemden kurtulmalarına, şehit ve veli olmalarına vesile olacaktır. Unutmayalım ki: **"Nev-i beşerin (insanoğlunun) en büyük meselesi cehennemden kurtulmaktır."**<sup>98</sup>

Musibet ve hastalığın ağırlığı nisbetinde mükâfat ona göre büyük olacaktır. Bunlara misal olarak körlük, sakatlık, kanser, böbrek yetmezliği ve depremzede olmak gibi birçok hastalık ve musibet örnek olarak verilebilir.

Ağır hastalıklar ve musibetler, mümine şehitlik ve velilik kazandıracığı gibi, müminin her saatini bir gün ibadet hükmüne getirme ihtimali de vardır.<sup>99</sup>

Hatta bazılarında her dakikasını bir gün ibadet hükmüne getirmektedir.<sup>100</sup>

Haksız yere hapse atılanların her bir saati bir gün ibadet hükmünde olabilir.<sup>101</sup> Bu hapis cezası onları büyük ihtimalle cehennem gibi en büyük musibetten kurtaracaktır. Herhangi bir suçtan dolayı hapse girenler, hapse sebep olan hatalarından pişman olup tevbe etmek, namazlarını da kılıp sabretmek şartıyla, onlar içinde büyük mükâfatlar olacaktır inşallah.<sup>102</sup>

Bu mükafatlar, kişinin iman ve ihlasının derecesine ve musibet ve hastalığının ağırlığına göre değişmektedir. Bu mükafatların şartları ise başta beş vakit namazları kılmak ve başa gelen musibet, bela ve hastalıklara sabretmektir.

Kafirler için bile bu dünyada başlarına gelen hastalıklar, sakatlıklar ve musibetler bir nevi rahmet olacaktır. Cennet'e gidemeseler bile cehennem'de çekecekleri azabı hafifletecektir.

Mazlumlara zulmedenler ise kabir azabı ve cehennem cezası ile cezalandırılacaklar ve o mazlumların intikamları onlardan çok şiddetli alınacaktır

<sup>96</sup> Ahiret şehidi: Dünyada ki işlemlerde değil, ahirette şehid muâmelesi görecektir olanlara denir.

<sup>97</sup> Savaş dışındaki şehidler hakkında hadisler için bakınız: Buhârî, Ezan, 32, Cihâd, 30; Müslim, İmâre, 164; Tirmizî, Cenâiz, 65, Fedâilu'l-Cihâd, 14; Ahmed b. Hanbel, I/22, 23, II/323, 325.

<sup>98</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur, Asa-yı Musa.

<sup>99</sup> Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin Lem'alar isimli eserinden 25. Lem'a.

<sup>100</sup> Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin Lem'alar isimli eserinden 2. Lem'a, 2. Nükte.

<sup>101</sup> "Eğer mahpus, zulmen mahkûm olmuşsa, farz namazını kılmak şartıyla her bir saati bir gün ibadet hükmünde olduğu gibi, o hapis onun hakkında bir çilehane-i uzlet olup eski zamanda mağaralara girerek ibadet eden münzevî salihlerden sayılabilirler." Bediüzzaman Said Nursi, Sözler, On Üçüncü Söz, İkinci Makam.

<sup>102</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Sözler, On Üçüncü Söz, İkinci Makam.

### **Bu yaratmalar adil mi?**

İnsan, Yüce Allah'a daha evvel bir şey vermedi ki Allah karşısında bir hak iddia edebilsin. Eğer insan kendine verilenler karşılığında Allah'a bir şey vermiş olsaydı, "Bir göz değil iki göz ver, bir el değil iki el ver!" gibi iddialarda bulunmaya, "Neden iki tane değil de bir ayak verdin?" diye itiraz etmeye belki hakkı olurdu. Haksızlık, ödenmeyen bir haktan gelir. İnsanın Allah'a karşı ne hakkı var ki yerine getirilmedi de haksızlık yapıldı?

### **30. Allah bizim ne yapacağımızı ve sonumuzu biliyor ise, bizi neden imtihan ediyor?**

Allah, bu kâinatı yaratırken, bizim aklımızın mühendisliğine göre değil, kendi sonsuz hikmetine göre düzenlemiştir. Aklımızın her şeye ermemesi normaldir.

Her insan vicdanen bilir ki, kendisinde iki ayrı hareket söz konusudur. Bir kısmı **"ihtiyari kaderdir."** İradesini kullanmada hürdür. Diğer kısmı ise **"ızdırarı kaderdir."** İnsanın iradesinin dışında olan herşeydir.

Mesela, konuşması, susması, oturması, kalkması birinci gruba; kalbinin çarpması, boyunun uzaması, saçının ağarması da ikinci gruba giren fiillerdendir. O birinci grup işlerde, istemek bizden, yaratmak ise Allah'tandır. Yâni biz irademizle neyi tercih ediyor neye karar veriyorsak Cenâb-ı Hak onu yaratıyor.

İkinci tip fiillerde ise bizim irademizin söz hakkı yoktur. Dileyen de yaratan da Cenâb-ı Haktır. Biz bu ikinci gruba giren işlerden sorumlu değiliz. Yâni, âhirette boyumuzdan, rengimizden, ırkımızdan, cinsiyetimizden yahut dünyaya geldiğimiz asırdan sorguya çekilmeyeceğiz.

Gelelim asıl büyük hataya: Adam, yaptığı bütün güzel ve olumlu işlere sahip çıkıyor, **"Ben yaptım, ben kazandım..."** diye göğsünü gere gere anlatıyor bunları... Ama, sıra işlediği günahlara, yaptığı hatalara, ettiği zulümlere gelince kadere yapışıyor: **"Kaderimde bu varmış!"** diye işin içinden çıkmaya çalışıyor

Gerçek şu: Biz her türlü işimizde kaderin mahkûmu değiliz. Kendi irademizle yaptığımızda serbest bırakılmışız. Bunu vicdanen biliyoruz. Bu işlerde isteyen biziz, yaratan ise Allah'tır...

Zaten dünyaya imtihan için gönderilmiş olmamız da bunu gerektirmiyor mu? İmtihana giren bir aday dilediği salonda imtihan olamaz. İmtihani istediği saatte başlatamaz ve sona erdiremez. Soruların puanlamasını kendi tayin edemez. Bütün bunlar, onu imtihan eden kimsenin tayini ve tespiti ileler. Fakat, imtihan başladıktan sonra cevapları dilediği gibi verir. İmtihan süresince kendisine müdahale edilmez. **Aksi hâlde buna imtihan denmez.**

Şimdi, şu soruların cevabını arayalım: İnsanlar bu dünyada kendi amel defterlerini diledikleri gibi dolduruyorlar mı? Evet...

İlahi emir ve yasaklara uyup uymama konusunda serbest değiller mi? *Evet...*

**"Mâdem Cenâb-ı Hak, ezeli ilmiyle benim ne yapacağımı biliyor, öyleyse benim kabahatim ne?"**

Ona nazikane şu cevabı veriyoruz: "Senin kabahatin o işi yapmak." Zira, ilim maluma (bilinene) tabidir, malum ilime değil. Yâni Allah, **biz yapacağımız ya da yaptığımız için biliyor, Allah bildiği için biz yapmıyoruz.**

**Bu konu hakkında birinci misal:** Mesela, bir gencin fen fakültesinde okuduğunu bilmiş olalım. Bu bilgi ilimdir. Bilenen ise, o gencin o fakültede öğrenci olduğudur. İşte bu ilim, bu bilgiye bağlıdır. Yâni o genç, fen fakültesinde okuduğu için bildik, yoksa biz bildiğimiz için o genç fen fakültesinde okumuyor.

**İkinci misal:** Hz. Peygamber (s.a.v) İstanbul'un fethini müjdelemiştir. Ama, "Fetih" fiilini Sultan Mehmet işlediği için "Fatih" unvanını o padişaha veririz. İstanbul'u Hz. Peygamberin fethettiği gibi bir iddiada bulunmayız.

Rasulullah Efendimizin İstanbul'un fethedileceğini bildirmesi ilimdir, İstanbul'un fethedilmesi malumdur (bilinen). Hz. Peygamber bildiğinden dolayı İstanbul fethedilmedi, İstanbul fethedileceğinden dolayı Hz. Peygamber bildi.

**Üçüncü misal:** Güneşin ne zaman doğup batacağını biliyoruz. Takvime de "Yarın şu saatlerde güneş doğacak ve batacaktır" diye yazıyoruz. Gerçekten de yarın o saatlerde güneş doğuyor ve batıyor. Şimdi, biz bilip, yazdığımız için güneş o saatlerde doğup batmıyor; güneş yarın o saatlerde doğup batacağı için biz bilip yazıyoruz.

Özetle, **biz yapacağımız ya da yaptığımız için Allah biliyor, Allah bildiği için biz yapmıyoruz.** O yüzden yaptıklarımızdan ya da yapmadıklarımızdan sorumluyuz.<sup>103</sup>

### 31. İslam dininin mantık ve bilime bakışı nasıldır?

**Maddi manevi yükselmenin kaynağı ilimdir.** İnsanlar için kaçınılması gereken en büyük düşman cehalettir. Çünkü her türlü ilerlemenin en büyük engeli ve kaynağı cehalettir.

Kur'an yüzlerce ayetiyle insanları dînî ve dünyevi ilimleri öğrenmeye teşvik eder. Bunlardan birkaçını takdim edelim:

**"Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?"<sup>104</sup>**

**"Eğer bilmiyorsanız, zikir (ilim) ehline sorun."<sup>105</sup>**

Peygamberimizin (s.a.v) ilme teşvik eden pek çok hadis-i şerifleri vardır. Bunlardan birkaçı şöyledir:

**"İlim tahsil etmek için yolculuğa çıkan kimse, evine dönünceye kadar Allah yolundadır."<sup>106</sup>**

**"İlim Çin'de bile olsa, gidiniz, alınız, tahsil ediniz."<sup>107</sup>**

**"Kadın ve erkek her Müslümana ilim öğrenmek farzdır."<sup>108</sup>**

<sup>103</sup> Bu konu hakkında Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin sözler isimli eserinden 26 Söz olan "Kader Risalesi" güzel bir kaynaktır.

<sup>104</sup> Zümer, 39/9.

<sup>105</sup> Nahl, 16/43.

<sup>106</sup> Hadis, Tirmizî, İlim 2.

<sup>107</sup> Hadis, Beyhaki, Şuabu'l-İman, Beyrut, II/254.

<sup>108</sup> Hadis, İbn Mace, Mukaddime, 17.

**"Hikmet, (değerli bilgiler) müminin yitik malıdır, onu nerede bulursa almaya daha hak sahibidir."**<sup>109</sup>

Eğer İslam gelişmeye engel olsaydı, Asr-ı saâdetteki gözler kamaştıran o maddi ve manevi, ilmi ve ahlaki üst seviye, Avrupanın üstadı olan Endülüs'te ki o zirve nokta, dünyayı hayrette bırakan Selçuklu ve Osmanlı medeniyetleri vücuda gelebilir miydi?

İslam âleminde İmam Gazali, İbn-i Sina, Farabî, İmam Rabbani, Mevlâna Celaleddin Rumî, Bediüzzaman Said Nursi gibi şahsiyetler yetişebilir miydi?

Günümüz Müslümanlarının bilim ve teknoloji sahasında istenilen seviyeye gelmedikleri bir gerçektir. Fakat bu geri kalmışlığın sebeplerini, İslamiyete mal etmek ve onda aramak, gerçeği kesinlikle yansıtmaz.

Kur'an'ı Kerim'de insanları fen bilimlerinden yasaklayan bir tek hüküm mevcut değildir. O halde bazı kimselerin İslam'ın bilim ve tekniğe karşı olduğunu iddia etmeleri tamamen dayanaksız ve kasıtlıdır.

Müslümanların İslam ruhundan uzaklaştıkları, daha doğrusu planlı bir şekilde uzaklaştırıldıkları son birkaç asırlık dönemi esas alıp, geçmiş asırlardaki maddi, manevi ve ilmi üstünlüklerini görmezlikten gelmek insaf ölçülerine sığmaz.

### **32. İslam sonradan gelmiş bir dindir. İslamın doğru din olduğu nasıl ispatlanır? Hz. Muhammed'in kendi düşünceleri olamaz mı?**

Hz. Peygamberin (s.a.v) üstün bir akıl ve zekâyâ sahip olduğu doğrudur. Ancak bu akıl ona, Allah'ın vahyini algılama imkânını sağlamıştır. Yoksa -hâşâ- kendisini hayatı boyunca Allah'a iftira eden bir kimse durumuna düşürmemiştir.

Hayatı boyunca, yalan ve yalancılarla mücadele eden bir insanın, aynı zamanda en büyük bir yalancı olması mümkün müdür?

Bu insan fitratına aykırı olduğu gibi, akıllı insanlar buna ihtimal veremez.

Hz. Peygamber ya doğruluğun zirvesinde, güzel ahlakı kendisinde toplamış, herkesten daha çok Allah'tan korkan, Ona saygı duyan bir peygamberdir yahut –hâşâ yüz bin defa hâşâ- yalancıların temsilcisi, Allah'tan korkmaz biridir. Düşmanlarının dahi ona en güvenilir insan manasında **"El-Emin"** lakabını takması, hayatı boyunca, herkesten daha çok Allah'a bağlanması, Ona saygı duyması, Ondan korkması, Ona ibâdet etmesi, bütün insanlığı kendine hayran edecek şekilde yüksek bir ahlak göstermesi, bu ikinci ihtimalin asla mümkün olmadığını göstermektedir.

İslam dininin en büyük mucizesi Kur'an'dır. 15 asırdır Kur'an'ın **"Eğer kulumuz Muhammed'e indirdiğimizden şüphe içindeyseniz, haydi onun gibi bir sure getiriniz ve eğer doğru iseniz; Allah'tan başka bütün yardımcılarınızı da çağırınız."**<sup>110</sup> meydan okuyuşu şimdi de geçerlidir. Hem o zamanda hem de bu zamanda bu meydan okumanın karşısına kimsenin çıkamayışı, Hz. Peygamberin peygamberliğinin yeterli delilidir.

<sup>109</sup> Hadis, Tirmizi, İlim, 19.

<sup>110</sup> Bakara, 2/23.

Okuma-yazması olmadığı Kur'an'la sabit olan,<sup>111</sup> öksüz<sup>112</sup> büyümüş ve ahlakın iflas ettiği bir toplumda yetişmiş bir insanın, İslam dîninin A'dan Z'ye bütün hükümlerini makul, âdil ve ahlaki bir şekilde ortaya koyması, başlı başına bir mucizedir.

Peygamber olmadan öncede bulunduğu çevrede **"Muhammedü'l-Emin yâni en güvenilir, dürüst"** unvanıyla meşhur olan bir zatın 63 yıllık hayatı boyunca, dost ve düşman tarafından en güvenilir insan olduğu konusunda kesin bir bilgi ve kanaat olmasına rağmen, bunun tam aksine en yalancı bir insan olmasına ihtimal verenin "deli" olması gerekir. Çünkü, şeytan dahi bunu ağzına almaya cüret etmez.

Hadis kaynaklarında bin civarında mucizesinin olması, bu mucizelerin çoğunun da bizlere güvenilir ve sağlam kaynaklarla ulaşması onun peygamberliğinin kuvvetli delillerindendir.

23 senelik peygamberlik vazifesi neticesinde en bedevi ve vahşi bir toplumu en medeni ve ahlaklı bir toplum haline getirip dünyaya üstad etmesi, onun peygamber olduğunu şüphesiz ispat etmektedir.<sup>113</sup>

### **33. İslam dininin Arap kültürü ve diğer inanışların derlemesi olduğu iddiasına nasıl cevap verilebilir? Allah ismi diğer dinlerde neden yoktu?**

Bu konuda bazı ilmi kuralları ortaya koymaya çalışacak ve meseleyi bu çerçevede değerlendireceğiz.

a) İslam dini, daha önce Hz. Âdem'den beri gelip geçen bütün ümmetlerde, iman esaslarının ve ibadetlerin bir kısmının aynı, diğer bazı detay hükümlerin farklı içeriğe sahip olduğunu kabul etmektedir. Dolayısıyla, İslam'da olan bazı ibâdetlerin ve âdetlerin eski dinlerde olması, İslam dîninin hak ve hakikat olduğuna zarar vermediği gibi, onun hak din olduğuna ayrı bir delil oluşturmaktadır. Bu itibarla "İslam'ın başka dinlerden derleme, toplama olduğu" iddiasının hiçbir dayanağı yoktur.

b) Ateistlerin bunları ortaya atmalarının sebebi, İslam dîninin hak din olmadığını ispat etme gayretidir. Onların bu gülünç ve mantıktan uzak iddiası, İslam'ın hak din olduğu yönündeki binlerce delili asla ortadan kaldırmaz. Çünkü İslam'ın doğruluğu, Kur'an'ın doğruluğuna bağlıdır. Kur'an ise bütün insanlara ve cinlere meydan okumuş ve bir tek suresinin bir benzerini yapamayacaklarını savunmuş<sup>114</sup> ve hiç kimse *-şimdiye kadar-* bu davayı çürütememiştir.

c) İslam dîninin kaynağı olan Kur'an'da yer alan **"Rum, Fetih, Tebbet"** gibi surelerde herkesin bildiği gibi gelecekte haberler verilmiş ve bu haberler aynen çıkmıştır. Bu gaybi haberleri Allah'tan başka kimsenin bilmesi söz konusu olmadığına göre, Kur'an'ın Allah kelamı ve İslam dîninin de hak din olduğu kesin olarak anlaşılmaktadır.

d) **"Kur'an'ı gereği gibi düşünmeyecekler mi? Eğer Kur'an Allah'tan başkasına ait olsaydı, elbette içinde birçok tutarsızlıklar bulurlardı."**<sup>115</sup>

<sup>111</sup> Ankebut, 29/48

<sup>112</sup> Öksüz: Anası ya da hem anası hem de babası ölmüş olan çocuk.

<sup>113</sup> Hz. Peygamberin peygamberliğini Said Nursi hazretleri 19. Söz ve 19. Mektupta güneş gibi ispat etmektedir.

<sup>114</sup> Bakara, 2/23.

<sup>115</sup> Nisa, 4/82.

Kur'an iniş süresi olan 23 yıl boyunca birçok farklı soruya cevap veriyor, farklı meselelere çözüm getiriyor ve insanlara dünya ve âhiret hayatı gibi çok geniş bir alanda mutluluk yollarını gösteriyor. Kur'an'ın başta gaybi haberler olmak üzere, sosyolojik, astronomik, psikolojik, hukuk, edebiyat gibi yüzlerce alanda ders vermesi ve hiçbir çelişkiye yer vermemesi onun Allah'ın kelamı olduğunu göstermektedir.

e) Hz. İsmail Arapların atası olduğu için Arapça konuşuyordu. Arap müşriklerde ataları Hz. İsmail gibi yüce yaratıcıya "**Allah**" diyorlardı. Kur'an'ı Kerim Arapça nazil olduğundan, Yüce Rabbimiz kendini Allah ismiyle tanıtmıştır. Bu sebeple, Kur'an'da yer alan Allah isminin, başka dinlerde veya dillerde başka kelimelerle ifade edilmesi son derece normaldir. **Ancak, Müslüman milletler hangi dili konuşursa konuşsunlar, Kur'an'da geçen Allah ismini kullanırlar.**

### **34. İslamiyet hak din ise, neden dünyada bu kadar çok inkâr eden ve başka dinlerden olanlar var? İnsanların Müslüman olmasına engel olan maniler nelerdir?**

Öncelikle şunu unutmayalım ki, bugün bütün dünyada İslam dînine mensup olanların sayısı resmi olarak birinci sırada değilse de gayri resmi olarak birinci sıradadır. Çünkü, Hristiyanların yarıdan çoğu bugün itibariyle kendilerini Hristiyan olarak değil, inançsız olarak isimlendirmektedirler.

Bununla beraber tarih boyunca hiçbir hak din, imtihan gereği dünyanın bütün insanlarını kendine bağlama imkânını bulmuş değildir.

#### **İslam dînini kabul etmeyenler iki gruba ayrılır:**

**Birinci grup:** Lehide veya aleyhinde herhangi bir delile dayanmadan İslam dînini kabul etmez. İslam'ın doğru olup olmadığıyla hiç ilgilenmeyen, kendi keyfine bakan, İslamı herhangi bir delile dayanarak reddetmek gibi bir arzusu olmadığı gibi, herhangi bir delile dayanarak onu kabul etmek için de hiçbir çaba harcamayı aklının ucundan bile geçirmeyenlerdir. İslam dînini kabul etmeyenlerin büyük çoğunluğu bu tip insanlardır.

İslam dîninin önceki asırlarda tüm dünyaya yayılamayışının birçok sebebi vardır. Bu sebeplerin en önemlileri ise başta papazların ve kilisenin Hristiyan halk üzerindeki etki ve baskısı, halkın da büyük bir tutuculukla papaz ve kiliseye bağlı oluşlarıydı. Ayrıca İslam dini ile fenni ilimler sanki birbirlerine tersmiş gibi zannediliyordu. 20. ve 21. yüzyılda ise, medya vasıtası ile İslamın ve Müslümanların kötü gösterilmeleri, Müslümanların Kur'an ahlakından uzaklaşmaları, maddi olarak geri kalmaları ve İslamî ilimlerde ki cehaletlerini göstere biliriz.

Günümüzde fikir hürriyetinin çok geniş olması, hususen internet, televizyon ve gazeteler ile doğru bilgiye çok çabuk ulaşılması, Hristiyan dünyasının dinlerine eski tutuculuklarının kalmaması, papazların ve kilisenin halkın üzerindeki etkilerini yitirmesi ve İslam dîninin bütün meselelerinin akla ve fenne uygun olduğunun anlaşılması ve hakikati araştırma meylinin insanlarda hükmetmesi ile birinci guruba giren bu topluluk, İslam güneşi karşısında fazla dayanamayıp teslim olacaklardır inşaallah.

**İkinci grup:** Büyük bir ön yargıyla İslama karşı gelen ve lehide olan hiçbir delile olumlu bakamayan, aksine İslamın aleyhinde gibi görünen en zayıf ve cılız bir işarete büyük bir delil gibi sarılan kimselerdir. Bunlar çok az bir gruptur ve ilmî ve aklî delillere dayanarak İslamın hakikatlerini çürütememişlerdir ve asla çürütemeyeceklerdir. Aksine tarih boyunca

ilmî ve aklî bir tarzda Müslüman olan birçok gayrimüslim söz konusudur. Günümüzde de İslam'dan sonra evrensellik davasında bulunan Hristiyan dînine mensup -yüzlerce bilim adamı ve din adamının da içinde bulunduğu- on binlerce insan, İslama girmiş ve girmeye devam etmektedirler.<sup>116</sup>

### **35. Bazı çevreler her vesileyle İslam âleminin bugünkü perişan hâline İslam'ın sebep olduğunu iddia ediyorlar. Bunlara nasıl cevap vermeliyiz?**

Müslüman devletlerinin birçoğu -maalesef- batılı ülkelerin birçoğundan maddi olarak geri kalmış durumdadır. Son birkaç asırdır Müslümanların geri kalma sebeplerinden başlıcaları şunlardır:

#### **İslamî Hakkıyla Yaşamamak:**

Tarih bize gösteriyor ki: İslama bağlılığımız nisbetinde yükselmişiz ve hâkim olmuşuz, İslam'dan uzaklaştığımız nisbette perişan olmuşuz ve zillete düşmüşüz. Bugünkü bu perişanlık ve zilletimizin ana sebebi, İslam'dan dolayı değil, İslam'dan uzaklaştığımız içindir.

#### **Cahillik:**

Biz Müslümanlar olarak hem dini ilimler hem de fenni ilimlerde donanımlı olmak zorundayız. Geri kalışımızın ikinci büyük sebebi, din ve fen ilimlerinden uzak kalışımızdır. Hele hele İslamî yaşam ve ilimlerde çok geri kalmışken, bugünkü geri kalmışlığımızı İslama bağlamak, olsa olsa İslamî hiç bilmemektir.

#### **Düşmanlarımızın Baskısı:**

Öte yandan asırlardan beri, İslam milletimiz bir kısım kafir ve zâlimler tarafından, hususen haclı seferleri ile sürekli baskı altında tutulmakta ve gelişmesine fırsat verilmemektedir. Evet, şu son üç-dört asırlık tarihimiz itibariyle korkunç bir düşmanlıkla ellerini yakamızdan hiç çekmediler. Tek başına bir milletin bütün bunlara karşı koyması ise çok zordu.

#### **Müslümanlar olarak birleşememek, İslam birliğini kuramamak:**

Bugün itibariyle dünyada yaklaşık iki milyara yakın Müslüman ile halkının çoğu Müslüman olan elliden fazla da ülke bulunmasına rağmen paramparçayız. Birlik olamadığımız için geri kaldık. Birlik olmadan da yükselişimiz ve hâkimiyetimiz mümkün değildir. Bu yol ise ciddî ve güçlü bir İslam birliğinden geçmektedir.

#### **Fakirlik:**

**"Bizim düşmanımız cehalet, zaruret, ihtilaftır. Bu üç düşmana karşı sanat, marifet, ittifak silahıyla cihad edeceğiz."**<sup>117</sup>

Maalesef teknik, bilim, teknoloji ve sanayide eksikliğimiz geri kalmamıza sebep olan en önemli etkenlerdendir. Ümitsiz değiliz. Teknik, bilim, teknoloji ve sanayide de üst seviyelere ulaşacağımıza inanıyor ve bunun işaretlerini fazlasıyla görüyoruz.

<sup>116</sup> Bu soru ve cevaplar, Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin "Hutbe-i Şamiye" adlı eserinden istifade edilerek hazırlanmıştır.

<sup>117</sup> Bediüzzaman, Said Nursi, Risalei nur, Divan-ı Harb-i Örfi.

**“Evet, ümitvar olunuz. Şu istikbal inkılâbı içinde, en yüksek gür sada İslamın sadası olacaktır!”<sup>118</sup>**

### **36. 1.400 sene önce gelmiş olan İslam, çağımızın sorularına cevap verip ihtiyaçlarını karşılayabilir mi?**

Kur'an ayetleri bakidir. Nazil<sup>119</sup> olduğu gün hükümleri geçerli olduğu gibi aynen günümüzde de geçerlidir ve ebedi olarak geçerli olacaktır.

**Allah; zatı, sıfatları ve isimleriyle ezelde nasılsa yine öyledir. Allah'ın razı olduğu insan modeli de ezelde ne ise yine odur.**

Hakikatlar zamana ve çoğunluğa göre değişmezler. Hakikat ne ise odur. Kitleler onu bulmaya ve ona uymaya çalışacaklardır; hakikati kendilerine uydurmaya değil.

Bu konuda üç örnek şöyledir: Kur'an faizi, içkiyi ve kumarı yasaklamıştır. Bu dertlere müptela olanlardan başka hiç kimse, bunların güzel ve faydalı olduğunu iddia edemez.

Bir ülkede yahut bir asırda insanların büyük çoğunluğu içki içiyor, faize giriyor ve kumar oynuyorsa, Kur'an'ın o ülkeye ve o asra hitap etmediği manası çıkmaz. Aksine, o ülke ve asırdaki insanların Kur'an'a muhatap olmaktan çok uzaklaştıkları ve çok gerilerde kaldıkları manası çıkar. Diğer hükümleri bunlara kıyas edilebilir.

### **37. İslamda kişisel özgürlüklerde neden sınırlar var? Neden insana istediği gibi yaşama hakkı verilmiyor?**

1. Bugün dünyanın hiçbir ülkesinde insanlar sınırsız özgürlüğe sahip değildir. Dünyanın bütün anayasalarında ve yasalarında onlarca yasaklar vardır. Şunu unutmayalım ki, birlikte yaşamak zorunda olan insanların, özgürlüğü başkasına zarar vermeyecek sınırlarla çevrilidir. Çünkü başkasının da zarar görmeme özgürlüğü vardır.

2. Her insan bir dini tercih etme özgürlüğüne sahiptir. **"Dinde zorlama yoktur."**<sup>120</sup> **"Sizin dinizin size benim dinim bana..."**<sup>121</sup> meâlindeki ayetlerde bu özgürlüğün altı çizilmiştir.

Ancak dinden dönmek biraz daha farklıdır. İslam dini bu farklılıktan kaynaklanan hususlardan ötürü, kişinin istediği dinde olmasına izin verdiği halde, İslam dîninden dönenlere aynı özgürlüğü tanımamıştır. Bunun sebebi kişinin din özgürlüğüne bir kısıtlama getirmek değil, toplumu dinden dönen kişinin kötülüklerinden korumaya yöneliktir. Dinden dönen kimseler genellikle toplumun huzurunu bozucu, kamu yararını zedeleyici davranışlarda bulunmaları söz konusu olduğu için, bu konuda gereken tedbirler alınmıştır.

3. Eşcinsellik; kural dışı, normal olmayan bir sapkınlıktır. Vicdanı ve insanlığı bozulmamış herkesin kötü gördüğü böyle bir eyleme hoşgörü ile bakmak elbette doğru değildir. Allah İslam dînini, yarattığı varlıkların var oluş amaçlarına uygun kurallarla göndermiştir. Bu kuralların başında insanların erkek-kadın olarak yaratılması, bu çiftlerden insan neslinin çoğalıp devam etmesini amaçlamıştır. İslam dîninin bu kurallara taban tabana

<sup>118</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Sünuhat.

<sup>119</sup> Nazil: İnen, inmiş.

<sup>120</sup> Bakara, 2/256.

<sup>121</sup> Kafirun, 109/6.

zıt olan eşcinsellik gibi bir sapkınlığı hoşgörü ile karşılamasını istemek, kendi evrensel ve sosyolojik hikmetlerini bırakıp bazı sapık insanların heva ve heveslerine uymasını beklemek anlamına gelir. Bu ise mümkün değildir.

4. İslamda kılık-kıyafetin sınırları vardır, standart bir şekli yoktur. İslamın koyduğu ölçüler çerçevesinde herkes istediği şekilde giyinebilir. Sadece İslam, -kadın erkek farkı gözetmeksizin- toplumun ahlakını zedeleyen, ahlaksızlığı teşvik eden, insanların onuruna yakışmayan giyim-kuşama hoşgörüyle bakmaz. Çünkü bu gibi aykırı davranışlar, sadece kamu ahlakını bozmakla kalmıyor, aynı zamanda kişinin kendi iman ve inancına da aykırı düşüyor.

5. İslam'da haksız yere bir insanın öldürülmesinin cezası ölümdür. İslama göre bir insanı haksız yere öldürmek bütün insanları öldürmek gibidir.

**"Bir tek insanı haksız yere öldürmek, bütün insanları öldürmek gibidir."**<sup>122</sup> meâlindeki ayet ile bu gerçeğe dikkat çekilmiştir. Bir insanı haksız yere öldüren, onun hayatını söndürmüş olduğu için, bu büyük suçun cezasını kendi hayatıyla ödeyecektir. Çünkü, öleceğini bilen kimse başkasını kolay kolay öldürmez. Böyle olunca da hem maktul hem de katil olma potansiyelini taşıyan iki kişinin hayatı kurtulmuş olur.

**"Sizin için kısısta hayat vardır."**<sup>123</sup> meâlindeki ayet ile bu gerçeğe işaret edilmiştir.

### 38. Âhiretin varlığı hakkında deliller nelerdir? Yeniden dirilişi aklın kavraması, kalbin inanması için ne yapmalıyız?

Âhireti yaratmak Yüce Allah için çok kolaydır. Âhiretin varlığının delilleri pek çoktur. İçimizde var olan daima var olma arzusu ve hiç yok olmama isteği de âhiretin varlığının en güçlü delillerindendir. Allah susama hissi karşılığında su vermiş, acıkma hissi karşılığında yiyeceğimiz rızıkları da yaratmıştır.

Susama hissine karşı suyu, acıkma hissine karşı yiyecekleri yaratan Yüce Allah, elbette sürekli yaşama hissimize karşılık âhireti yaratmıştır. Allah, ebedi âlem olan âhireti, içinde ebedi yaşayacağımız bir surette yaratmasaydı, bize en üst seviyede ebedi yaşama isteği vermezdi. Mâdem ki Allahu Teâlâ bize her şeyden daha şiddetli bir şekilde ebedi yaşama hissi verdi, elbette ebedi hayatı verecektir.

Bediüzzaman Said Nursi hazretleri, insandaki bu ebedi yaşama arzusunun, âhiretin varlığına güçlü bir delil olduğunu şöyle ifade eder;

***"(Eğer vermek istemeseydi, istemek vermezdi.)"***<sup>124</sup>

Evet, bizi yaratan zât, şu âlemi seyretmemizi istemeseydi, ana rahminde bize göz takar mıydı? Bu güzelim sesleri işittirmek dilemeseydi bize kulak verir miydi? Âhirette bizlere ebedi bir hayat verecek olmasaydı, insan ruhuna **"Ebedî yaşama"** arzusu vermezdi. İşte, âhiretin varlığına en büyük bir delil insan ruhuna konulan bu **"Ebedî yaşama"** arzusudur.

Hiç mümkünmüdür ki Allah'ın vaadine inanan, âhireti yaratmanın Allah'a çok kolay olduğunu bilen, Allah'a yönelen ve Allah'tan âhireti isteyen kullarını Yüce Allah, âhireti

<sup>122</sup> Maide, 5/32.

<sup>123</sup> Bakara, 2/179.

<sup>124</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Mektubat, Yirmi Dördüncü Mektub, 5. Nükte.

yaratmayarak haksız çıkarsın, hüsrana uğratsın; buna karşılık Allah'ın vaadine inanmayanları, Allah'ın âhireti yaratmasını mümkün görmeyenleri, Allah'a aldırmayanları, Allah'ı inkâr edenleri ve Allah'a yönelenlerle alay edenleri **"Âhireti yaratmayarak"** haklı çıkarsın, onaylasın. Elbette ki mümkün değildir!

Hız. Peygamberin döneminde ve sonraki dönemlerde de âhiretin varlığı ile ilgili kuşkuların temelini **"Acaba Allah bizi öldükten sonra tekrar yaratabilir mi?"** sorusu oluşturmuştur.

Resulullah Efendimiz (s.a.v) Mekkelilere ölümü ve tekrar dirilmeyi haber verince, kafirlerden Übey b. Halef gidip kabristandan çürümüş bir kemik buldu, kemigi elinde ufalayarak Allah Resulünün yanına geldi. Kendisinin ilk yaratılış hâlini unutup alaylı bir tavırla:

**"Ya Muhammed! Şu çürümüş kemiklere kim can verilecek? Sen Allah'ın bu kemikleri tekrar dirilteceğine mi inanıyorsun?"** diye sordu. Efendimiz (s.a.v):

**"Evet, Allah seni diriltecek ve cehenneme sokacaktır."**<sup>125</sup> cevabını verdi. Bu olay üzerine Yüce Rabbimiz şu ayetleri indirerek, Resulünü tasdik buyurdu:

**"İnsan kendisini çok az bir sıvıdan yarattığımızı görmez mi? Şimdi o apaçık bir düşman kesilmiştir. Kendi yaratılışını unutarak bize bir de örnek veriyor. Dedi ki; 'Çürüdükten sonra kemikleri, kim diriltecek?' De ki: 'Kim onları ilk başta yarattıysa, onları yine O diriltecek. O, her türlü yaratmayı bilendir.'"**<sup>126</sup>

Âhireti yaratmak Allah'a çok kolaydır. Hem bu Allah'ın vaadidir hem bu hepimizin en büyük ihtiyacıdır hem de Kur'an'ın yüzlerce ayeti ısrarla âhireti müjdelemektedir.

Hiçbirimizin doğduğu günkü hücreleriyle bugünkü hücreleri aynı değildir. İnsanın vücudundaki hücreler devamlı yenilenmekte ve her birkaç sene içinde vücudumuz neredeyse tamamen tekrardan yaratılmaktadır. İnsan, bütün bunları bilip gördüğü halde, yeniden dirilişi nasıl inkâr eder, hayret etmemek elde değil!

Her bahar mevsiminde milyonlarca bitki ve hayvan türünü birkaç hafta içinde yaratarak, yeniden dirilişin örneğini gözlerimize sokan Yüce Allah için, "Bizi yeniden nasıl diriltecek" denilmez. Bu soruyu sormak, Allah'ı tanımamaktan ileri gelir. Allah'ı tanıyan böyle bir soru sormaz.

### **39. "Âhirete giden gelen varmı ki inanalım" diyenlere nasıl cevap verebiliriz?**

Bu dünyanın ölçülerine göre çalışan insan aklı, her ne kadar âhiret âlemini hakıyla anlamaktan aciz ise de varlığı hakkında hadsiz deliller olduğu için âhirete inanmaktadır.

**Aklen mümkün olan bir şeyin varlığı, haber yoluyla kesin olarak bilinir.** Bir yerden veya bir şeyden haber vermek için, illa o yere gitmek veya o şeyi mutlaka gözümüzle görmemiz gerekmez. Mesela, astronomi ilmi bize yıldızlardan ve galaksilerden bahsetmektedir. Uzayda hâlâ ışığı bize ulaşamayan nice yıldızlar vardır. Peki buralara kim

<sup>125</sup> İbnu Kesir, Tefsir, VI,593. Riyad, 1997.

<sup>126</sup> Yasin, 36/77-79.

gidip, kim gelmiştir? Bizler bu galaksi ve yıldızların varlığından **-gitmediğimiz halde-** şüphe etmiyoruz. Çünkü, astronomi ilminin uzmanlarına itimad ediyoruz. Demek ki, **"Alanında uzman güvenilir haber kaynakları, şüphesiz inanmak için yeterli delillerdir."**

İşte hem alanında uzman hem de en doğru ve güvenilir haber kaynakları olan başta **"Bütün peygamberler ve Kur'an'ın sonra bütün evliyalar ve İslam âlimlerinin"** âhiretin varlığına, insanın öldükten sonra tekrar diriltileceğine dair verdikleri haberlerden elbette daha doğru haber olamaz.

Üstelik Hz. Peygamber (s.a.v) Miraç gecesinde âhirete gidip görmüştür ve gelip haber vermiştir.<sup>127</sup> Evliya dediğimiz kalp gözü açık olan keramet sahibi zatlar, âhiretin ilk durağı olan berzah âleminde haber vermişlerdir. Hatta bazı veli zatlar neler gördüklerini bile anlatmışlardır.<sup>128</sup>

**Bu kadar güvenilir, güçlü ve doğru haber kaynaklarının âhiretin varlığında kesin olarak birleşmeleri, âhiretin varlığı için kesin ve yeterli delildir.**

Şimdi varlığı hakkında bu kadar sağlam deliller olduktan sonra inkâr edenlere soruyoruz:

Siz nereye gidip baktınız da göremediğinizden dolayı yokluğuna hükmediyorsunuz? Deliliniz nedir? Mâdem inkâr ediyorsunuz, inkârınıza delil getirmek mecburiyetindesiniz. Yok, yok demek neyi halleder?

Varın ispatı, yokun ispatından her zaman daha kolaydır. Bir elma cinsinin yeryüzünde bulunduğunu, bir tek elmayı göstermekle ispat edebiliriz. Halbuki yokluğunu iddia eden kimse bütün yeryüzünü karış karış dolaştıktan sonra ancak elmanın yokluğunu ispat edebilir. Bu ise imkânsızdır.

Bu misal gibi, âhiretin varlığını inkâr eden biri hem görünen bütün kâinatı hem de görünmeyen metafizik âlemi dolaştıktan sonra ancak -hâşâ- âhiret yoktur diyebilir ki, bu ihtimal imkânsızdır. Âhiret vardır diyenler ise hem hadsiz akli delillerle hem de vahyi delillere dayanarak âhiretin varlığını ispat etmektedirler.

İzah ve ispat edenlerin, ciltler dolusu bilgiler verip şüpheleri giderdikleri bir hakikatin karşısında inkâr ile gözlerini kapayanlar, ancak kendilerine gündüzü gece yapmaktalar.

#### **40. Peygamber gönderilmeden insanlar Allah'ı bulamazlar mı?**

Güneşi ışığı ile bilmekteyiz. Işığı olmadan güneşi bilmemiz mümkün değildir. Aynen öyle de Allahu Teâla kendini bizlere, peygamberleri ve ilahi kitapları ile tanıttırıyor. Peygambersiz ve kitapsız, insanın Allah'ı tanınması mümkün değildir. Zira, her harfi birçok ince manalar ile dolu olan bir kitap öğretmensiz olsa, manasız bir kâğıttan ibaret kalır. Bu kâinat kitabının manasında ancak peygamberlerin ve kitapların gönderilmesi ile anlaşılır.

İnsanlar kendi başlarına bir yaratıcının olduğunu bilseler bile, o yaratıcının isim ve sıfatlarını, emir ve yasaklarını kendi başına bilemez ve bulamazlar. O yüzden Allah'ın peygamber göndermesi insanlar için zaruridir.

İnsan, **"Bu dünyaya nerden geldim, neden geldim ve nereye gideceğim"** sorusunun cevabını ancak peygamberlerden öğrenebilir.

<sup>127</sup> İsra Suresi, 17/1; Necm, 53/7-18.

<sup>128</sup> Bu evliyaların en meşhur üç tanesine misal, Abdülkadir-i Geylani, İmam-ı Rabbani ve Bediüzzaman Said Nursi Hazretleridir.

Kur'an'da ismi geçen ve peygamber olduğu kesin bilinenlerin sayısı 25'tir.

Hadislerde bildirilen peygamber sayısı ise 100 bini aşkındır.<sup>129</sup>

Bu konuda asıl mühim olan husus şudur: Allah, hiçbir devri boş bırakmamış, her devirde peygamber göndermiştir.

İlk peygamber Hz. Âdem (a.s), son peygamber de Hazret-i Muhammed'dir (s.a.v). Bu iki peygamber arasında sayısını bilemeyeceğimiz kadar çok peygamber gelip geçmiştir. Biz, Allah tarafından vazife verilen peygamberlerin hepsine isimlerini bilmesekde inanıp, iman ediyoruz.

#### **41. Hz. İsa hakkında bilgi verebilir misiniz? Kıyamet kopmadan Hz. İsa'nın tekrar dünyaya geleceğı doğru mudur?**

Hristiyanlar Hz. İsa'nın (a.s) Allah'ın oğlu olduğunu, müşrikler de melekler için Allah'ın kızları olduğunu iddia etmekteydiler. Kur'an'ı Kerim'de Yüce Rabbimiz her iki gurubu da kınamaktadır. Nitekim ayeti kerimenin sonundaki ifadeler açıkça bunu göstermektedir:

**"Yahudiler: "Uzeyir Allah'ın oğludur" dediler. Hristiyanlar da: "Mesîh Allah'ın oğludur" dediler. Bu, onların ağızlarında geveledikleri câhilce sözlerdir..."<sup>130</sup>**

Evlat ihtiyacı noksanlığın ve âcizliğin alametidir. Fani varlıklar, öldükten sonra isimlerini ve nesillerini devam ettirmek ihtiyacı ile evlat isterler. Allah bütün bunlardan münezzehtir.

Kur'an'ı Kerim'de Hz. İsa'nın Allah'ın kulu ve peygamberi olduğuna dair birçok deliller vardır. Şöyleki:

**"Allah'ın çocuk edinmesi olur şey değildir."<sup>131</sup>**

**(İsa, henüz doğmuş bir bebek iken) şöyle dedi: "Şübhesiz ki ben, Allah'ın kuluyum; (O) bana Kitab'ı verdi ve beni peygamber yaptı!"<sup>132</sup>**

**"Meryem oğlu Mesih sadece bir peygamberdir. Ondan önce de peygamberler gelip geçmiştir. Onun annesi de çok dürüst, son derece iffetli bir hanımdı. İkisi de yiyip içen birer insandı..."<sup>133</sup>**

Ayette her ikisinin de **"Yiyip içen"** insanlar olduğu belirtilerek, onların diğer insanlar gibi aciz, zayıf ve fani oldukları belirtilmiştir. Zira, yemek ve içmek; acizlerin, zayıfların ve fanilerin özellikleridir. Yâni aciz, zayıf ve fani olanların ilah olamayacakları açık bir şekilde ifade edilmektedir.

Hz. İsa'nın öldürülmesiyle ilgili olarak Kur'an'ı Kerim'de şöyle buyrulmaktadır:

**"...Onu (İsa'yı) öldürmediler ve asmadılar. Fakat onlara öyle gibi gösterildi..."<sup>134</sup>**

<sup>129</sup> Hadis, Ahmed b. Hanbel, el-Müsned 5/265-266; İbn Hibbân, es-Sahîh, 2/77; Bursevî, İsmail Hakki, Tefsiru Ruhul-Beyan, 2/323; 6/49; 8/215.

<sup>130</sup> Tevbe, 9/30.

<sup>131</sup> Meryem, 19/35.

<sup>132</sup> Meryem, 19/30.

<sup>133</sup> Maide suresi, 5/75.

<sup>134</sup> Nisa, 4/157.

Yahudilerin çarmıha gererek öldürdükleri şahsın Hz. İsa olmadığı, ona benzetilen bir başka kişiyi öldürdükleri açıkça beyan edilmektedir.

Alimlerimizin çoğunluğu hem ayetlere hem de bu konudaki sahih hadislerle dayanarak **"Hz. İsa'nın öldürülmeyip bedeniyle birlikte dördüncü kat semaya yükseltildiğini"** ifade etmişlerdir.

#### **Hz. İsa'nın babasız yaratılışı:**

**"Şübhesiz ki Allah katında İsa'nın (babasız yaratılışının) misali, Âdem'in misali gibidir..."<sup>135</sup>**

Hz. İsa (a.s) babasız dünyaya gelmiştir. Bilmeliyiz ki, bizim için yapılması imkânsız olan şeylere Yüce Allah'ın sadece **"Ol"** demesi kâfidir.

Evrende Samanyolu gibi büyük sayılabilecek galaksi sayısı milyarlarcadır. Milyarlarca galaksiyi, içlerinde ki haddi hesaba gelmeyen yıldızlarla yaratan ve idare eden sonsuz kudret sahibi olan Yüce Allah için, "Nasıl oluyorda Hz. İsa'yı babasız yarattı" denilmez!

Diğer taraftan bütün bitki ve hayvan türlerinin ilk yaratılışlarının da anne ve babasız olduğunu unutmamak gerekir.

Hz. İsa kıyamet kopmadan önce tekrar yeryüzüne gelecek, onun gelmesi ile Hristiyanlar teslis inancından tevhid inancına dönecekler ve Kur'an'a uyacaklardır. Hz. İsa kesin olarak yeryüzüne kıyamet kopmadan önce inecektir. Çünkü bu konudaki hadisler **"Mütevâtir"**<sup>136</sup> hükmündedir. Yalnız bu iniş, imtihanın bozulacağı tarzda bir iniş olmayacak, Hz. İsa'yı sadece mânâ âleminde büyük insanlar bilebileceklerdir. Aksi takdirde herkes ister istemez iman etmek zorunda kalır ve imtihanın hikmeti ortadan kalkar.

Özetle, kıyamet kopmadan önce Hz. İsa'nın yeryüzüne inmesi kesindir, bu inişin keyfiyeti yâni nasıl olacağı ise belli değildir.<sup>137</sup>

## **42. Hz. Muhammed'in (s.a.v) hayatı hakkında bilgi verir misiniz?**

Hz. Muhammed (Sallallahu Aleyhi Vessellem) 571 yılında Mekke'de dünyaya geldi. Doğmadan önce babası Abdullah vefat etti. 4 yaşına kadar süt annesi Halime anamızın yanında kaldı. 6 yaşında ise annesi Âmine anamız vefat etti. Sonra dedesi Abdulmuttalib'in himayesine girdi. 8 yaşında iken dedesi de vefat edince, amcası Ebu Talib'in yanında kalmaya başladı. Küçük yaşlarda iken çalışmaya başlayıp, 13 yaşındayken amcaları ile ticarete atılmıştır.<sup>138</sup>

Hz. Peygamber, peygamberlik vazifesi verilmeden önce de Hanıftı.<sup>139</sup> Allah'ın birliğine inanıyordu. Hayatı boyunca asla putlara tapmamış ve hürmet göstermemiştir.

25 yaşında iken Hz. Hatice ile evlenmiştir. Hz. Hatice'den Kasım, Abdullah, Zeynep, Rukiye, Ümmü Gülsüm ve Fatıma adında altı çocuğu oldu. Birde Hz. Mariye'den İbrahim

<sup>135</sup> Ali İmran, 3/59.

<sup>136</sup> Mütevâtir hadis: Bir hadisin mütevâtir olmasının anlamı, o hadisin Hz. Peygamber tarafından söylendiği konusunda hiçbir kuşku bulunmamasıdır.

<sup>137</sup> Hz. İsa'nın nüzulü meselesinin hakikatini Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri "Mektubat" isimli eserinin "15. Mektubunda" izah etmektedir. "5. Şua" eserinde ise kıyamet kopmadan önce meydana gelecek olan Deccal, Mehdi, Hz. İsa'nın nüzulü, Sufyan, Yecüc/Mecüc ve Dabbetül arz gibi meselelerin tahlilini ve yorumunu çok makul bir şekilde yapmaktadır.

<sup>138</sup> Hâkim, III, 200/4834.

<sup>139</sup> Hanif: İslam'dan önce Allah'ın birliğine inanan ve Hz. İbrahim'in Dinine bağlı olanlara verilen isim.

isimli bir oğlu oldu. Kasım, Abdullah ve İbrahim küçük yaştayken vefat ettiler. Hz. Fatma hariç diğer kızları da Hz. Peygamber hayattayken vefat etmiştir. Sadece kızı Hz. Fatma (r.a) Hz. Peygamberin vefatından 6 ay sonra vefat etmiştir. Bir baba olarak acıların en büyüğünü yaşamış ancak en acılı ve en zor günlerinde bile bizlere nasıl kul olunur öğretmiş ve göstermiştir. O güzel ahlakın en zirvesinde olan en seçkin insandı.

Hiz. Peygamberin ahlakı hakkında Yüce Allah (c.c) Kur'an'da şöyle buyurmuştur:

**"Sen elbette yüce bir ahlâk üzeresin."**<sup>140</sup>

Bu konuda Hz. Peygamber şöyle buyuruyor:

**"Beni Rabbim terbiye etti ve terbiyemi güzel yaptı."**<sup>141</sup>

Hiz. Peygamber daha peygamberlik vazifesi verilmeden önce dahi güzel ahlakıyla, adaletiyle, merhametiyle ve keskin görüşü ile biliniyor ve çok sevilirdi. Aynı zamanda ahlakı gibi beden ve yüz güzelliği ile de meşhurdur.<sup>142</sup> Onun sadece yüzündeki güzelliği ve güvenilirliği görerek Müslüman olanların sayısı oldukça fazladır. Bunlardan en meşhuru Yahudi âlimi Abdullah ibni Selam'dır.<sup>143</sup>

Hiz. Peygamber 35 yaşından itibaren insanlardan uzaklaşmaya başlamış ve gözlerden uzak olan "Hira mağarasına"<sup>144</sup> sık sık gitmiş, hatta bazen günlerce orada kalmıştır.

Yine bir gün Hira mağarasına çekildiğinde vahiy meleği olan Cebrail (a.s) geldi ve ona ilk vahiy olan **"Oku"**<sup>145</sup> emrini verdi. Böylece Hiz. Peygambere 40 yaşında peygamberlik verilmiş oldu.

Okuma yazma bilmediği meşhur olduğu halde<sup>146</sup> en bilgili, en hikmetli, en adaletli ve en merhametli bir insan olması, peygamberliğini ilan ettiğinde tek başına olmasına rağmen 23 sene gibi kısa bir zamanda Arabistan'ın neredeyse tamamının Müslüman olması, onun peygamberlik delillerindendir.

En bedevi, en kaba, en cahil ve en zalim toplulukları 23 sene sonra en medeni, en bilgili, en nazik ve âlim bir topluluğa çevirmesi ve bütün dünyaya üstad etmesi, onun peygamber olduğunun güneş gibi ispatıdır.

Özellikle düşmanlarının çokluğu ve o düşmanların en büyük hedeflerinin ona zarar vermek ve öldürmek olduğu malumdur. **Ancak sonradan bu düşmanların hemen hemen hepsinin Müslüman olup, herkesten çok onu sevmeleri de tarihte benzersizdir.**

Hiz. Peygamber 40 yaşına kadar Mekke'de herkes tarafından en güvenilir insan manasına gelen **"El-Emin"** olarak tanınıyordu. Onun peygamberliğini kabul etmeyenler bile onun en doğru sözlü insan olduğu hakkında şüphe etmiyorlardı. İnkâr etme sebepleri ise, Hiz. Peygamberin yalan söylediğini düşündükleri için değil, Mekke'deki konum, ticaret, para, itibar ve üstünlüklerinin ellerinden gitme korkusuydu.

Neticede her biri Mekke'de önemli makamlara sahiptiler ve putlar üzerinden müthiş paralar kazanıyorlardı. Çünkü Mekke, Kabe'nin kudsîyetinden dolayı insan akınına uğruyordu.

<sup>140</sup> Kalem, 68/4.

<sup>141</sup> Hadis, Süyûtî, el-Câmiu's-Sağîr, I, 12.

<sup>142</sup> Hadis, İbn-i Hacer, Fethu'l-Barî, c. 11, s. 216.

<sup>143</sup> Buhârî, Enbiyâ', 1; Menâkıbü'l-ensâr, 51.

<sup>144</sup> Hira mağarası, Mekke'nin yaklaşık 6 km kuzeyinde bulunan Nur Dağında bulunur.

<sup>145</sup> Alak, 96/1.

<sup>146</sup> Ankebut, 29/48.

Maneviyatta merkez olduğu gibi ticaretle de merkezdi. Bu sebeplerden dolayı inkarda ısrar ettiler.

**Muğire b. Şube'den** gelen bir rivayette, Müşriklerin Hz. Peygambere duydukları güven şöyle anlatılıyor:

"...Ebû Cehil, bana yönelerek şöyle dedi: **"Allah'a yemin ederim, ben Muhammed'in söylediklerinin hak olduğunu biliyorum. Fakat ona uymaktan beni meneden sebep, Kusayoğulları<sup>147</sup> ile nerdeyse her konuda olan eşitliğimizin bozulmasıdır. Çünkü onlar: 'Bizden bir peygamber geldi' dediler.'** (Yâni eşitlik bozuldu, biz bu konuda onlara rakip olamayız) **'İşte (bu yüzden) Vallahi ben bunu kabul etmem...'**"<sup>148</sup> **"Vallâhi ben iyi biliyorum ki onun söyledikleri hak ve gerçektir."**<sup>149</sup> itirafında bulundu.

Ona ilk iman eden eşi Hz. Hatice sonra ise öz amcasının oğlu ve 5 yaşından itibaren yanında kalan Hz. Ali'ydi. Daha sonra Zeyd bin Harise, ardından Hz. Ebu Bekir iman etti. Sonraları birçok insan bu mesaja kulak verdi. Müslümanların sayıları çoğalmaya başlayınca, Mekkenin ileri gelenleri Müslümanlara türlü türlü çok ağır işkenceler ve boykot uyguladılar. Bundan korunmak için bir kısım Müslümanlar Habeşistana hicret ettiler.

Peygamberliğin 10. yılında önce amcası Ebu Talip, 3 gün sonra da hanımı Hz. Hatice vefat etmiştir. Kendisine en büyük desteği veren bu iki yakınının ölümü Hz. Peygamberi son derece üzmüştü. Hz. Peygamber kendisine inanan ilk kişi olan Hz. Hatice ile, İslâmiyeti tebliğ ederken karşılaştığı bütün sıkıntıları paylaşmış, Hz. Hatice de en zor zamanlarında Hz. Peygamberi teselli ederek destek vermişti. Amcası Ebû Tâlib ise kavmine karşı onu korumuş, uğrunda her şeyi göze almış, Ebû Leheb dışındaki Hâşimoğullarını da onu korumak için seferber etmişti. O yüzden o seneye **"Hüzün senesi"** denmiştir. Hususen Ebu Talib'in vefatını fırsat bilen müşrikler, işkence ve baskılarını arttırmıştır.

Hz. Peygamber Mekke'de 13 sene peygamberlik vazifesini yerine getirdi. İşkence, eziyet ve boykotlar Medine'ye hicret edinceye kadar artarak devam etti. Ancak Mekke'nin ileri gelen müşrikleri onu kesin öldürme kararı alınca, Peygamberliğin 13. senesinde Mekke'den Medine'ye hicret etmek zorunda kaldı. Hz. Peygamberin emriyle bütün Müslümanlar da Medine'ye hicret ettiler.

Önden Müslümanlar, arkalarından da Hz. Peygamber ve arkadaşı Hz. Ebu Bekir ile Medine'ye gittiler. Medine yerlileri (ensar) Müslümanları çok iyi karşıladılar. Medine yerlileriyle (Ensar) Mekkenin hicret edenler (Muhacir) kardeş ilan edildi. Böylece Medine İslam devleti kurulmuş oldu. İslam devletinin kurulmasıyla müşrikler Müslümanlara saldırmaya başladılar ve hicretin 2. senesinde "Bedir Savaşı" meydana geldi.

Bedir savaşında Müslümanlar galip geldiler. Bunun sonucunda Şam ticaret yolu Müslümanlara açılmış oldu. Savaşta ele geçen esirler, 10 Müslümana okuma yazma öğretmek şartı ile serbest bırakıldı.<sup>150</sup>

Mekkeli müşrikler Bedir savaşının intikamını almak için hicretin 3. yılında "Uhud" savaşını başlattı. Uhud savaşının başında Müslümanlar galipken Hz. Peygamberin görevlendirdiği okçuların yerini terk etmesiyle Müslümanlar mağlup oldular. Ama yinede müşrikler kesin bir zafer kazanamadılar.

<sup>147</sup> Abdümenâf bin Kusay: Hz. Peygamberin (s.a.v) dedesi olan Abdülmüttâlib'in dedesi. Hâşimoğullarına aynı zamanda Kusayoğulları da denirdi.

<sup>148</sup> Beyhaki, Delailü'n-Nübüvve, II, 207.

<sup>149</sup> İbn-i Kesir, el-Bidâye, III, 113.

<sup>150</sup> Ahmed bin Hanbel, I, 247; Vâkıdî, I, 129; İbn-i Sa'd, II, 22.

Ardından hicretin 5. yılında "Hendek" meydana geldi. Selmanı Farisi'nin önerisi üzerine Medine'nin etrafına kuyular kazılıp şehir savunmasına geçildi. O yüzden savaşın ismi Hendek savaşı oldu. Böylece 27 gün süren savaş Müslümanların zaferiyle sonuçlandı.

Hicretin 6. yılında Hz. Peygamber, sahabeleriyle birlikte umreye gitmeye karar verdi. Bundan tedirgin olan Mekke'liler onları içeri almayarak "Hudeybiye anlaşmasını"<sup>151</sup> imzaladılar. Hudeybiye anlaşması artık Müslümanların tanındığını gösteren bir anlaşmaydı.

Hicretin 7. yılında Müslümanlar Hayberi<sup>152</sup> fethetti. Hayberin fethi ile Şam'ın ticaret yolu Müslümanlar'ın eline geçti.

Hayber'in fethinden sonra Müslümanlar ilk kez Bizansla Mute'de savaştılar. Mute; Şam bölgesinde, Belka yakınlarında bir yerdir. O yüzden bu savaşa Mute savaşı dendi. Savaşan ordular hiçbir sonuç elde edemedi geri döndüler.

Hicretin 8. Yılında Mekke'nin fethi gerçekleşti. Mekkenin fethinden sonra Arap yarım adası hızlı bir şekilde Müslümanların kontrolü altına girdi.

Müslümanlar ve Putperest Arap kabileleri arasında yapılan Huneyn savaşında<sup>153</sup> Müslümanlar kazandı.

Hz. Peygamberin son seferi ise Hicretin 9. yılında Tebuk<sup>154</sup> seferi olmuştur.

Bazıları "Hz. Peygamberin insanları kılıncı zoruyla Müslüman yaptığını" iddia etmekte. Bu iddiaları çok saçma ve delilden yoksundur. Çünkü Hz. Peygamber (s.a.v) insanlara tebliğde bulundu fakat Müslümanlarla savaşmayan ve vergi vermeyi kabul eden başta Hristiyan, Yahudi ve diğer din mensuplarına can ve mal teminatı ve inanç hürriyeti verdi. Hz. Peygamber döneminde kimse kılıncı zoruyla Müslüman olmamıştır. Müslüman olanlar kılıncı zoruyla değil, Hz. Muhammed'in (s.a.v) getirdiği hak ve gerçek karşısında dayanamayıp, Müslüman olmuşlardır.

Hz. Peygamber 23 senelik peygamberliğinin ilk 13 senesini Mekke'de geçirmiştir. Peygamberliğinin son 10 yılı ise Medine'de geçmiştir. Mekke döneminde savaş olmamıştır. Savaşlar son 10 senelik Medine döneminde. Bu savaşların en büyük olanları Bedir, Uhud ve Hendek savaşıdır. Bu savaşlarda saldıran ve savaşı başlatan Hz. Peygamber değil, müşriklerdir. Hz. Peygamber mümkün oldukça sorunları savaşı ve kan dökmeden halletmeye çalışmıştır. Çünkü o, insanları öldürmek için değil, yaşatmak ve dünya ve âhiret mutluluklarını temin etmek için gönderilmiştir. Ancak savaşın kaçınılmaz olduğu zamanlarda âdil ve merhametli bir komutan olarak Müslümanların başında durmuştur.

Ayrıca, İslam dini savaşta bile hukuk getirmiş ve haddi aşmayı yasaklamıştır. Savaşmayan çocuklara, kadınlara, yaşlılara, din adamlarına, mabedlere ve mabedlere sığınanlara, hayvanlara ve ağaç gibi varlıklara zarar verilmesini yasaklamıştır.<sup>155</sup>

Hz. Peygamber ilk ve son kez Müslümanlarla beraber hicretin 11. yılında hacca gitmiştir. Bu hacca "Veda Haccı" adı verilmiştir.

<sup>151</sup> Hudeybiye Antlaşması ya da Hudeybiye Barışı, 628 martında Medineli Müslümanlarla Mekke'li putperestler arasında yapılan barış antlaşmasıdır. Hudeybiye ismini imzayı attıkları yakın köyün isminden almıştır. Bu antlaşma ile Mekke'li İslam Devleti'ni hukuken tanımıştır.

<sup>152</sup> Hayber, Arabistan'ın Medine Bölgesi'nde bulunan bir şehirdir. Şehir Medine'nin 103 km kuzeyinde yer almaktadır.

<sup>153</sup> Huneyn Savaşı, Mekke'nin fethinden sonra Huneyn vadisi denilen yerde yapılmış bir savaştır. Bu savaş çok zorlu geçmiştir. Kısa bir yenilgiden sonra zafer tekrar Müslümanların olmuştur.

<sup>154</sup> Tebuk, Medine-Suriye ticaret yolu üzerinde Medine'ye 700 km uzaklıktadır. Hz. Peygamber önderliğinde 30 bin kişilik İslam ordusu Tebuk'te Bizans ordusuna karşı harekete geçmiştir. Bizans ordusu korkmuş ve savaş yapılmadan geri çekilmiştir.

<sup>155</sup> Hadis, Buhârî, Cihad, 147, 148; Müslim, cihad, 24, 25/h. No: 1744; Ebu Davud, cihad, 121.

Veda haccında Müslümanlara veda niteliğinde konuşan Hz. Peygamber veda haccından yaklaşık 50 gün sonra, 632 yılında Medine de vefat etmiştir. Şu anda kabri Medine'de **"Ravzayı Mutahhara'da"**<sup>156</sup> bulunmaktadır.

Özetle, Hz. Muhammed (s.a.v) gibi her alanda harika ve örnek bir şahsı bu dünya bir defa görmüştür, kıyamete kadar da bir daha asla göremeyecektir.<sup>157</sup>

#### 43. **Peygamber Efendimizin ahlakı hakkında bilgi verebilir misiniz?**

Allah (c.c), Peygamberimiz (s.a.v) için; **"Allah'ın Resulünde sizin için güzel bir örnek vardır."**<sup>158</sup> buyurmaktadır. Hz. Peygamberde: **"Ben, ancak güzel ahlâkı tamamlamak için gönderildim."**<sup>159</sup> buyuruyor.

Bu ayet ve hadis, hayatımızın bütün alanlarında onu örnek almamızı istemektedir. Çünkü onun ahlakı, yaşayışı, halleri, sözleri ve hareketleri bizler için en mükemmel örnek ve modeldir.

Sahabelerin Hz. Peygamberin ahlakı hakkında bilgi almak istemeleri üzerine Efendimizin hanımı Hz. Âişe (r.a) onlara şu cevabı vermiştir:

**"Siz Kur'an'ı okumadınız mı? Resulullah'ın ahlakı Kur'an'dı."**<sup>160</sup>

23 sene gibi kısa bir zamanda en bedevi, en vahşi ve en merhametsiz bir toplumu en medeni, en ahlaklı, en adil ve en merhametli bir toplum haline getirip dünyaya üstad eylemesi, onun (s.a.v) ahlakının en güzel tarifidir.

#### 44. **Hz. Muhammed'in (s.a.v) birden fazla evlenmesinin hikmetleri nelerdir? Hz. Ayşe validemiz, Peygamber Efendimiz ile evlendiğinde kaç yaşındaydı?**

**"Andolsun, senden önce de peygamberler gönderdik. Onlara da eşler ve çocuklar verdik..."**<sup>161</sup>

Öncelikle her asrı, o asrın değer, âdet ve kabullerine göre inceleyip değerlendirmemiz gerekmektedir. Eğer asrımızın değer, âdet ve kabullerine göre, bundan 1400 sene öncesini değerlendirirsek, büyük bir yanılgıya düşmüş oluruz. Çok evliliğin âdet olup herkes tarafından kabul edildiği bir asrı, bu asrın değil, o asrın gözü ile incelememiz, olmazsa olmaz bir şarttır.

Peygamber Efendimizin Medine'ye hicret ettikten sonraki evlilikleri gerçekten düşündürücü ve manidardır. Ve elbette bu evliliklerin pek çok hikmetleri vardır.

<sup>156</sup> Ravza-i Mutahhara, temiz bahçe demektir. Bu tâbir; Medine'de Mescid-i Nebvi'de (Hz. Peygamberin mescidi) Hz. Peygamberin kabri ile minberi arasındaki bölüme denir. 10x20 = 200 metrekarelik bir alandır. Hz. Peygamber: "Evinle minberim arası, cennet bahçelerinden bir bahçedir" buyurmuştur. (Buhârî, Fadlû'sSalat. 6)

<sup>157</sup> Hz. Peygamberin peygamberliğine dair Risale-i Nur'dan 19. Söz ve 19. Mektubu okumanızı tavsiye ederiz.

<sup>158</sup> Ahzâb, 33/21

<sup>159</sup> Muvatta, Husnû'l Halk, 8; Müsned, 2/381

<sup>160</sup> Müslim, 1/514 Hadis no: 746

<sup>161</sup> Ra'd, 13/38.

Hiz. Peygamber'in tebliğ ettiğı dinî hükümler, sadece toplum hayatı ile ilgili hükümler değil, aile hayatını da son derece ve yakından ilgilendiren hükümlerdir.

Dinin, aileye ve aile özeline ait pek çok hükümleri vardır. Bu tarz konularda bir insanın muhatabı ancak nikâhlısı olabilir. İşte aile hayatını ilgilendiren bu sünnetlerin bilinebilmesi, Resulullah Efendimiz'in çok evlilik yapmasının başlıca sebeplerindendir.

O yüzden Hiz. Peygamber'in aile hayatı yaşça, huyca, ilimce, kabiliyetçe farklı hanımlar tarafından görülmeli, gözlenmeli ve görülenler, duyulanlar tesbit edilerek arkadan gelen nesillere aktarılmalı idi. Çünkü insanlar her meselede en güzel örnekleri, ancak Peygamberimiz'in sünnetinde bulabileceklerdir. Öyleyse onun aile hayatında davranışları bir değil birçok hanım tarafından takip edilmeli ve mümkün olan en ince ayrıntısına kadar tespit edilmeliydi. Nitekim İslam dininin hükümlerinin taşıyıcı ve aktarıcısı o temiz ve pak annelerimiz olmuştur. Hemen hemen hükümlerin yarısı onlardan rivayet edilmiştir.

Hususen Ayşe validemizin bu hususdaki hizmeti fevkalade büyüktür. 2210 hadis rivayet etmesiyle, "**Müksirûn**"<sup>162</sup> denilen en çok hadis rivayet edenler arasında dördüncü sırada yer alır. Hiz. Ayşe'nin soru sormakta pek cesur olduğu, anlamadığı hiçbir meseleyi sessiz geçirmeyip mutlaka sorduğu belirtilir.

Peygamber Efendimiz'in hayatına baktığımızda 25 yaşından 53 yaşına kadar kendisinden on beş yaş büyük olan Hiz. Hatice ile evli kalarak başka bir hanımla evlenmemesi, ileriki yıllardaki evliliklerinde dünya zevki gibi art niyet arayacak olanlara peşinen verilmiş, reddi mümkün olmayan tokat gibi bir cevaptır.

Hiz. Peygamber'in birden fazla evlilik yapmasında dikkat çeken bir diğer sebep ise bu evliliklerin siyasî yönüdür. Hiz. Safiye, Hiz. Cüveyriye ve Ümmü Habibe ile evlenerek birçok insanın hem Müslüman olmasına sebep olmuş hem de birçok fitneyi bu evlilikler vesilesi ile kontrol altına almıştır.

İşte, diğer bütün evlilikleri, böyle evliliğe alakanın azaldığı yaştan sonra başlar ve devam eder ki, 55 yaşından sonra yapılan bu evliliklerde, insani bir arzu ve şehvilik görmek ne insafın ne de akıl ve kalbin kabulleneceğı bir şey değildir.

#### **Hiz. Ayşe validemizin, Peygamber Efendimiz ile evlilik yaşı:**

Yaptığımız araştırmalar neticesinde Ayşe validemizin 17-18 yaşlarında iken Hiz. Peygamberle evlendiğini rahatlıkla söyleyebiliriz. Bu konuda geniş bilgi için "**sorularlailamiyet.com**" sitesinden istifade edebilirsiniz.<sup>163</sup>

### **45. Hiz. Peygamber ümmi miydi?**

Resulullah Efendimiz (s.a.v) kendisine vahiy gelinceye dek "**Ümmiydi**" yâni okuma-yazma bilmiyordu. Nitekim bu durum şu ayet ile açıkça ifade edilmektedir:

**"Sen bundan önce ne bir kitap okuyabiliyor ne de onu kendi elinle yazabiliyordun; öyle olsaydı gerçeğı çürütmeye çalışanlar kuşkuya düşerlerdi."**<sup>164</sup>

<sup>162</sup> Müksirun: Çok hadis rivayet eden yedi sahâbî hakkında kullanılan terim.

<sup>163</sup> <https://sorularlailamiyet.com/hz-ayse-aise-validemiz-peygamber-efendimiz-ile-evlendiginde-kac-yasindaydi>.

<sup>164</sup> Ankebut, 29/48.

Hız. Peygamber hiçbir âlimden ders almamış, hiçbir kitap okumamış, hiçbir ilim meclisinden bir şey öğrenmemiştir. Bir kelime de olsa yazı yazmamıştır. Buna rağmen insanlık onun kadar âlim ve hikmet ehli bir şahsı görmemiş ve kıyamete kadar da göremeyecektir.

İşte Hız. Peygamberin ümmiliğı ile birlikte ilim, hikmet, adalet ve merhamette insanların en zirvesinde bulunması, onun peygamberlik delillerinin en parlaklarından ve başlı başına bir mucizedir.

#### **46. Kur'an dili neden Arapça'dır? Kur'an'ı tercümesinden okusak daha iyi olmaz mı? Anlamadan okuduğumuzda sevabı olur mu?**

Şunu unutmamak gerekir ki, Kur'an hangi dilde gelseydi, aynı sualler onun için de geçerli olacaktı. Halbuki vahiy, mutlaka insanların kullandığı dillerden biriyle inmek durumundadır. Kur'an'ın Arapça olmasını ve Hız. Peygamberin Arap milletinden çıkmasını takdir eden Allah'tır. Allah ise yaptıklarından dolayı kullara hesap vermez.

Kur'an'ın kendisine vahiy olarak indiğı Hız. Peygamberin (s.a.v) dili Arapça idi. Bir insan olarak Hız. Peygambere Kur'an başka bir dilde inseydi, elbette onu anlayamayacaktı. Vazifesi tebliğ etmek ve açıklamak olan bir peygamberin anlamadığı bir kitabı başkasına tebliğ etmesi ve açıklaması mümkün olabilir miydi?

**"(Allah'ın emirlerini) onlara iyice açıklasın diye her peygamberi yalnız kendi kavminin diliyle gönderdik."**<sup>165</sup>

Bir ilahi kitap aynı anda bütün milletlerin dilinde gönderilemeyeceğine ve peygamber aynı anda bütün milletlerden çıkamayacağına göre bir dilin ve kavmin seçilmesi aklen zaruridir.

Yüce Allah Kur'an'ı Kerimi Arapça olarak bize gönderdi. Elbette manasını öğrenmek için güvenilir ve açıklamalı meal ve tefsirleri okumamız gereklidir. Alanında uzman olan âlimler Bu musibetler neticesinde zayı olan malları ise sadaka hükmündedir. tarafından hazırlanmış güvenilir meal ve tefsirleri okumak elbette asli vazifelerimizdendir, ibadettir ve sevaptır.

Ancak namazda mutlaka aslından orijinalini okumalıyız. Çünkü onun aslı Arapça'dır. Tercümesi Kur'an yerine geçemez.

Ayrıca biz anlamasak da onun bize faydası vardır. Örneğın, dili tad alma özelliğini kaybetmiş bir insan yediğı yemek ve gıdalardan faydalanamayacak mıdır? Kişinin dili tad almasa da yediğı gıdalar gerekli organlarına gidecektir. Kur'an okumak da bunun gibidir. Akı Kur'an'ın manasını anlamayan bir insanın ruhu ve manevi duyguları hisselerini alacaklardır.

Diğer taraftan Rabbimizin lütfuna bakalım ki, Kur'an'ı anlamasak bile okuması ibadet olduğu için, her harfine en az on sevap vermektedir.<sup>166</sup> Cuma, Bayram, Ramazan, Kadir Gecesi gibi mübarek ve özel vakitlerde ise her harfine verilen sevap artmaktadır.

<sup>165</sup> İbrahim, 14/4.

<sup>166</sup> Hadis, Tirmizi, Sevabü'l-Kur'an, 16, 2912.

## 47. Kur'an mucizeleri nelerdir; örnekler verir misiniz?

Kur'an'ı Kerim mucizelerle dolu bir kitaptır. Kur'an'ın mucizelerle dolu bir kitap olduğunu anlamak ve görmek isteyenler öncelikle Arapça'yı öğrenmek zorundadırlar. Çünkü Kur'an Arapça'dır ve bir dil, başka bir dile tercüme edildiğinde incelikleri ve hususiyetleri kaybolmaktadır. O yüzden Arapça'yı iyi bilen biri Kur'an'a insafla bakacak olursa üslub, edebiyat ve belagat yönünden Kur'an'ın insan üstü bir kitap olduğunu anlayacaktır. Geçmiş ve geleceğe dair verdiği haberlerin doğruluğu karşısında da hayrette kalacaktır. Arapça'yı bilmeyenler ise tefsir okuyarak kısmende olsa bu açıklarını giderebilirler.

Öncelikle şunun kesin olarak bilinmesi gerekir: Bu dünya imtihan dünyasıdır. O yüzden Kur'an'daki mucizeler insanlara anlatılırken imtihan sırrının bozulmaması gerekmektedir. Yâni inanmak isteyenler için yeterli mesaj o mucizede bulunacağı gibi, inanmak istemeyenler için de o kapının açık olması lazım; yoksa imtihan olmaz. Kur'an'da ki mucizelere bakarken bu inceliği unutmamak lazımdır. Eğer Kur'an deseydi ki: **"Güneş dünyadan 1 milyon 300 bin defa büyüktür ve dünya ile mesafesi 149 milyon kilometreden fazladır."** Bu ifadeyi o zamanın insanları anlayamayıp inkâr edeceklerdi. Bu zamanın insanı içinde öyle bir mucize olacaktı ki, ister istemez herkes inanmak zorunda kalacak ve imtihanın sırrı ortadan kalkacaktı. İmtihan odur ki, **"Akla kapı açılınsın ama aklın ihtiyarı (seçme hakkı) elinden alınmasın."**<sup>167</sup>

Bu mucizeleri okuyanlardan ricamız hem imtihanda olduğumuzu unutmamaları hem de 1400 küsur sene öncesine gitmeleri ve bu mucizeleri ona göre tefekkür etmeleridir. Aşağıda sayacağımız mucizelerin birçoğu 20. yüzyılda keşfedilmiştir. Bu mucizelerin 1400 küsur sene öncesinde Hz. Peygamber (s.a.v) tarafından bildirilmesi, şüphesiz onun peygamberliğinin kesin delillerindendir. Bazıları şöyledir:

1. Kur'an'ı Kerim'de 1400 küsur sene önce evrenin yoktan yaratılışı,<sup>168</sup> göklerin ve yerin başlangıçta bitişikken ayrılması<sup>169</sup> ve kâinatın devamlı genişlemesi<sup>170</sup> bir mucize olarak anlatılmaktadır. Bu üç mucizeyi merak edenler kitabımızın "Big Bang" ile ilgili soru ve cevabını okuyabilirler.

2. Yirminci asrın bir buluşu da her yıldız ve gök cisimlerinin bir yörüngede durduğu gerçeğidir. Bu duruma Kur'an şu ayetle işaret ediyor:

**"Geceyi, gündüzü, güneşi ve ayı yaratan Odur. Her biri bir yörüngede yüzüp gidiyor."**<sup>171</sup>

Bir insanın bu bilgileri o zamanın teknolojisi ile bilmesi mümkün değildir. Tek çare Hz. Muhammed'in (s.a.v) peygamberliğini tasdiktir.

3. Kur'an, güneşin sabit değil daima hareket eden ve belirli bir hızla ilerleyen bir gök cismi olduğunu söylüyordu. Ve asırlar sonra da ilim onu tasdik edecekti. Şöyle ki;

**"Güneş de kendisi için tespit edilen bir karar yerine doğru akıp gitmektedir. Bu üstün ve güçlü olan bilenin takdiridir."**<sup>172</sup>

<sup>167</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur, Mektubat, On Dokuzuncu Mektup, Dördüncü Nükteli İşaret.

<sup>168</sup> En'am, 6/101.

<sup>169</sup> Enbiya, 21/30.

<sup>170</sup> Zariyat, 51/47.

<sup>171</sup> Enbiya, 21/33.

<sup>172</sup> Yasin, 36/38.

Bu bilgi karşısında **La İlahe İllallah Muhammeden Resulullah** demekten insan kendini alamıyor.

**4. "Dağları görürsün de donmuş sanırsın; oysa onlar bulutların sürüklenmesi gibi sürüklenirler..."<sup>173</sup>**

Yüce Allah dağların hareketini ayette **"Sürüklenme"** olarak bildirmiştir. Dağların hareketi, dünyanın döndüğünün delilidir. Bu ayet, asırlar öncesinden dünyanın döndüğüne güçlü bir şekilde işaret etmektedir. Bu bilginin hakikati 20. yüzyılda anlaşılmıştır. Herşey bu kadar açık olduğu halde hâlâ inanmayan insanlar, hesap günü Allah'a karşı nasıl bir özürde bulunabilirler?

**5. "(Ey Firavun!) Senden sonra geleceklere ibret olması için, bugün senin bedenini (cansız olarak) kurtaracağız. İşte insanlardan birçoğu, hakikaten ayetlerimizden gafilidirler."<sup>174</sup>**

Mısır'da firavunların cesetleri mumyalanarak koruma altına alınıyordu. Bu ayetten Hz. Musa'ya karşı direnen ve denizde boğulan Firavunun cesedinin mumyalanmadan, bir mucize eseri korunmuş olduğu anlaşılmaktadır. Böyle bir cesed Firavun'un boğulduğu Kızıldenizin kenarındaki "Cebelein" denilen yerde bulunmuştur. "British Museum'da"<sup>175</sup> muhafaza edilen bu cesedin en az 2500-3000 yıllık olduğu tesbit edilmiştir. İslam dünyasının yetiştirdiği ender âlim ve velilerden biri olan Bediüzzaman Said Nursi tarafından çok kesin bir ifadeyle, onun bizzat Hz. Musa (a.s) dönemindeki Firavun'a ait olduğunun ifade edilmiş olması,<sup>176</sup> bize kesin kanaat vermektedir.

**6. "İki denizi birbirlerine kavuşmak üzere salıvermiştir. Aralarında bir engel vardır, birbirlerine geçip karışmıyorlar."<sup>177</sup>**

Evet, ayetin ifadesi akıllara durgunluk verecek bir tarzdadır. Zira bu ayet, onca fırtına ve dev dalgalara rağmen denizlerin birbirine karışmadığından haber vermektedir. Halbuki bırakın dalgalı denizleri, bir çay bardağında bile iki farklı sıvıyı karıştırmadan bir arada tutmak imkansızdır.

Fakat bilim, Kur'an'ın ayetlerini her zaman olduğu gibi yine tasdik etmekte ve onun Allah'ın kelamı olduğunu ispat etmektedir. Şöyle ki:

Kaptan Cousteau, Akdeniz ile Atlas Okyanusunun birleşme noktasında suların birleşmesine engel olan harika bir su perdesi keşfetti. Daha sonraki incelemelerinde farklı yapıdaki bütün denizlerin birleşme noktalarında aynı engelin bulunduğunu gördü.

Deniz sularının birbirine karışmaması hadisesini 1962 senesinde tespit edince, **"Kur'an'da bu bilginin olması karşısında hayret etmiş ve çok ilginç bulunduğunu belirtmiştir."** İman edip etmediğini bilmiyoruz.

**7. Kur'an, tatlı ve tuzlu suların karışmaması mucizesine şöyle dikkat çekmektedir:**

<sup>173</sup> Neml, 27/88.

<sup>174</sup> Yunus, 10/92.

<sup>175</sup> British Museum: Londra'nın en önemli cazibe merkezlerinden biri olan British Müzesi, İngiltere'nin hatta Avrupa'nın önde gelen müzeleri arasında yer alıyor.

<sup>176</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Sözler, Yirmi Beşinci Söz, Birinci Şule İkinci Şua, Beşinci Lem'a.

<sup>177</sup> Rahman, 55/19-20.

**"İki denizi birbirine salıveren de Odur. İşte şu susuzluğu gideren tatlı bir su, diğeri de tuzlu ve acı bir sudur. Aralarına ise Allah, birbirlerinin sınırlarını aşmaktan alıkoyan bir engel koymuştur."**<sup>178</sup>

Yeryüzündeki bir başka su engeli türü de tatlı su nehirlerinin denize dökülmeleridir. Hem üst hem dip akıntılarıyla birbirlerine karışması son derece mümkün olan nehirler, denizlere döküldükleri noktalardan asla tuzlu su ile karışmazlar. Bunlardan sadece birisi Nil nehridir. Bu nehir Akdeniz'e döküldüğü halde suları, Akdeniz'in tuzlu sularına karışmıyor.

Yine 20. yüzyılda keşfedilen bu bilgi, Kur'anda 1400 küsur sene önce bildirilmiştir. Kur'an hakkında hâlâ şüphesi olan için söyleyecek söz bulamıyoruz!

**8. Rum Suresinin 3. ayetinde, Rumların "Dünyanın en alçak yerinde" yenildikleri belirtilir. Bu ifade, Kur'an'ın indirildiği dönemde bilinmesi asla mümkün olmayan çok önemli bir jeolojik gerçeğe işaret etmektedir. Şöyle ki:**

Dünyanın en alçak yerini araştıran bilim adamları, bu noktanın, Bizanslıların, 613-614 yıllarında yenilgiye uğradığı yer olan Lut Gölünün bulunduğu bölge olduğunu bulmuşlardır.

Çağımızdaki teknik imkânlar ile ancak tespit edilen bir gerçeğin bundan 1.400 sene önce Kur'an'da ifade edilmesini ne ile izah edeceğiz? Ona "Allah'ın kitabı" demeyeceğiz de "Bir insan sözüdür mü" diyeceğiz?

#### **9. Kapıyı Çalan Yıldız Tarık:**

**"Andolsun o göğe ve Târik'a. Târik nedir, bildin mi? O, karanlığı delen yıldızdır."**<sup>179</sup>

Asrımızda bilim ve tekniğin gelişmesi ile güneş sistemindeki birçok gezegenin çıkardığı sesler kayıt altına alınmıştır.

Bunların içlerinde en ilginç olanı bilim adamlarının '**Pulsar**' diye isimlendirdikleri, ismi Kur'an'da '**Tarık**' yıldızı olarak geçen ve kendisine yemin edilen bir yıldızdır.

Evet ismi '**Tarık**' olan bu yıldız tıpkı kapıyı çalan bir kimsenin çıkardığı ses gibi ses çıkartmaktadır. İşin en ilginç yanı ise Arapça'da '**Tarık**' kelimesi '**Tokmak vurur gibi şiddetle vuran ve kapıyı çalan**' manasına gelmektedir.

Bundan 1400 yıl önce bilim ve tekniğin olmadığı bir zamanda bildirilen bu gerçek, Kur'an'ın şüphesiz Allah kalamı olduğu şeklinde izah edilebilir.

**10. Demir, Kur'an'da dikkat çekilen elementlerden biridir. Kur'an'ın "Hadid", yani "Demir" adlı suresinde şöyle buyrulur:**

**"Ve kendisinde çetin bir sertlik ve insanlar için (çeşitli) yararlar bulunan demiri de indirdik."**<sup>180</sup>

Ayette, demir için kullanılan 'enzelnâ' yani 'indirme' kelimesi çok önemli bir bilimsel mucize içerdiği görülmektedir. Çünkü modern astronomik bulgular, Dünya'daki demir madeninin dış uzaydaki dev yıldızlardan geldiğini ortaya koymuştur.

<sup>178</sup> Furkan, 25/53.

<sup>179</sup> Tarık suresi 86. suredir ve 17 ayetten oluşur. Burada ilk 3 ayeti verilmiştir.

<sup>180</sup> Hadid Suresi: 57/25.

Sadece Dünya'daki değil, tüm Güneş Sistemindeki demir, dış uzaydan elde edilmiştir. Çünkü Güneş'in sıcaklığı demir elementinin meydana gelmesi için yeterli değildir.

Güneş'in 6000 santigratlık bir yüzey ısı ve 20 milyon santigratlık bir çekirdek ısı vardır. Demir ancak Güneş'ten çok daha büyük yıldızlarda, birkaç yüz milyon dereceye varan sıcaklıklarda oluşabilmektedir.

Nova veya Süpernova olarak adlandırılan bu yıldızlardaki demir miktarı belli bir oranı geçince, artık yıldız bunu taşıyamaz ve patlar. Demirin uzaya dağılması işte bu patlamalar sonucunda mümkün olur.

Tüm bunlardan anlaşılacağı gibi demir madeni Dünya'da oluşmamış, Süpernovalardan taşınarak, aynı ayette bildirildiği şekilde 'indirilmiştir.' Bu bilginin Kur'an'ın indirilmiş olduğu 7. yüzyılda bilimsel olarak tespit edilemeyeceği ise açıktır.

### 11. Ebu Leheb'in ve karısının Kafir Olarak Ölmesi:

**"Ebu Leheb'in elleri kurusun, kurudu da... Ne malı ne de kazandığı ona fayda vermedi. O, alevli bir ateşe girecektir. Karısı da odun hamalı olarak onunla beraber girecektir. Boynunda da hurma lifinden bir ip olacaktır."**<sup>181</sup>

Ebu Leheb, Tebbet suresi indikten sonra tam yedi yıl yaşamıştır. Yâni Tebbet suresinin ayetleri, Ebu Leheb hasta yatağında ölümü beklerken gelmemiştir. Mekke'de en güçlü, yetkili, kuvvetli ve sağlıklı olduğu zaman inmiştir. Kur'an onların tövbe etmeyeceğini ve kafir olarak öleceklerini ilan etmiştir.

Şimdi şunu bir düşünün; Kur'an, **"Ebu Leheb ve karısı kafir olarak ölecek"** diyor. Eğer Ebu Leheb veya karısı, yalandan da olsa münafıklık yaparak **"Biz Müslüman olduk"** demiş olsalardı, Kur'an'ın ve Peygamber Efendimizin doğruluğu birden yok olacaktı.

**İşte Kur'an, onların yalandan dahi olsa iman ettik diyemeyeceklerini bilen sonsuz ilim sahibi olan Allah'ın kelimidir.**

Kur'an'daki mucizeler sadece bunlardan ibaret değildir. Daha onlarca mucize Kur'anda bulunmaktadır; ilim ilerledikçe de daha birçok Kur'an mucizesi anlaşılacaktır. Çok uzun olmaması için şimdilik bu kadarını yeterli gördük.<sup>182</sup>

## 48. Allah neden Tevrat ve İncili tahrif olmaktan korumamıştır ve Kur'an'ı Kerimi en son göndermiştir?

Hiz. Peygamber'den (s.a.v) önceki diğer peygamberler bütün insanlara gönderilmeyip belli bir kavme ve topluluğa gönderilmişlerdi. O yüzden insanlar o peygamberler ile gönderilen kitapları tahrif etseler bile Yüce Allah başka bir peygamber ve o peygamber ile kitap gönderip insanların yaptığı tahrifleri düzeltiyordu. O yüzden o kitaplar Yüce Allah'ın koruması altında değildi.

Hiz. Peygamber son peygamber olduğu ve kıyamete kadar bütün insanlara gönderildiği için onunla gönderilen Kur'an Allah tarafından korunmuştur. Aksi takdirde Yüce Allah

<sup>181</sup> Tebbet suresi, 111/1-5.

<sup>182</sup> Bediüzzaman Said Nursi Hazretleri, İşaratu-İ l'caz adlı tefsirinde ve 25. Söz'de, Kur'an'ın Allah'ın (c.c) kelamı olduğunu akli delillerle ispat etmektedir.

Kur'an'ı koruma altına almasaydı, insanlar onu değiştirip insanları sapık inanışlara yönlerdirirlerdi. Başka bir peygamber gelmeyeceği içinde insanlar asla doğru yolu bulamazlardı.

O yüzden Kur'an, bütün zaman ve mekânları içine alacak şekilde ve değiştirilemez mührü ile gönderilmiş ve korunmuştur.

**"Kesin olarak bilirsiniz ki bu kitabı kuşkusuz biz indirdik ve onu mutlaka koruyan da yine biziz."**<sup>183</sup>

En yüksek ilim üniversitelerde veriliyor. İlkokul çocuklarına da üniversite seviyesinde ilim verilsin diyebilir miyiz? Elbette diyemeyiz. İnsanlık da bir eğitim kurumu gibidir. Her devir bu okulun bölümleri gibidir. Bu bölümlerin hocaları da peygamberlerdir. Hz. Âdem'den bu yana insanlık, peygamberlerden ders ala ala tabiri caizse üniversite seviyesine gelmiş ve İslam dîninin derslerini alma seviyesine ulaşmıştır.

Kur'an bu ve bunun gibi sebeplerden dolayı en son gönderilmiştir.

#### **49. Kur'an'ı Kerim'in yazılması, toplanması ve kitap haline getirilmesi hakkında detaylı bilgi verir misiniz?**

**Kur'an'ı Kerim 42 vahiy<sup>184</sup> kâtibi tarafından yazılmıştır.** En meşhurları Mekke'de Abdullah b. Sad, Medine'de ise Übey ibni Kab'dır. Kur'an ayetleri kâğıt, bez, deri parçaları, taş, tuğla, kürek kemikleri üzerine yazılmıştır. Hz. Peygamber (s.a.v) her Ramazan ayında o güne kadar inen sure ve ayetleri baştan sona Hz. Cebrail ile karşılıklı okuyorlardı.

Peygamber Efendimiz hayatta olduğu sürece vahiy devam ettiğinden Kur'an **"Mushaf"**<sup>185</sup> haline getirilemezdi. Böyle yapılmış olsaydı sık sık değişiklik yapmak, araya girecek birkaç ayeti yerleştirmek için o ana kadar yazılmış sayfaları imha etmek gerekecekti.

Diğer taraftan Kur'an ayet ve sureleri birçok hafız tarafından ezberlenip devamlı surette okunuyordu. Ashabın bir kısmının yanında da yazılı kısımlar bulunuyordu. Üstelik Hz. Peygamber henüz hayattaydı. Bu yüzden Kur'an'ın korunması konusunda endişeye sebep yoktu.

Vahiy tamamlanan sureleri Hz. Peygamber mevcut en uygun malzemelere sayfalar halinde temize çektilerip muhafaza ediyordu. Hz. Peygamberin hayatında birçok sahabe Kur'an'ı hem hafızalarında hem de sayfalarda toplamış bulunuyorlardı.

#### **Kur'an'ın Mushaf haline getirilmesi:**

Hz. Peygamberin vefatından sonra Kur'an'ın ümmetin hepsinin onayından geçmek suretiyle, tek kelimesinden şüphe edilmeyecek tarzda, kıyamete kadar hiç kimsenin itiraz edemeyeceği bir şekilde toplanması gerekmişti. Zeyd İbn Sabit diyor ki:

<sup>183</sup> Hicr suresi 15/9.

<sup>184</sup> Vahiy: Allah tarafından geldiğine asla şüphe olmayan, vasıtalı veya vasıtasız olarak peygamberlerin ruhunda (kalbinde) bulunduğu bilgilerdir. Diğer tabirle Kur'an ayet ve surelerinin Hazreti Muhammed'e (s.a.v) indiriliş biçimidir.

<sup>185</sup> Mushaf: Bir araya toplanıp bağlanmış sayfalar demektir. Bununla maksat, Kur'an'ın bütün süre ve ayetlerinin yazılıp bir araya toplanmış, ciltlenmiş ve iki kapak arasına alınmış halidir.

"Yemame savaşında<sup>186</sup> ashabin<sup>187</sup> öldürülmesinin ardından, Hz. Ebu Bekir bana Kur'an'ı Kerimi cem<sup>188</sup> etmemi emretmiştir. 'Vallahi bir dağı yerinden nakletmemi isteselerdi, Kur'an'ı toplama sorumluluğu kadar bana ağır gelmezdi. Neticede Kur'an'ı hurma dallarından, yassı taşlardan ve insanların hafızalarından toplamaya başladım.'"<sup>189</sup>

Kaynakların ittifakla<sup>190</sup> bildirdiğine göre, Hz. Ebu Bekir (r.a), Zeyde (r.a) asla hafızasına güvenmemesini, her ayet için yanlarında o ayetin yazılı olduğu iki şahit aramasını emretti.

Zeyd İbn Sabit Hazretleri bizzat kendisi iyi bir hafız olduğu halde kendisi gibi başka hafızlarla da yetinmeyip, her ayet hakkında iki yazılı şahid aramak gibi son derece titiz ve ilmi bir usul takib etmiştir. Bu şekilde Hz. Ebu Bekir devrinde biraraya getirilen sayfalara "**El- Mushaf**" denilmiştir.

Bu Mushaf önce Hz. Ebu Bekir'in, sonra da Hz. Ömer'in yanında idi. Hz. Ömer'in vefatından sonra da Müminlerin Annesi Hz. Hafsa'ya geçti.

Hazreti Osman halifeliği döneminde, Hz. Hafsa'daki Mushafı getirtip çoğaltmaları için dört kişi görevlendirdi: **Zeyd, Abdullah ibnu Zübeyr, Said ibnu As, Abdurrahman ibnu Haris**. Zeyd dışında üçü Kureyşli'dir.

Komisyonun çalışması beş sene sürdü. Hazırlanan bu yedi Mushaf Medine Mescidinde herkesin tatmin olması için halkın huzurunda açıktan okundu ve sonra her biri, İslam yurdunun çeşitli merkezlerine gönderildi.

## 50. Kabir hayatı (nimet ve azabı) var mıdır?

Öldükten sonra istisnasız herkesin gittiği ve âhîret âleminin ilk durağı olan âleme **kabir âlemi ya da berzah âlemi**"<sup>191</sup> demektedir. Her insan ister ölüp toprağa gömülsün ister boğularak denizin dibinde kalsın veya yırtıcı bir hayvan karnında bulunsun veya yanarak külü havaya karışsın, mutlaka kabir/berzah hayatı geçirecektir.

Kabirde azap ve nimetin varlığını gösteren birtakım ayet ve hadisler vardır. Bir ayeti kerime'de şöyle buyurulmaktadır;

**"(Öyle bir) ateş ki, onlar (mahşere kadar kabirlerinde) sabah-akşam ona sunulurlar. Kıyametin kopacağı günde de "Firavun ailesini azabın en şiddetlisine sokun" denilecektir..."**"<sup>192</sup>

Bu ayetin ilk kısmı, kıyamet kopmadan önce Firavun ve adamlarının ateş ile azab gördüklerinden bahsetmekte, ikinci kısmı ise kıyametten sonraki cehennem azabından bahsetmektedir. Kıyametten önceki azab ise, açık ve net olarak kabir azabıdır.

Kur'an'da şehitlerin kabir hayatıyla ilgili olarak da şöyle buyruluyor;

<sup>186</sup> Yemâme Savaşı: Hz. Ebû Bekir'in (r.a) gönderdiği İslam ordusuyla peygamberlik iddiasında bulunan Müseylimetü'l-Kezzab taraftarları arasında yapılan bir savaştır. Savaş Milâdî 632 yılında Yemame bölgesinde yapıldı ve Müseylimetü'l-Kezzab ve taraftarlarının isyanı bastırıldı. Riyad'ın doğusunda yer alan Yemâme'de yapıldığı için savaş bu adla adlandırılmıştır. Halid bin Velid komutasındaki Müslüman ordusu iki bin kişiden fazla şehit verirken Müseylimetü'l-Kezzab'ın taraftarlarından yirmi bin kişi ölmüştür.

<sup>187</sup> Ashab: Arkadaşlar, Peygamberimiz Hazret-i Muhammed'in (s.a.v) sohbetinde bulunan ve ona iman edip, onu gören kimseler.

<sup>188</sup> Cem: Bir araya getirme, toplama.

<sup>189</sup> Hadis, Buhari.

<sup>190</sup> İttifak: Söz birliği, oy birliği.

<sup>191</sup> Berzâh âlemi: Öldükten sonra ölenlerin ruhlarının gittiği ve kıyamete kadar kalacakları âlemdir. Kâbir âlemi olarak da bilinir.

<sup>192</sup> Mümin, 40/46.

**"Allah yolunda öldürülenleri, sakın ölümler sanmayın. Bilâkis onlar diridirler. Rableri katından rızıklandırılmaktadırlar."**<sup>193</sup>

Bu ayetler de kabir hayatının ve nimetinin delillerindendir. Şehitler kabir hayatında serbest dolaşırlar. Kendilerinin öldüğünü bilmezler.

Hiz. Peygamber (s.a.v): **"Şehit ölüm acısını hissetmez."**<sup>194</sup> buyurmaktadır.

Kabir azabı ile ilgili hadis kitaplarında pek çok hadisi şerif zikredilmiştir. Bunlardan birkaçı şunlardır:

**"Kabir ya cennet bahçelerinden bir bahçedir veya cehennem çukurlarından bir çukurdur."**<sup>195</sup>

**"Ölü kabre konulduğunda cenazeye katılanlar henüz ayrılmayıp ayak seslerini işittiği bir sırada iki melek gelerek ona; "Muhammed hakkında ne diyorsun?" diye sorarlar. Müminin, "Muhammed'in Allah'ın kulu ve elçisi olduğu" yolunda cevap vermesi üzerine melekler; "Bu şehâdetinden ötürü cehennemdeki yerinin cennetteki bir yerle değiştirildiğinin müjdesini verirler."**

**Münker ve Nekir, münafık ve kâfire; "Muhammed hakkında ne diyorsun?" diye sorunca onlar şu anlamda bir cevap verirler; "Bilmiyorum, başkalarının dediğini diyordum." Bunlar için azap başlatılır. Kâfir ve münafıkların feryadını insan ve cinlerin dışındaki canlılar duyar."**<sup>196</sup>

Hiz. Peygamber bir mezarlıktan geçerken, iki mezardaki ölümlerin azap çekmekte olduklarını gördü. Bu iki mezardaki ölümlerden biri hayatında koğuculuk yapıyor diğeri ise idrardan sakınmıyordu. Bunun üzerine Resulullah Efendimiz yaş bir dal almış, ortadan ikiye bölmüş ve her bir parçayı iki kabre de birer birer dikmiştir. Bunu gören ashap niye böyle yaptığını sorduklarında; **"Bu iki dal kurumadığı sürece, o ikisinin çekmekte olduğu azabın hafifletilmesi umulur."**<sup>197</sup> buyurmuştur.

Kabir azabı ve nimeti hakkında daha birçok sahih hadis vardır.

**Kabir azabının yalnız ruha mı, yoksa bedene mi olacağı konusuna gelince:**

Beden ile ruh, ampul ile elektrik gibidir. Ampul kırılınca elektrik yok olmuyor ve var olmaya devam ediyor. Biz onu görmesek de inanıyoruz ki, elektrik hala mevcuttur. Aynen bunun gibi insan ölmekle ruh vücuttan çıkıyor. Fakat var olmaya devam ediyor. Cenab-ı Allah ruha, bu dünyada beden elbisesini giydirdiği gibi, kabir âleminde de ruha münasip ve latif bir elbise giydirecek ve ruh, mükafatı veya cezayı bu yeni giydiği elbise ile görecektir.

Rivayetlerden her ruhun kabriyle irtibatı olduğunu anlıyoruz. Fakat bu durum onların topraktaki cesedlerinde olduğu anlamına gelmez. O alem tamamen farklı bir alemdir.

Nitekim güneş çok yükseklerde olduğu halde ışıyla, ısıyla ve renkleriyle yanımızdaki aynayla irtibatı vardır. Ama güneş aynanın içinde değildir, çok yüksektir.

<sup>193</sup> Âli İmrân, 3/169.

<sup>194</sup> Hadis, Tirmizî, Cihâd, 6; Nesâî, Cihâd, 35; İbni Mâce, Cihâd, 16; Dârimî, Cihâd, 7.

<sup>195</sup> Hadis, Tirmizî, Kıyamet, 26.

<sup>196</sup> Hadis, Buhârî, Cenâiz, 87; Müslim, Cennet, 17.

<sup>197</sup> Hadis, Buhârî Cenâiz, 82; Müslim, İmân, 34; Ebû Dâvud, Tahâret, 26.

## 51. Şefaât hakkında bilgi verir misiniz?

**Şefaât**, Yüce Allah'ın kendi izni ve merhametiyle, mahşer günü günahkâr insanlara iyilik yapmaları için seçtiği bazı özel kurallarına yetki ve izin vermesidir. Onların bu husustaki aracılığına müsaade etmesidir.

Şefaât haktır. Şefaât hakkındaki hadisler **-inkâr edilmesi mümkün olmayan sayıda ve yoğunlukta-** bir sayıdadır.

Şefaatin aslı ve esası, Allah'ın bir kısım kullarına rahmet edip bağışlamasıdır. Yüce Allah'ın şefaate elde edilecek neticeyi tâ en başında şefaate gerek kalmadan vermemesinin hikmetlerinden biri, başta Hz. Peygamber (s.a.v) olmak üzere salih kullarının manevi mertebelerini ve onlardan razı olduğunu, dünya hayatında onlara uyanların neleri kazandığını, uymayanların ise neleri kaybettiğini şefaât hadisesi ile bütün mahşer halkına ilandan ibarettir.

**"Gecenin bir kısmında da sana mahsus olmak üzere, onunla (Kur'an) gece namazı kıl. Umulur ki Rabbin seni bir Makam-ı Mahmud'a gönderir."**<sup>198</sup>

Bu ayeti kerimede geçen **"Makam-ı Mahmud"** âhiret günü Hz. Peygambere verilecek şefaât makamı olarak tefsir edilmiştir. Nitekim bir hadisi şerifte Hz. Peygamber Makam-ı Mahmud'un ne olduğunu soran sahâbiye: **"O şefaattir."**<sup>199</sup> diye cevap vermiştir.

Başta peygamberler, evliyâ, asfiyâ<sup>200</sup> ve şehitler -derecelerine göre- Cenab-ı Hakkın onlara lutfettiği ölçüde şefaât edeceklerdir. Ancak, bu konuda da zirve Hz. Peygamberindir. Her peygamber kendisine lütfedilen şefaât hakkını dünyada kullanırken, Hz. Peygamber bunu âhirete saklamıştır.

**"Her peygamberin kabul edilen bir duası vardır. Ve her peygamber bu duasını acele etti. (Yani reddedilmeyeceği Allah tarafından vaad olunan bu tek dua hakkını dünyada kullandı.) Fakat ben, duamı ümmetime şefaât için sakladım. Bu sakladığım dua ümmetimden olup da Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmadan ölen herkese nasip olur."**<sup>201</sup>

O yüzden Hz. Peygamber âhirette **"Şefaâtı Uzmânın"**<sup>202</sup> ve **"Liva-ül Hamdin"**<sup>203</sup> sahibi olacaktır.

Duha suresindeki **"Rabbin sana verecek ve sen razı olacaksın"**<sup>204</sup> ayeti, bu duanın ümmetine şefaât etmek suretiyle kabul edildiğine işaret edip, müjde vermektedir.

Elbette Allah Resulünün şefaâtının da bir sınırı vardır. Zaten, bütün şefaâtlar ancak Cenab-ı Hakkın izni ve koyduğu ölçü nispetinde olacaktır ki: **"İzni olmadan katında hiçbir kimse şefaât edemez."**<sup>205</sup> meâlindeki ayet de bize bunu anlatmaktadır.

<sup>198</sup> İsrâ, 17/79.

<sup>199</sup> Hadis, Ahmed b. Hanbel, II, 444.

<sup>200</sup> Asfiya: Hz. Peygamber'in yolundan giden ilim ve takvâ sahibi velî kullar.

<sup>201</sup> Hadis, İbn Mace, 4307; İbn Hibban, 6426.

<sup>202</sup> Şefaâtı Uzmâ: En büyük şefaât makamı.

<sup>203</sup> Liva-ül Hamd: Hz. Peygambere aid hamd sancağı. Bir rivayete göre diğer peygamberlerde bulunmayan, yalnızca Hz. Peygamber'e ait olan bu sancak altında Hz. Âdem'den kıyamete kadar bütün müminler toplanacaktır. (Mübarekfürî, Tuhfetü'l-Ahvezî, Beyrut t.y, IV, 130).

<sup>204</sup> Duha, 93/5.

<sup>205</sup> Bakara, 2/255.

Resulullah Efendimiz, "**Benim şefaatin ümmetinden büyük günah işleyenleredir.**"<sup>206</sup> buyurmuşlardır. Bütün ümmet onun bu ifadeleriyle teselli bulmakta ve şefaatine kavuşmayı ummaktadır.

Bazı ayetlerde görülen ve "**O gün şefaatin yarar sağlamayacağı**" şeklinde olan ayetler<sup>207</sup> ise kâfirler hakkında inen ayetlerdir.

Şefaati iznini veren sadece Allah'tır. Bize düşen, şefaati edilmeye hakkını kazanacak bir surette yaşamaktır. Şefaati inkâr edenlerin ne dünyada nede âhirette kazanacakları hiçbir fayda yoktur ve bu inkarları ile şefaatten mahrum kalacaklardır. Çünkü Allah (c.c) orada kullarına, kulları Onu nasıl bilip tanımışlarsa, öyle muamele edecektir!<sup>208</sup>

## 52. Bütün insanlar cehennemi görecekler mi?

**"(Ey insanlar!) Sizden cehenneme varmayacak hiç kimse yoktur. Rabbin için bu, kesin olarak hükme bağlanmış bir iştir."**<sup>209</sup>

İbn Mesud'un belirttiğine göre bu ayet, bütün insanların cehennem üzerinde kurulmuş olan Sırat köprüsünden geçeceklerini haber vermektedir. Bunlardan **takva**<sup>210</sup> sahipleri ve salih kimseler amellerinin çokluğuna, güzelliğine ve değerine paralel bir hızla oradan geçip cennete gidecekler.<sup>211</sup>

**İsyankâr olanlar ise**, dizüstü çöktürülüp cehenneme yuvarlanacaklar. Bunlardan kâfir olanlar ebedî orada kalacaklardır. Mümin olan günahkârlar ise suçlarının cezasını çektikten sonra/veya Allah'ın lütfuyla bir gün oradan kurtulup cennete gideceklerdir.<sup>212</sup>

## 53. Cehennem azabı hakkında bilgi verir misiniz?

Cehennem azabının çok farklı şekilleri olmakla birlikte bunları üç ana grupta toplayabiliriz:

**Birincisi**, orada bedenlerin yanmasından duyulacak ızdırıp ki azap denilince daha çok bu mana akla gelir.

**İkincisi**, ruhların duyacakları elem ve üzüntüler.

**Üçüncüsü** ise, cehennem ateşinin nursuz ateş olması dolayısıyla, o azaplara bir de sürekli karanlıkta bulunmanın verdiği akıl almaz sıkıntının eklenmesi.

**Cehennem, Allah'ın azap diyarıdır.** Elem ve ızdırıp yurdu, hıçkırık ve pişmanlık beldesidir. Cennette rıza ile lezzet birlikte zevk edildiği gibi, cehennemde de azapla gazap beraber tadılacaktır; hem de **zifiri karanlık**<sup>213</sup> içinde. Vakıa suresinin 43 ile 44. ayetleri

<sup>206</sup> Hadis, Ebu Davud, 4739.

<sup>207</sup> Müdessir, 74/48; Mü'min, 40/18.

<sup>208</sup> Hadis, *Buharî, Tevhid 15; 35; Müslim, Zikr 2, (26 75), Tövbe 1, (2675).*

<sup>209</sup> Meryem, 19/71.

<sup>210</sup> Takva: Gunahtan kaçınma, sakınma.

<sup>211</sup> İbn Atiyye, ilgili ayetlerin tefsiri.

<sup>212</sup> Buhari, Tevhid 19, 31, 36, 37; Müslim, İman 322, 334; Muvatta, 1/212. Ayrıca merhum İbrahim Canan Bey'in Kütüb-i Sitte tercümesine de bakabilirsiniz.

<sup>213</sup> Zifiri karanlık: Çok karanlık, koyu karanlık.

cehennemin zifiri karanlık olan bölümünden bahsetmektedir. **"Serin ve hoş olmayan kapkara dumandan bir gölge altındadırlar."**

Allah'ın rızasına kavuşmanın ruha verdiği haz, cennetteki nimetlerin lezzetinden çok ileri olduğu gibi, onun kahrettiği ve cennetinden uzaklaştırdığı bir asi kul olmanın manevi elemi de ateş azabından çok daha fazladır. Şeytanla birlikte yanmanın elemine, cennet ehlinde ayrı kalmanın elemi de katılacak ve ruh bu manevi ızdırapla kıvranıp duracaktır.

Dünyada Allah'ın emirlerine karşı büyüklük taslayanlar, orada ebediyen zilleti tadacaklar, bu dünyada nefislerinin emrine girenler, orada aralıksız pişmanlık çekeceklerdir. Burada şeytanın peşini bırakmayanlar, orada ona en büyük düşman kesilecekler ve azap arkadaşları olan şeytanın: **"Ben size bir şey yapmış değilim, aklınızı kullansaydınız."**<sup>214</sup> diye çıkışması ise onları büsbütün çıldırtacaktır.

Oraya girenler, kendilerini yoldan çıkaran kötü arkadaşlarına da düşman kesilecekler, ama iş işten geçmiş olacaktır.

Resulullah Efendimiz (s.a.v), **"Cehennemin etrafının nefsin hoşuna gidecek şeylerle sarılı olduğunu"**<sup>215</sup> bizlere haber veriyor. Öyle ise nefsimize uyararak bir günah işlediğimizde, hemen cehennemin sıcaklığını hissetmeli ve tövbe ile ondan derhal uzaklaşmalıyız...

## **54. Kâfirlerin ebedi cehennemde kalmasına Allah'ın merhameti buna nasıl müsaade ediyor ve bu nasıl adalet olur?**

Bu konu ile ilgili bir ayet meali şöyledir:

**"Ehl-i kitap ve müşriklerden olan inkârcılar, içinde ebedî olarak kalacakları cehennem ateşindedirler..."**<sup>216</sup>

Neden kafirlerin ebediyen cehennemde kalacaklarını Bediüzzaman Said Nursi hazretleri **"İşarat-ül İ'caz"** tefsirinde akılları tatmin edecek bir tarzda yorumlamaktadır. Biz burada kısaca bahsedeceğiz.

Küfür üzerine ölen bir kâfir, ebedî bir ömürle yaşayacak olursa, o sonsuz ömrünü herhalde küfürle geçireceği şüphesizdir. Mesela, 90 sene iman etmemiş bir kafir 900 senede yaşasa iman etmeyeceği âşikârdır. Hz. Nuh'un kavmi bu konuda bize en büyük ibrettir. Çünkü, kafirin ruhunun özü ve esası bozulmuştur. Bu itibarla, o bozulmuş olan kalp ve ruhun sınırsız bir inkâr ve küfre kabiliyeti vardır. Bundan dolayı ebedî cezası, ilahi merhamet ve adalete ters değildir.

O kâfirin inkârı sınırlı bir zamanda ise de Allah'ın varlık ve birliğine şehâdet eden delillerin hepsini inkâr ettiğinden, sonsuz bir cinayet işlemiş oluyor. Çünkü en küçük bir atomdan en büyük bir yıldız kadar her bir varlık, Allah'ın hem varlığına hem de birliğine şehâdet ediyorlar.

Bir kâfir, inkârı ile haddi hesabı olmayan bu şehâdetleri reddedip yalanlayarak manen tüm varlıkları inkârı ile öldürmüş ve katletmiş oluyor. Bunun neticesinde ebedi cehennemi hak ediyor.

<sup>214</sup> İbrahim, 14/22.

<sup>215</sup> Hadis, Tirmizî, Cennet, 31.

<sup>216</sup> Beyyine, 6.

Küfür, ilahi nimetlerin hepsini inkâr etmek olduğundan dolayı, nimetler adedince Yüce Yaratana karşı hadsiz nankörlük ve hakarettir.

Küfür, ebedi ve ezeli olan Yüce Allah'ın mukaddes zatını, isim ve sıfatlarını inkâr etmek olduğundan sonsuz cinayettir.

Netice olarak küfrün hem Allah'a hem de her bir varlığa karşı hakaret olduğu anlaşıldı. Bu kadar ağır bir suçun cezasının sonsuz bir cehennem olması elbette adalettir.

## 55. Cennet hayatı hakkında bilgi verir misiniz?

Bir hadiste: **"Cennete doğru yol alanların, cennet'in kokusunu yüz senelik uzaklıktan hissedecekleri"**<sup>217</sup> belirtilmiştir.

Daha sonra melekler tarafından karşılanacaklar;

**"...Cennete vardıklarında oranın kapıları açılır ve cennet bekçileri onlara şöyle der: 'Size selâm olsun! Tertemiz oldunuz. Haydi ebedî kalmak üzere buraya girin.'"**<sup>218</sup> denilecektir.

### Cennette istenen her şeyin olması:

Allah (c.c) bu dünyada herşeyi bir sebeble yaratıyor (istisnalar hariç). Cennette ise sebebsiz yaratacaktır. Burada her şey zamanlı yaratılırken, cennette zamansız yaratılacaktır. Burada birşeyi elde etmek için sabretmek ve çabalamak gerekirken, cennette bekleme ve sabretme olmayacaktır. Çünkü; burası hizmet, cennet ise ücret diyarıdır.

**Allah**, dilediğini dilediği şekilde ve zamanda, örneksiz olarak yaratan, hiçbir şeye ihtiyaç duymayandır. Dolayısıyla Allah'ın yaratması için de hiçbir sebebe, araca, aşamaya ihtiyaç yoktur. Dünyada imtihan gereği her şeyin belli sebeplere ve zamana bağlı olması insanları yanıltmamalıdır. Nitekim cennette sebeplere ve zamana bağlı yaratılış kalkacağı için, ağaçtan kopan meyvenin yerine hemen yenisi gelecek, hiçbir eksilme olmayacaktır.

Cennet ehli akıllarına gelen, hoşlarına giden her şeyi isteyebilecek, istemeleriyle birlikte Allah'ın izniyle bunlara anında sahip olacaklardır.

Cennet hayatı hakkında rivayetlerin bir kısmı şöyledir:

Bir adam Resulullah Efendimize (s.a.v), "Cennette at var mı?" diye sordu. Hz. Peygamber: **"Allahu Teâlâ Hazretleri seni cennete koyduğu takdirde, kızıl yakuttan bir at üzerinde orada dolaşmak isteyecek olsan, o seni istediğin her yere uçuracaktır."** buyurdu. Bunun üzerine diğer biri de "Cennette deve var mı?" diye sordu. Ama buna Hz. Peygamber öncekine söylediği gibi söylemedi. Şöyle buyurdular: **"Eğer Allah seni cennete koyarsa, orada canının her çektiği, gözünün her hoşlandığı şey bulunacaktır."**<sup>219</sup>

Hadiste bildirilen **"Canının her çektiği, gözünün her hoşlandığı şey"** bizim dünyadaki ufukumuzla, hayal gücümüzle sınırlı değildir. Yüce Allah:

<sup>217</sup> Hadis, Hakim, Müstedrek 2/126.

<sup>218</sup> Zümer, 39/73.

<sup>219</sup> Hadis, Tirmizi, Küttüb-i Sitte, XIV/431.

**"Orada nefislerin arzu ettiği ve gözlerin lezzet (zevk) aldığı her şey var. Ve siz orada süresiz kalacaksınız"**<sup>220</sup> ayetiyle bu nimetlerin zenginliğine dikkat çekmiştir. Bu konuyla ilgili diğer ayetler ise şöyledir:

**"...Cennette sizin için canınızın çektiği ve istediğiniz her şey vardır."**<sup>221</sup>

**"Onlar nefislerinin arzuladığı (sayısız nimet) içinde ebedi kalıcıdır."**<sup>222</sup>

Bir başka hadiste ise cennetteki nimet genişliği hakkında Peygamberimiz (s.a.v) şöyle buyurur:

**"Allah Teâla Hazretleri ferman etti ki: Salih kullarım için gözlerin görmediği, kulakların işitmediği ve insanın hayal ve hatırandan hiç geçmeyen nimetler hazırladım."**<sup>223</sup>

### **Cennette İstenen Şeylerin Anında Olması:**

Dünyada güzel bir yemek isteyen bir kimsenin, bunun için emek ve zaman harcaması gerekecektir. Hiçbir girişimde bulunmadan, daha aklından geçirdiği anda bu yiyecekleri önünde hazır olarak bulması ihtimali ise nefsinin çok hoşuna gidecek bir durumdur. Böyle bir güzellik ise dünya şartlarında mümkün değildir. Ancak vaad edilen cennet ortamında sebepler ortadan kalkacağından, nimetler insanın en çok hoşuna gidecek bir şekilde sunulacaktır. Bu durum hadiste şöyle bir örnekle aktarılmıştır:

**"Cennette senin canın kuş isteyecek. Hemen kızartılmış olarak önüne getirilip konacaktır."**<sup>224</sup>

### **Gece Olmaması:**

**Gece**, dünya hayatında insanlar için bir dinlenme vakti olarak yaratılmıştır. Cennette uykuya ve dinlenmeye ihtiyaç kalmayacağı için, gecenin karanlığına da ihtiyaç olmayacaktır. Cennette gecenin olmadığı hadislerde şöyle bildirilir:

**"Cennette gece yoktur. O, ışık ve nurdan ibarettir."**<sup>225</sup>

### **Uyku Olmaması:**

Uyku insanın dünyada yaşadığı ihtiyaç ve acizliklerden biridir. Cennette ise uyku, yorgunluk gibi acizlikler yoktur. Allah, **"Onlara orada hiçbir yorgunluk dokunmaz..."**<sup>226</sup> ayetiyle bu gerçeği kullarına bildirmiştir.

Hiz. Peygambere **"Cennet ehli uyur mu?"** diye sordular. Şöyle buyurdu: **"Uyku, ölümün kardeşidir. Cennet ehli uyumazlar."**<sup>227</sup>

### **Anlaşmazlık Olmaması:**

---

<sup>220</sup> Zuhruf, 43/71.

<sup>221</sup> Fussilet, 41/31.

<sup>222</sup> Enbiya, 21/102.

<sup>223</sup> Hadis, Ramuz el-Ehadis-1, s. 149/5.

<sup>224</sup> Hadis, Büyük Hadis Külliyyatı, V/414/10123.

<sup>225</sup> Hadis, Ramuz el-Ehadis-2, s. 366/4.

<sup>226</sup> Hicr, 15/48.

<sup>227</sup> Hadis, Büyük Hadis Külliyyatı, V/414/10125.

Cennet ehlinin en önemli özelliklerinden biri de ahlaklarının çok güzel olmasıdır. Bir ayette cennetteki müminlerin huylarının güzelliğine şöyle dikkat çekilmiştir:

**"Biz, onların kalplerindeki kini söküp attık. Artık onlar sedirler üzerinde, kardeşler olarak karşılıklı otururlar."**<sup>228</sup>

Hadiste ise bu ortam şöyle tarif edilir:

**"Kalpleri, tek bir kimsenin kalbi gibidir. Aralarında ayrılık ve düşmanlık yoktur."**<sup>229</sup>

### **Üzüntü, Sıkıntı Gibi Olumsuzlukların Olmaması:**

Cennet ehli Allah'ın rahmetiyle sonsuza kadar üzüntü, sıkıntı, endişe gibi duygulardan uzak yaşayacaklardır. Hadislerde cennetteki bu nimetler şöyle haber verilir:

**"Her kaygının da arkası kesilecektir. Cehennem ehlinin kaygısı müstesna..."**<sup>230</sup>

**"Onlar şöyle diyecekler: 'Biz ebedileriz, asla helak olmayız, biz mutlu kişileriz, asla kederlenmeyiz.'"231**

**"Orada hiçbir dert ve tehlike yoktur..."**<sup>232</sup>

Dünyada var olan hemen her şey imtihanın bir gereği olarak eksik ve kusurlu yaratılmıştır. Müminler dünyada karşılaştıkları tüm zorluk ve sıkıntılara karşı güzel bir sabır gösterip Allah'a tevekkül ederler.

Hız. Peygamber diğer bir hadislerinde de: **"Kişinin ancak cennete girdiğinde gerçek anlamda rahata kavuşacağını haber vermiştir."**<sup>233 234</sup>

## **56. Bazıları "Bize Kur'an Yeter" diyerek sünneti reddediyorlar?**

### **Sünnetin önemi hakkında bilgi verir misiniz?**

Sünnet, Hz. Peygamber'in (s.a.v) farz ve vâcip kapsamı dışında kalan, kesin ve bağlayıcı olmamakla birlikte tavsiye ve örnek olma özelliği taşıyan söz, fiil ve davranışlarının genel adıdır.

Sünnet, Hz. Peygamber'in İslamı bütünüyle uygulama tarzıdır ve Kur'an'ı Kerim'in canlı halidir, Hz. Peygamber'in hatasız uygulamasıdır. Bu anlamda sünnet bütünüyle İslam'dır.

Kur'an ne yapacağımızı, Sünnet ise nasıl yapacağımızı öğretmektedir.

Sünnetin önemi ile ilgili bir kısım ayetler şunlardır:

**"Ey iman edenler! Allah'a itaat edin, Peygambere de itaat edin ve sizden olan emir sahibine de itaat edin. Eğer herhangi bir şeyde anlaşmazlığa düşerseniz; Allah'a ve**

<sup>228</sup> Hicr, 15/47.

<sup>229</sup> Hadis, Küttüb-i Sitte-14, s. 449/3

<sup>230</sup> Hadis, Ramuz el-Ehadis-2, s. 342/15

<sup>231</sup> Hadis, Tirmizi, Büyük Hadis Külliyyatı-5, s. 409/10099.

<sup>232</sup> Hadis, Ramuz el-Ehadis-1, s. 170/1.

<sup>233</sup> Hadis, Ramuz el-Ehadis-1, s. 138/13.

<sup>234</sup> Cennet'e dair Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin Sözler isimli eserinden 28. Söz'ü okumanızı tavsiye ederiz.

**âhiret gününe gerçekten inanıyorsanız, onu Allah ve Resulüne götürün. Bu, daha iyidir ve sonuç bakımından da daha güzeldir."**<sup>235</sup>

Tefsir âlimleri **"Onu Allah'a ve Resulüne götürün"** emrini, **"Kur'an'a ve Sünnete müracaat edin"** şeklinde açıklamışlardır.

Nahl suresinin 44. ayeti ile Kur'an ayetlerini açıklama ve beyan etme yetkisi bizzat Hz. Peygambere verilmiştir:

**"İnsanlara, kendilerine indirileni açıklaman için ve düşünüp anlasınlar diye sana da bu Kur'an'ı indirdik."**

Hız. Peygamber kendisine verilen bu yetki ve vazifeyi hakkıyla ve en mükemmel bir şekilde yerine getirmiştir. Bu ayetin emri gereği başta Buhari ve Müslim olarak hadis âlimlerimiz, Hız. Peygamberin açıklamaları olan hadislerini ve uygulamaları olan sünnetini, en güvenilir ve hassas bir şekilde kaydederek günümüze kadar ulaştırmışlardır. Allah (c.c) onlardan razı olsun.

Bu konu ile ilgili bir hadis şöyledir:

**"Şunu iyi biliniz ki, bana Kur'an'ı Kerim ile birlikte onun bir benzeri de verilmiştir. (Bu konuda) dikkatli olun; (çünkü) koltuğuna kurulan tok bir adamın 'Size (sünnet ve hadisler gerekmez) sadece şu Kur'an lazımdır, onda bulduğunuz helali helal, haramı da haram kabul ediniz yeter!' diyeceği (günler) yakındır..."**<sup>236</sup>

Günümüzdeki hadis karşıtlarının temel hedefi, Hız. Peygamberi susturup, onun yerine kendilerini konuşturmadır. Sahih İslam inancını zedeleyip, yerine kendi bozuk inançlarını yerleştirmektedir.

Sünneti kaynak olarak kabul etmeyenler iyi niyetli olmadıkları gibi dîni hiçbir gerekçeleri de yoktur. Sadece meseleyi bilmeyen insanları, laf cambazlığı ile aldatmaya çalışmaktadırlar.

## **57. Hadislerin değişmeden bize ulaştığına nasıl emin olabiliriz?**

Bu konuda ilk önlemi Hız. peygamber (sav): **"Kim benim üzerime yalan uydurursa, cehennemdeki yerini hazırlasın."**<sup>237</sup> sözleri ile bizzat kendisi almış ve sahabenin bu konuda çok hassas davranmasına sebep olmuştur. Bundan dolayı sahabeler hadis nakli konusunda fazlasıyla özen gösterirlerdi. Örneğin Hız. Ali Efendimiz: **"Ben, size Resulullah'tan bir şey söylerken, (öyle dikkat eder, öyle söylerim ki,) gökten yere düşüp parça parça olmak benim için, onun üzerine yalan söylemekten daha kolaydır."**<sup>238</sup> buyururlardı.

Sahabeler, Kur'an ayetlerinin muhafazasından sonra en ziyade, Hız. Peygamberin sözlerinin ve hareketlerinin muhafazasına çalışmışlardır. Hadis ve siyer<sup>239</sup> kitaplarından da görüleceği üzere Allah Resulüne ait en küçük bir hareketi, bir sözü ihmal etmeyip, yazıp kaydetmişlerdir.

<sup>235</sup> Nisa, 4/59.

<sup>236</sup> Hadis, Bu hadis-i şerif -farklı nüanslarla- kütübü sitte ve diğer bazı kaynaklarda geçmektedir (bk. Ebu Davud, Sünnet, 5(6), İmaret,33; Tirmizi, İlim, 10; İbn Mace, Mukaddime, 2; Darimî, Mukaddime,49; Ahmed b. Hanbel, 2/367, 4/131-132, 6/8.

<sup>237</sup> Hadis, Buhari, İlim, 38; Müslim, Zühd, 72; Ebû Davûd, İlim, 4; Tirmizi, Fiten, 70; Müsned, 1/70.

<sup>238</sup> Hadis, Buhârî, İstîtâbe, 6; Ebû Dâvûd, Sünen, 28.

<sup>239</sup> Siyer: Hız. Peygamber'in yaşamını anlatan kitaplara verilen ortak ad.

Özellikle de **Abadile-i Seb'a**<sup>240</sup> diye adlandırılan ve bunlardan da özellikle Abdullah ibni Abbas ve Abdullah ibni Amr ibnül-As gibi hadis konusunda manen vazifeli olan sahabeler; iman ve İslamiyetin esaslarını ve Hz. Peygamberin mucizeleri ile alakalı hadisleri yazarak kaydettiler.

Bu noktada sahabeler fazlasıyla titiz davranmış ve bazen çok iyi bildikleri hadislerin naklinden bile çekinmiş ve söylemek istememişlerdir. Hatta on yıl kadar bizzat Hz. Peygamberin yanında bulunan Enes bin Mâlik (r.a) bir gün; **"Eğer hata ederim endişesi ve korkusu olmasaydı, Resul-i Ekrem'den<sup>241</sup> daha çok şeyler anlatırdım."**<sup>242</sup> buyurmuştur.

Yine aynı şekilde Abdullah ibni Abbas, kendisinden bir hadis rivayet etmeleri istendiğinde çekinir, sıkılır ve nihayet hadisi söylediğinde:

**"Bak, ben hafızamdan birşey söylüyorum ama bilin ki, Resulullah bunun üç aşağı-beş yukarı veya buna yakın benzer birşey buyurdu."**<sup>243</sup> şeklinde ikazda bulunmayı da ihmal etmezdi.<sup>244</sup>

Cennetle müjdelenen on sahabeden birisi olan Hz. Zübeyr İbn Avvam o kadar az hadis rivayet etmiştir ki, bir gün oğlu kendisine: **"Baba, sen neden hadis rivayet etmiyorsun?"** diye sorduğunda: **"Bir kelime de bile Rasulullah'a muhalefet ederim diye ödüm kopuyor. Çünkü O: 'Benim üzerime yalan söyleyen, cehennemdeki yerini hazırlasın' buyurmuştur."** şeklinde cevap vermişti.<sup>245</sup>

Sahabelerden sonra da Sahabenin yanında yetişen ve Tâbiin<sup>246</sup> olarak adlandırılan binlerce âlim aynı hassasiyetle sahabeden aldıkları bu hadisleri yazarak veya ezberleyerek kaydettiler. Tâbiinin hadis konusunda ki hassasiyeti noktasında bazı örnekler vermek gerekirse; Saîd İbnül-Müseyyib'in, **"Gerektiğinde bir tek hadîs için günlerce yol katettiğini söylemesi"**<sup>247</sup>, Mesruk İbn Ecda'nın, **"Hadisin tek bir harfi için bile yolculuk etmesi"**<sup>248</sup>, Kesir İbn Kays'ın rivayetine göre, **"Ebu'd-Derdâ'dan tek bir hadîs almak için bir ilim aşığının Medine'den Şam'a gelmesi"**<sup>249</sup> ve daha pek çok seyahatler, bu konuda örnek olarak verilebilecek misallerdir.

Tâbiinden sonra, başta dört mezhep imamları ve hadislerin muhafazası konusunda vazifeli muhaddisler<sup>250</sup> hadisleri yazıyla muhafaza ettiler. Bu mezhep imamlarından Ahmed ibni Hanbel; sahihi, haseni ve zayıfıyla bir milyon hadisi, içeriği aynı olsa bile ezberlediği söylenir ki; kırk bin hadîs içeren meşhur **Müsnedini** bu hadîslerden seçerek meydana getirmiştir.

İmam Zühri'den Yahya b. Said el Kattana, Buhari ve Müslim'den, Dârekutni ve Hâkime uzanan çizgide daha dünya kadar hadis âlimleri yetişti.

Hicretten iki yüz sene sonra, başta Buhari, Müslim olmak üzere **Kütüb-ü Sitte**<sup>251</sup> olarak adlandırılan sahih hadis kitaplarının yazarları, hadislerin muhafaza edilmesi vazifesini omuzlarına aldılar.

<sup>240</sup> Abadile-i Seb'a: Sahabelerden Abdullah isimli yedi meşhur şahsı ifade eder. Bunlar Abdullah İbn-i Abbas, Abdullah İbn-i Ömer, Abdullah İbn-i Mes'ud, Abdullah İbn-i Ravâha, Abdullah İbn-i Selam, Abdullah bin Amr bin As, Abdullah bin ebi Evfâ.

<sup>241</sup> Resulü Ekrem: Peygamberlerin en üstünü ve en kıymetlisi manasındadır.

<sup>242</sup> Hadis, Dârimî, Mukaddime, 25.

<sup>243</sup> Hadis, İbni Mâce, Mukaddime, 3.

<sup>244</sup> Bu konuda sahabenin hadis naklinde gösterdiği hassasiyetle alakalı daha pek çok örnek mevcuttur.

<sup>245</sup> Hadis, Buhâri, İlm, 38.

<sup>246</sup> Tâbiin: Hz. Peygamberi hayattayken görenleri yani sahabeleri gören Müslümanlardır. Tebe-i Tâbiin ise Tâbiin'i gören Müslümanlardır.

<sup>247</sup> Zehebî, Tezkiretül-Huffaz, 1/56; er-Rihle, s.127-129.

<sup>248</sup> M.Accac el-Hatib, es-Sünnetü Kable't-Tedvin, s:178.

<sup>249</sup> Er-Rihle, s.78; İbni Mâce, Mukaddime, 17.

<sup>250</sup> Muhaddis: "Rivayet ettiği hadisleri senediyle birlikte nakleden ve bu hadislerin metinlerini ezbere bilen, senedlerindeki râvilerin güvenilirliği konusunda görüşleri bulunan kimse" demektir.

<sup>251</sup> Kütüb-i Sitte: Altı Kitap anlamına gelmektedir. Ehl-i Sünnet tarafından en sağlam Hadis kaynakları olarak kabul edilmektedir. Bu 6 hadis kitabının tamamına Kütüb-i Sitte denir. Kütüb-i Sitte hadis kitapları şunlardır: Sahih-i Buhari, Sahih-i Müslim, Sünen-i Nesai, Sünen-i Tirmizi, Sünen-i Ebu Davud, Sünen-i İbn Mace.

O döneme kadar hadislerin içerisine karıştırılması muhtemel olan mevzu hadis veya kasdi olarak hadisler hakkında şüphe uyandırmak için içlerine karıştırılan sözleri, **İbni Cevzî** gibi şiddetli binlerce âlimler çıkıp ayıklayıp hadislerin içerisinden çıkardılar.

İşte buna binaen "**Nasıl bileceğiz ki, on dört asırlık uzun mesafeden günümüze kadar gelen bu hadisler doğrudur?**" sorusu hatıra gelmemelidir.<sup>252</sup>

## 58. "Din afyondur" diyen insanlara nasıl cevap verebiliriz?

Dînin afyon olduğunu söyleyenler, Allah'a, peygamberlere ve âhirete inanmayan kimselerdir. Bu iddiaların ve iftiraların hiç birisinin doğru olmadığını gösteren binlerce kanıt vardır. Bir kısmı şunlardır:

a) İslama göre insanlığa faydalı olan her türlü çalışma ibadettir. **"Kıyamet kopmak üzere olsa bile, elinizden gelirse bir ağaç dikin."**<sup>253</sup> tavsiyesine sahip bir din mi afyondur? Ya da âhirete inanmadığı için kişinin **-kendi menfaatine olmayan-** hiçbir şeyi yapmaya teşvik etmeyen dinsizlik mi afyondur?

b) İlk ortaya çıktığı günden itibaren mazlumlara, fakirleri korumaya alan, zekât kurumunu kurarak zenginlerin mallarının bir kısmını muhtaç olanlarla paylaşmayı emreden, her türlü haksızlığı, zâlimliği şiddetle lanetleyen İslam dini mi afyondur? Yoksa kendi menfaati için başkasının ayaklarını öpecek kadar rezilliği kabullenen, mükâfat yeri olan âhirete inancı olmadığı için, **"Bana değmeyen yılan bin yaşasın. Ben tok olduktan sonra bütün insanlar acından ölse bana ne!"** fikrini aşıl原因an dinsizlik mi afyondur?

c) Hz. İbrahim, Hz. Musa, Hz. İsa ve Hz. Muhammed (Aleyhissalatü vesselam ecmain) gibi en güzel ahlak, merhamet ve adalet örneği olan peygamberlerin yolu olan din mi afyondur? Yoksa tarih boyunca, Kabil gibi katilleri, Firavun gibi zâlimleri, Karun gibi -asla paylaşmayı istemeyen- zenginlik sarhoşlarını, koltukları için yüz binlerce insanı öldüren Lenin, Stalin, Mao ve benzeri çağdaş zâlimleri yetiştiren dinsizlik mi afyondur?

d) Son olarak şunu da belirtelim ki, **"Din afyondur"** sözünü ortaya atanların bir kısmı, dînin, toplumları yönetip kontrol etmek ve diktatörlükler oluşturmak için kullanılan bir halk uyuşturucusu olduğunu ima etmektedirler. Bu iddia hak ve hakikattan tamamen uzak bir yaklaşımdır. Çünkü dînin bizzat kendisi, diktatörlükleri yerle bir edip, Karunların, Firavunların saltanatını yıkıp, zâlimler yerine mazlumlara ve zayıfların haklarını müdafaa etmektedir.

Netice olarak, vicdanı bozulmamış herkes tarafından dînin değil, dinsizliğin afyon olduğu anlaşılabacaktır.

## 59. Dinler savaşı sebebi midir?

Ateistlerin sık propagandalarından biri de dinlerin sürekli savaşılar sebebi olması ve birçok insanın ölümünde rol oynamasıdır. Bu yüzden de onlara göre din hayatımızdan çıkarılması gereken bir unsurdur.

Peki bir şeyin bazen zarureten dolayı savaşı sebebi olması o şeyi kötü veya değersiz mi yapmaktadır? Mesela eve giren hırsız ile kavga etmek haksız bir davranış mıdır? Veya zulme uğramış bir şahsı müdafaa ederken zalim ile fiili tartışmada bulunmak suç mu teşkil edecektir?

<sup>252</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Risale-i Nur, Mektubat, Ondokuzuncu Mektup.

<sup>253</sup> Hadis, Heysemî, Mecmeu'z-zevâid, IV, 63 (Bezzâr'dan naklen), Ahmed b. Hanbel, Müsned, III, 191.

Yoksa faziletli bir hareket midir? Yakın gelecekte dünyada su savaşları çıkacağı söylenmektedir. Su, savaş sebebi olacak diye bu, suyun kötü bir şey olduğunu mu gösterir?

Bununla beraber insanlık tarihindeki savaşlarda ölen kişiler toplansa, bunların karşısına sadece 1. ve 2. Dünya savaşlarında ölen insanlar konulsa, bu son iki savaşta ölen insanların sayısının çok daha fazla olduğu görülecektir. Zira resmî olmayan verilere göre 1. Dünya Savaşı'nda 17 milyon, 2. Dünya Savaşı'nda ise 65 milyon insan hayatını kaybetmiştir. Acaba insanlık tarihindeki en yüksek ölü rakamına ulaşılan bu savaşların sebebi din midir? 20. yüzyılda yani sekülerleşmenin (dünyevileşmenin) en güçlü olduğu çağda insanlık tarihinin en kanlı döneminin yaşanması tesadüf müdür?

Geçtiğimiz yüzyılda insanlığa kan kusturan komünist rejim yöneticileri bu katliamları din nâmına mı yapmıştır yoksa dinsizlik nâmına mı? Çin Komünist Parti kurucusu Mao'nun katlettiği insan sayısının 50 milyondan fazla olduğu söylenmektedir. Mao'nun ise herhangi bir dini inancı olmak şöyle dursun, dinsizliği savunan bir karakterdir. Keza Sovyetler'i sanayileştirmek için tarımsal faaliyetleri yok eden Stalin yüzünden 10 milyondan fazla kişinin açlıktan ölmesinin acaba hangi din ile alakası vardır?

Alan Axelrod ve Charles Phillips isimindeki iki araştırmacının hazırladığı Encyclopedia Of Wars (Savaşlar Ansiklopedisi) isimindeki çalışmada din savaşlarının, tüm savaşlara olan oranının sadece yüzde 7, din savaşlarında ölenlerin de tüm savaşlarda ölen insanlara oranının da yüzde 2 olduğu bilgisi yer almaktadır.

Netice olarak dine bağlı savaşların -ki onlar da doğrudan dine bağlı olmayıp içinde ekonomik ve sosyal birçok başka sebep barındırmakta- oranının, din ile ilgisi olmayan harplere nispetle çok daha düşük olduğu, bununla beraber bir şey için savaşmanın o şeyi kötü yapmayacağı ortaya çıkmış olmaktadır.

## **60. Neden namaz kılıyoruz? Namaz kılmadan Müslüman olunmuyor mu? Namaz kılmadan ölen cennete gidemez mi?**

İslam bir bütündür. Namaz kılmayan biri, eğer namazın farz olup, kılmamanın ise büyük bir günah olduğunu kabul edip, hatasını anlarsa o kişi günahkâr bir Müslümandır ve dinden çıkmaz. Fakat amel defterinin sağ taraftan verilmesi neredeyse mümkün değildir. Çünkü, günde sadece beş vakit büyük günahı sol amel defterine yazdıran bir kulun, sağ amel defterinin ağır basması normal şartlarda düşünülemez. Bir kulun amel defterinin sol taraftan verilmesi ise -Allah korusun- cehenneme girmesi demektir.<sup>254</sup>

Yüce Rabbimiz bir ayette, **"(Ey Muhammed!) De ki: "Duanız olmasa, Rabbim size ne diye değer versin!"**<sup>255</sup> diye buyurmaktadır. Dua, Kulluğumuzun esasıdır, dünya ve âhiret saâdetimizin en büyük vesilesidir. Namaz kılmayan birinin duasının kabul olması neredeyse mümkün değildir. Zira namaz kılmamak Yüce Allah'a isyandır ve nankörlüktür. Allah'a isyan ve nankörlük içinde bulunan birinin normal şartlarda duasının kabul edilmeyeceği ise aşikardır.

Namaz imandan sonra gelen en büyük hakikattir ve namazını kılmayan dinini yıkmıştır. Zira Hz. Peygamber bir hadisi şerifinde, **"Namaz dînin direğidir, kim onu terkederse dînini yıkmıştır."**<sup>256</sup> buyurmaktadır.

<sup>254</sup> Hâkka, 69/25.

<sup>255</sup> Furkan, 25/77.

<sup>256</sup> Hadis, Acluni, Keşful Hafa, II/31.

Câbir b. Abdullah'tan (r.a) rivayet edilen başka bir hadiste de Resulullah (s.a.v) şöyle buyurmuştur:

**"Cennetin anahtarı namaz, namazın anahtarı ise abdesttir."**<sup>257</sup>

Beş vakit namaz, farzları ile 17, vitir ile 20, sünnetleri ile 40 rekattır. Mecburi kılmamız gereken 20 rekâtlık farz ve vacip kısmıdır. Bunlarda rekât başı ortalama 1 dakika sürse, toplam 20 dakika etmektedir. Bu mecburi olan 20 rekâtın kılınmaması cehenneme gitme sebebidir ve en büyük günahlardandır. Bununla birlikte Müslümana yakışan sünnet namazları da kılmasıdır.

Hem çok güzel hem çok şerefli hem de çok hafif olan namaz ibadetini yerine getirmeyenler neleri kaçırdıklarını ah bir bilseler...<sup>258</sup>

## **61. Duamızın kabul olmamasının sebepleri nelerdir? Namaz kıldığımız halde işlerimiz neden yolunda gitmiyor?**

Namaz ve dua kulluğumuzun esası ve özüdür. Bizim, namaz ve dualarda ki ana prensibimiz ibâdet niyeti ve gayesi olmalıdır. Yoksa duayı sırf **"Kabul edilmesi gereken bir ihtiyaç dilekçesi olarak görmek"** namazı da **"İşlerimiz rast gitsin"** diye kılmak yanlıştır.

Bu dünya imtihan dünyasıdır. Dualarımız hemen ya da istediğimiz zaman kabul edilseydi, o zaman imtihanın sırrı ve hikmeti ortadan kalkardı.

Yüce Allah, iman edip Salih amel işleyen kullarına cenneti vaat etmektedir. İman edip te salih amel işleyen kullarına **"Bu dünyayı cennete çeviririm"** diye bir vaatte bulunmuyor ki, **"Neden dualarımız kabul olmuyor ya da namaz kılıyoruz neden işlerimiz rast gitmiyor"** diye şikâyetle bulunma hakkımız olsun!

Hadis-i şerifte dua edenler hakkında şöyle buyrulur:

**"Dua edenin ya günahı affolur veya hemen hayırlı karşılığını görür yahut âhirette mükâfatını bulur."**<sup>259</sup>

Dua'da esas olan acizliğimizi, zayıflığımızı, kusurumuzu ve fakirliğimizi en derinden hissedip, Yüce Allah'a el açıp yalvarmaktır. Ve Onun bizi duyduğunu en derinden hissedip yalnızlık, hüzn, keder ve ümitsizlikten kurtulmaktır.

Cenab-ı Hak Kur'an'ı Kerim'de **"Bana dua edin size cevap vereyim."**<sup>260</sup> buyurmaktadır.

Yüce Allah "Cevap veririm" demektedir, "kabul ederim" dememektedir. Nasıl ki, sen bir doktora gitsen ve desen: "Ey doktor bana şu ilacı ver." Elbette doktor sana: "Buyurun." diye cevap verir. Fakat istediğin şey ya hikmetsiz ya faydasız ya da zararlı bir ilaç ise, onu değil de daha güzelini verir.

Aynen bu misal gibi, Allah'ın rızasına uygun yapılan duaların kabulü üç şekilde gerçekleşir:

<sup>257</sup> Hadis, Tirmizî, Tahâret, 1; İbn Hanbel, III, 341.

<sup>258</sup> Namaza dair Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin Sözlere isimli eserinden 4. Söz'e, 9. Söz'e ve 21. Söz'ün birinci makamına bakabilirsiniz.

<sup>259</sup> Hadis, Deylemi.

<sup>260</sup> Mü'min, 40/60.

Ya edilen duanın aynen dünyada eseri görünür. Yani Cenab-ı Hak kişiye istediğini bu dünyada ihsan eder. Ya Allahu Teâlâ kişiye istediklerinden daha hayırlısını nasip eder. Ya da ahiretimiz için kabul eder. Yani dua eden, duasının neticesini cennete girmek suretinde ya da cehennemden kurtulma şeklinde alır.

Demek arzu ettiğimiz şeyler aynen vücuda gelmezse dua kabul olmadı denilmez, belki daha iyi bir surette kabul oldu, denilir.

Yüce Allah'ın rızasına uygun olarak yapılan dua ve ibadetler makbuldür. Vaat edilen dünyevi mükafatlar da ancak bu niyetle yapılırsa lütfedilecektir.

Mesela, **"Sadaka belayı defeder ve ömrü uzatır."**<sup>261</sup> diye hadis vardır. Eğer sadakayı sırf **"Üzerimizde ki belaları defetsin ve ömrümüzü uzatsın"** diye verirsek, o takdirde hedefimize ulaşamayız. Çünkü sadaka sadece **"Allah rızası için verilirse"** belaları defeder ve ömrü uzatır. Diğer meseleleri de bu kıyas gibi değerlendirebiliriz.

## 62. İslam'dan haberi olmayan gayrimüslimlerin cehennemden kurtulmaları mümkün müdür?

Hiz. Adem'den Hiz. Peygambere kadar gönderilen bütün peygamberlere inananlara Müslüman denir ve o peygamberlere gönderilen dinin adı da **-tahrif olmamak şartıyla-** İslam'dır. Bu yüzden, o peygamberlerin zamanında onlara iman edenler ve o peygamberlerden sonra gelenlerde **-tahrif olmamak şartıyla-** o peygamberlerin getirdiği dine ve kitaba iman etmişler cennete gideceklerdir.

Hiz. Muhammed (s.a.v) ile birlikte önceki bütün dinler nesh<sup>262</sup> edilmiştir. **"Kim İslamdan başka bir din ararsa ondan asla kabul edilmeyecek ve o âhirette de zarar edenlerden olacaktır."**<sup>263</sup> ayeti, bu gerçeği ifade etmektedir.

Hiz. Peygamberin gönderilmesinden kıyamete kadar gelen ve gelecek bütün insanlar, ona ve getirdiği bütün esaslara inanmakla sorumludur. Kısaca, **Müslüman olmayan cennete gidemez.**

Bununla birlikte Hiz. Peygamberi işitmeyen, işitse bile olumsuz işiten ve bundan dolayı da araştırma gereği duymayan insanlarda yok değil. Peki bunların durumu ne olacak?

**"Allah, kişiye ancak gücünün yeteceği kadar teklif eder."**<sup>264</sup> ayeti, Allah'ın kullarına çekemeyecekleri yükleri yüklemeyeceğini açıkça bildirmektedir.

**"Biz, bir peygamber göndermedikçe azap edici değiliz."**<sup>265</sup> ayeti de sorumluluğun peygamber gönderilmesi ile başladığını bildiriyor.

### Konuyu bazı misâllerle açıklayalım:

- *Ayakta duramayacak kadar hasta olan bir kimse, namazını oturarak kılar.*

- *Ramazan'da unutarak yemek yiyen kimsenin orucu bozulmaz.*

<sup>261</sup> Hadis, Heysemi, Mecmaü'z-Zevaid, III/63.

<sup>262</sup> Nesh: Şer'i bir hükmün daha sonra gelen şer'i bir delille kaldırılması.

<sup>263</sup> Âl-i İmrân 3/85.

<sup>264</sup> Bakara, 2/286.

<sup>265</sup> İsra 17/15.

- Kendisine zorla haram bir şey yedirilen kimse mesul olmaz.

- Fakir bir Müslümana hacca gitmek ve zekât vermek farz değildir.

Misaller çoğaltılabilir. İnsan bedeninin kaldıramayacağı veya mal varlığının kâfi gelmeyeceği yükler olduğu gibi, aklının da tek başına erişemeyeceği hakikatler vardır.

Yüce Allah kullarını, iman hakikatlerini kavrama ve İslamî hükümleri anlama derecesinde sorumlu kılmıştır. Yâni Allah, kullarının akıllarına da kaldıramayacağı yükleri yüklememiştir.

Bu izahlardan sonra konunun aslına gelelim.

İmam-ı Gazâlî<sup>266</sup> hazretleri, zamanında yaşayan Hristiyanların ve henüz Müslüman olmamış Türklerin durumunu ele almakta ve bunları üçe ayırmaktadır:

**"İnancıma göre Allahu Teâlâ, zamanımızda ki Rum, Hristiyan ve Türklerin pek çoğuna da rahmeti ile muâmele edecektir. Bunlardan maksadım, uzak memleketlerde yaşayan ve kendilerine İslamın daveti ulaşmayan Rum ve Türklerdir. Bunlar üç kısımdır:**

**1. Kendilerine tebliğ ulaşanlar.**

**2. Kendilerine tebliğ ulaşmayanlar.**

**3. Bu ikisi arasında bulunan gruptur. Bunlar Hz. Peygamberin ismini olumsuz bir şekilde duymuşlardır.**

**Kanaatime göre bu üçüncü gurubun durumu, ikinci grupta olanların durumu gibidir. Çünkü bunlar, Hz. Peygamberin ismini, sahip bulunduğu özelliklerin zıdlarıyla birlikte duymuşlardır. Bu ise hakikati araştırmak için insanı düşünmeye ve araştırmaya sevk etmez."**<sup>267</sup>

Bu ifadelerden, "İkinci" ve "Üçüncü" guruba giren insanların, ilahi rahmete dahil olabilecekleri ihtimalini anlıyoruz. Ancak, böyle bir ihtimal olmakla birlikte bu konu hakkında kesin bir hüküm vermek mümkün değildir.

Allah (c.c) adildir. Hiç kimseye zulmetmez. Herkese hak ettiğini vereceğinden zerre kadar şüphemiz yoktur. Burada bizim üzerimize düşen en büyük vazife, ilahi mesajı hikmetli bir tarzda ve doğru zamanda herkese ulaştırmaktır.

## **63. Ruhu nasıl anlayabiliriz?**

Bazı insanlar Peygamber Efendimize (s.a.v) ruhu sordular. Cevap vermeyip vahyi bekledi. Gelen ayet gayet netti: **"Sana ruh hakkında soru sorarlar. De ki: Ruh, Rabbimin emrindendir. Size (ruh hakkında) ancak az bir bilgi verilmiştir."**<sup>268</sup>

<sup>266</sup> İmam-ı Gazali: İslam âlimlerinin en meşhurlarındandır. 1058 yılında Horasan'ın Tus Şehrinde dünyaya geldi. 1111 yılında İran'ın Tus şehrinde vefat etti. 75 âdet kitabı günümüze kadar gelmiştir. Bunların içinde "İhya-u Ulumi'd-din" Gazali'nin en çok bilinen en büyük eseridir.

<sup>267</sup> İmam-ı Gazali, İslâm'da Mûsamaha. Tercüme: Süleyman Uludağ, s. 60-61.

<sup>268</sup> İsra, 17/85.

Ruhun varlığı tasdik ediliyor, fakat nasıl bir varlık olduğunu açıklanmıyordu. Çünkü, muhatapların söyleneni anlamasına imkân yoktu.

Beden, anne karnında belli bir olgunluğa erişince ruh verilir. Ruh verilmesi ile hayat verilmiş olur, ruhun alınması ile de ölüm gerçekleşmiş olur.

Ruhun var olduğunu kesin olarak biliyoruz ama kendisini bilemiyoruz. Beden ile ruh, ampul ile elektrik gibidir. Ampul kırılınca elektrik yok olmuyor, var olmaya devam ediyor. Biz elektriği görmesek de kesin biliyoruz ki, elektrik hâlâ mevcuttur. Aynen bu misal gibi, insan ölünce ruhu vücuttan çıkıyor fakat ruh var olmaya devam ediyor. Yüce Allah, ruha münasip daha güzel bir elbise giydirecek, **kabir/berzah âleminde** yaşamını devam ettiriyor.

Bedenin hayatı olan ruh; nurani, şuurlu, akıllı ve diri bir varlıktır. Yâni cismani bir varlık değildir. Tabiri caizse nur gibidir, ışık gibidir, elektrik gibidir. Sonradan yaratılmıştır ama ebedidir. Birdir, bölünmez, parçalara ayrılmaz.

Vücutta iş yapan ruhtur. Şuuruyla fark eder, aklıyla anlar, vicdanıyla tartar, karar verir, hayaliyle planlar yapar, hafızasıyla bilgi depolar, kalbiyle sever, eliyle tutar, gözüyle görür, kulağıyla işitir, ayağıyla yürür. Onun sayılamayacak kadar çok kabiliyeti vardır. Ruh bedende bulunduğu sürece bedene muhtaçtır. Fakat ceset olmasa da ruh hem görür hem işitir hem konuşur hem düşünür hem hisseder hem hatırlar hem lezzet ve elemi hissederek.

Ölüm, ruhun bedenden ayrılmasıdır. Yâni ölen bedendir ruh değil. Bizler ölüm demekle, ruhun bedeni terketmesini, imtihanın bitmesini ve ruhun âhirete gittiğini kastederiz. Yoksa ruh ölmez. Ruh için beden, elbise gibidir. Bu dünyada ruh, beden elbisesine muhtaçtır ama ölümle beden elbisesini çıkarıp, kabir âlemine uygun bir elbise giyer.<sup>269</sup>

## 64. Cinler hakkında bilgi verir misiniz?

Cinler, gözle görülmeyen bir takım ruhani varlıklardır. Cinler, türlü şekillere girebilen, ateşten yaratılmış, akıllı ve gözle görülmez varlıklardır. Çeşitli hayvanlar görüntüsünde, hattâ çok defa da yılan suretinde görüldükleri rivayet olunmaktadır.<sup>270</sup>

Ruhani varlıklar üçe ayrılır:

1. Hepsini hayırlı olan ruhaniler: Bunlar meleklerdir.
2. Hepsini şerli olan ruhaniler: Bunlar insanları kötülüğe sevkeden şeytanlardır.
3. Hem hayırlısı hem de şerlisi olan ruhanîler: İşte cin denilince, asıl bunlar anlaşılır.<sup>271</sup>

Cinler de insanlar gibi iman ve ibadetle yükümlüdürler. Resul-i Ekrem hem insanlara hem de cinlere peygamber olarak gönderilmiştir. Kur'an'ı Kerîm'de **"Ey insanlar ve cinler topluluğu!"**<sup>272</sup> diye başlayan ayetler vardır.

<sup>269</sup> Ruh ve Cinler hakkında 29 Söz olan "Beka-i Ruh ve Melaike ve Haşre" dair olan risaleye bakılabilir.

<sup>270</sup> M. Vehbi, Hülâsatül Beyân, 15, 6175.

<sup>271</sup> Ragıp el-İsfehânî, El-Müfredat, "Cin" maddesi.

<sup>272</sup> Rahmân, 55/30.

Cinlerin de insanlar gibi Müslümanı-kâfiri, iyisi-kötüsü vardır. Onlar da yaptıkları işlerinin karşılığını görecekler; iyileri cennete, kötülerini de cehenneme gidecektir.

Kur'an'ı Kerîm'de cinler hakkında bir sure mevcuttur.<sup>273</sup> Bu surede, onların **"Müslümanı-kâfiri, iyisi-kötüsü bulunduğu, Allah'a karşı hiçbirinin bir kuvveti olmayıp hepsinin aciz ve sorumlu olduğu..."** anlatılmaktadır.

Yine Kur'an'ın bildirdiğine göre, cinlerden bir grub gelip Kur'an'ı dinlemiş, Müslüman olmuş, milletlerine gidip onları imana çağırmışlardır.<sup>274</sup>

Özetle, cinlerin varlığı kesindir, inkârı ise küfürdür.

## **65. İslam'da kadın ve erkek hakları nelerdir? İslamın kadınlara bir baskı ve kısıtlama getirdiği iddialarına ne dersiniz?**

**"Birisine bir kız çocuğu müjdelenirse, üzüntüsünden yüzü simsiyah kesilir..."**<sup>275</sup> Bu ayette Yüce Allah, cahiliyet insanının kadına bakışını anlatır ve bu anlayışın çok çirkin olduğunu belirtir.

Hz. Peygamber (s.a.v) cahiliyet duygularının insanlarda zaman zaman depreşeceğini bildiği için kız çocuklarının eğitimini özellikle vurgular.

**"Üç, iki, hattâ bir kız çocuğunu, haklarını koruyarak yetiştiren babanın, cennette kendisiyle beraber olacağını"**<sup>276</sup> bildirir.

İslam dini kadını olması gereken konuma yükseltmiştir. Kadın, erkekten ayrı tutulmadan büyütülüp, yetiştirilir. İsmi güzel verilir, zorunlu eğitimi yaptırılır. Gerekli cinsel bilgileri anneden alır. Kur'an ve sünnette ilme teşvik eden hiçbir esas, kadınları bundan ayırmaz. Tersine, ihmale uğrayacaklarını bildiği için Hz. Peygamber özellikle kadın eğitimini tavsiye etmiş, haklarının korunmasını emretmiştir. Onun devrinde **"Müctehid"**<sup>277</sup> olan kadınlar<sup>278</sup> yetişmiştir.

Evlenirken damat adayını görmesi bir hakkı ve aynı zamanda bir sünnettir. Beğenmezse reddeder, velilerin ve damat adayının ısrarı hiçbir şeyi değiştirmez.

Evlenirken damat adayından istediği kadar **"Mehir"**<sup>279</sup> alır. Mehir onun Allah tarafından belirlenmiş hakkı ve hayat garantisidir. Harcama sahası, tamamen kendi iradesine bağlıdır.

Resulullah Efendimiz şöyle buyurmaktadır:

**"Erkeğin en hayırlısı, kadına en iyi davranandır."**<sup>280</sup>

Kocanın karısını cinsel yönden tatmin görevi de vardır. İsterse kocası müstakil ev tutmak zorundadır. Anne ve babasını ziyarete kocası engel olamaz. Meşru işlerde çalışabilir.

<sup>273</sup> Cin süresi Kur'an'da 72. suredir.

<sup>274</sup> Cin, 72/1.

<sup>275</sup> Nahl, 16/58.

<sup>276</sup> Hadis, İbn Mâce, edep 3.

<sup>277</sup> Müctehid: Ayet ve hadislerle dayanarak hüküm çıkaran İslam bilgini; İslam hukukçusu, âlim, fakih.

<sup>278</sup> Meselâ Resûlullah'ın zevcesi Âişe validemiz bunlardan biridir.

<sup>279</sup> Mehir: İslam hukukunda erkeğin evlenirken kadına verdiği veya vermeyi üstlendiği para, mal veya menfaat hediyesidir.

<sup>280</sup> Hadis, Buhâri, nikâh 43; Müslim, fedâil 68.

Bazı yerlerde, bazı kadınların çalıştırılıp erkeğin yapabileceği zor işler altında ezilmelerinin suçu İslamın değil, İslamı onların hayatından uzaklaştıranlarıdır...

Mirasta kadının erkeğin yarısı kadar hisse alması<sup>281</sup> kadını küçültücü bir hareket değildir. Bu durum görünüşte eşitsizlik gibi gözüksede, hakikatta adalettir. **İslam da eşitsizlik değil, adalet esastır.** İslamın evlilik öncesi gerekli harcamaları yapma görevini kadının velisine vermiş olması, evlilik sonrası ise bu harcamaları kocasına yüklemiş olduğu hususu bilindiğinde, Allah'ın bu konuda hakiki adalet ve merhamet ettiği açıkça anlaşılacaktır.

### **KOCANIN KADIN ÜZERİNDEKİ HAKLARI:**

Yüce Allah, **"Ancak erkekler, kadınlara göre bir derece üstünlüğe sahiptirler. Allah azîzdır, hakîmdir."**<sup>282</sup> buyurarak, aile reisliği görevini erkeğe vermiştir.

Yaratılıştta, Allah'a kul olmakta, ibâdetle, duada, suç ve cezada yâni kullukta, hürmet ve saygınlıkta, kısaca insan oluşta kadınla erkek arasında fark yoktur. Erkek-kadın eşitliğinde dünyaya ait cezalarda da fark bulunmaz. Kadına karşı işlenen suçlarla, erkeğe karşı işlenen suçların cezası aynıdır.

Kadınlar kocalarına karşı itaatli ve saygılı olmalıdırlar ki, koca da aile içerisinde gereği gibi vazifelerini yapabilsin. Kadın normal şartlarda kocasına itaat etmekle vazifelidir. Konu ile ilgili bir hadiste Hz. Peygamber şöyle buyurmaktadır:

**"Kadın beş vakit namazını kılar, yılda bir ay orucunu tutar, ırzını korur ve kocasına itaat ederse, cennet kapıları ona açıktır."**<sup>283</sup>

Yalnız buradaki itaat Allah'ın emirleri çerçevesinde olacağından, kocanın bunu hiçe sayması durumunda kadının kocasına karşı itaati gerekmez. Çünkü Allah'a itaat, kocaya itaatten önce gelir.

## **66. Bayanların başını kapaması farz mıdır?**

Bu meselede İslamın hükmünün çok açık ve net olmasına rağmen iyi niyetli olmayan bazıları tarafından konuşulup tartışıldığına ve kafaların karıştırıldığına üzülmekle şahit oluyoruz.

Ortaya attıkları iddia **"Başörtüsünün Kur'an'da bulunmadığı, başın ve saçın açılmasında dinî bir sakınca olmadığı"** görüşüdür.

Halbuki biraz Arapça bilenler, Nur suresinin 31. ayetinde geçen "Hımâr" kelimesinin baş dahil vücudun üst kısmını kapatan örtü manasına geldiğini bilirler. İlgili ayette Yüce Allah meâlen şöyle buyuruyor:

**"Mümin kadınlara da söyle: Gözlerini bakılması yasak olandan çevirsinler, iffetlerini korusunlar. Süslerini, kendiliğinden görünen kısmı müstesna, açmasınlar. Baş örtülerini yakalarının üzerine salsınlar."**<sup>284</sup>

<sup>281</sup> Nisa, 4/176.

<sup>282</sup> Bakara, 2/228.

<sup>283</sup> Hadis, Buhârî, Mişkât, II/202.

<sup>284</sup> Nur, 24/31.

Bu ayet gelmeden önce, başlarındaki örtünün öndeki iki ucunu omuzlarından arkaya atan, boyunlarını ve gerdanlarını<sup>285</sup> açıkta bırakan kadınlara; **"Böyle yapmayın, bu iki ucu göğsünüzün üzerine bırakın"** emri verilmiştir.

**Hadis okuyanlar, bu ayet gelince, mescitte bulunan Ensar kadınlarının ilâhî emri geciktirmeden yerine getirmek üzere etekliklerini yırtarak başlarını, boyun ve gerdanlarını bağladıklarını bilirler.**<sup>286</sup>

Bir gün Hz. Ebû Bekir'in kızı Hz. Esmâ ince bir elbise ile Allah Resulünün huzuruna girmişti. Resulullah Efendimiz (s.a.v) ondan yüz çevirdi ve şöyle buyurdu:

**"Ey Esmâ! Şüphesiz kadın ergenlik çağına ulaşınca, onun şu ve şu yerlerinden başkasının görünmesi uygun değildir. Hz. Peygamber bunu söylerken yüzüne ve avuçlarına işaret etmişti."**<sup>287</sup>

Bu ayet ve hadisleri bilmeyenlerin fetva verme hakları yoktur. Bilip de bilmezden gelenlerin ise hesap günü gelip çatmadan akıllarını başlarına almaları gerekir.

Nur suresinde kadınların örtmeleri gereken yerleri açıklanmış, hadisler de bu açıklamayı tamamlamıştır. Bu ayet ve hadisler ışığında kapatma emrinin, kadının başını ve saçını da içine aldığı o yüzden başın ve saçın kapatılması gerektiği konusu açık ve nettir.

Özetle, sahabeden günümüze kadar her asırda yapılan ve yazılan tefsirlerde Müslüman kadınların el, yüz ve ayakları hariç bütün vücutlarının örtülmesi gerektiği konusunda ittifak<sup>288</sup> vardır.

## 67. Tesettür neden gereklidir?

**"Mümin kadınlara da söyle: Gözlerini bakılması yasak olandan çevirsinler, iffetlerini korusunlar. Süslerini, kendiliğinden görünen kısmı müstesna, açmasınlar. Baş örtülerini yakalarının üzerine salsınlar."**<sup>289</sup>

Kur'an'ı Kerim'de ve Hadisi Şeriflerde kadınların örtünmelerini emreden ayet ve hadislerin pek çok hikmetleri vardır. Farzedelim ki hiçbir hikmeti olmasa bile sırf Allah emrettiği için bu emrin, Müslüman bir bayan tarafından yerine getirilmesi mecburidir. Hikmetinin olmaması emri ve yasağı ortadan kaldırmaz. Neticede Allah'ın emir ve yasakları imtihan içindir.

Örtünmenin hikmetlerini ve gerekliliğini Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri **"24. Lem'a olan Tesettür Risalesinde"** izah etmektedir. İstifade ettiğimiz ölçüde özetleyeceğiz.

Tesettür, kadınların yaratılışları gereğidir. Çünkü kadınlar zayıf ve nazık olarak yaratıldıklarından, kendilerini ve hayatından ziyade sevdikleri yavrularını koruyacak bir erkeğin himaye ve yardımına muhtaçtırlar. O yüzden kendilerini erkeğine sevdirmek ve nefret ettirmemek için namahremlere karşı örtünmeye yaratılışları gereği meyilleri vardır.

<sup>285</sup> Gerdan: Vücudun, omuzlarla baş arasında kalan ön bölümü.

<sup>286</sup> Hadis, Ebu Davud, Libas:29.

<sup>287</sup> Hadis, Ebu Davud, Libas, 31.

<sup>288</sup> İttifak: Söz birliği, oy birliği, görüş birliği.

<sup>289</sup> Nur, 24/31.

Kadınların ondan altı yedisi ya ihtiyardır ya da çirkindir ki, ihtiyarlığını ve çirkinliğini herkese göstermek istemezler. Ya kıskançtırlar, kendilerinden daha güzellere karşı çirkin düşmemek isterler. Veya tecavüzden, ırzına ve namusuna söz gelmesinden korkarlar. Bu sebeplerden dolayı yaratılışları gereği tesettür isterler.

İnsan sevmediği ve nefret ettiği adamların bakışlarından sıkılır, rahatsız olur. Elbette açık saçıklık kıyafetine giren güzel bir kadın, kendisine bakmasından hoşlandığı erkeklerden onda iki üçü varsa, yedi sekizinden rahatsız olur. O yüzden tesettür ile kendini korumak ister.

Kadınlar günah işlemekte erkeklere asla yetişemez. Haram bir ilişkide erkek maddi ve fiziki zarar etmezken ya da çok az zarar ederken, kadın pek çok zarar eder. Evet, sekiz dokuz dakika haram bir zevk neticesinde sekiz dokuz ay ağır bir çocuk yükünü zahmetle çekmekle beraber, himayesiz, sahipsiz bir çocuğun sekiz dokuz sene ağır yükünü taşımak gibi, o sekiz dokuz dakika haram zevkin belasını çekmek ihtimali vardır.

Ne yazık ki, günümüzde çoklukla bu durum gerçekleştiğinden kadın, yaratılışı gereği şiddetle kendisine yabancı olan erkeklerden korkar ve kendini sakınmak ister. Tesettürle kendini yabancı erkeklere karşı korur. Tesettür, kadın için bir siper ve kaledir.

Kadın ve erkek arasında gayet esaslı ve şiddetli münasebet, muhabbet ve alaka, yalnız dünyevi hayatın ihtiyacından ileri gelmiyor. Evet, bir kadın kocasına ebedi hayattada hayat arkadaşısıdır. O yüzden tesettürsüzlük ile güzelliğini namahremlere göstermemek ve onu darıltmamak ve kıskandırmamak lazım gelir.

Evlilik müessesesinin korunması için şiddetle tesettüre ihtiyaç vardır. Zira, açık saçıklık şehvetleri tahrik ettiğinden, toplumda fuhşiyatı artırıp, evlenmeleri azaltarak aile kurumunun tahrip olmasına, nesillerin bozulmasına sebep olmaktadır.

Tesettürsüzlük, açık saçıklığı yaygınlaştırır. Açık saçıklık ise, toplumda erkeklerin duygularının aşırı derecede cinsellik üzerine yoğunlaşmasını, bundan dolayıda cinsel ahlaksızlıkların çoğalıp, namus ve emniyetin tehlikede olmasını netice verir.

## 68. Cennette huri meselesini açıklar mısınız?

Her şeyden önce bir mümin, Allah'ın hükümlerine teslim olmak, itiraz etmemek zorundadır. Bu teslimiyet imanının bir gereğidir.

**"Allah ve Resulü herhangi bir konu hakkında hüküm verdiği zaman, mümin bir erkek veya kadının, o konuda başka bir seçeneği olmaz. Allah'a ve Resulüne isyan eden ise apaçık bir sapıklığa düşmüş olur."**<sup>290</sup> meâlindeki ayet, bu gerçeğin altını çizmiştir.

**Hûriler**, Yüce Allah'ın, cennette erkekler için özel yarattığı çok güzel cennet kadınlarıdır. Birçok ayet onlardan bahsetmekte ve onları târif etmektedir.<sup>291</sup>

Cennette hurilerin varlığı ayet ve hadislerle kesin olarak sabit olduğundan, duygusal davranılıp inkâr ya da itiraz edilmesi, imanı tehlikeye sokacaktır. Cennette **"Kıskançlık"** gibi duygular da olmayacaktır. Cennetteki haller oranın şartlarına göre değerlendirilmelidir. Dünya ile cennet şartları tamamen farklı olacaktır.

Abdullah ibn-i Abbas bu farklılığı şöyle anlatmaktadır:

<sup>290</sup> Ahzab, 33/36.

<sup>291</sup> Rahmân, 55/56; Vâkıa, 56/36-38.

**"Cennetteki varlıklarla dünyada ki varlıklar arasında isim benzerliğinden başka hiçbir benzerlik yoktur."**<sup>292</sup> Bu inceliği iyi anlamamız gerekmektedir. Eğer iyi anlarsak, bu ve bunun gibi meselelere aklımızı mühendis yapmaz, kulluk adabına yakışmayan itirazlarda da bulunmayız.

Cennet hakkında Yüce Allah şöyle buyurmaktadır:

**"...Cennette canların çektiği, gözlerin hoşlanacağı her şey olacaktır. Ve siz orada ebedî kalacaksınız."**<sup>293</sup>

Bunun gibi pek çok ayet ve hadislerin bildirdiğine göre cennetlik kadınlar, cennete girdiklerinde ebediyen mutlu olacaklar ve hurilerden asla rahatsız olmayacaklardır.

Hz. Peygamber (s.a.v) bir hadisi şeriflerinde: **"Cennetlik kadınların hûrîlerden üstün olacağını, bunun sebebinin ise; dünyada iken namaz kılıp, oruç tutup ve daha birçok ibâdetlerde bulunmaları"**<sup>294</sup> olduğunu müjdelemiştir.

Bununla beraber, Allah bu dünyada da erkeler için **-yerine göre-** birden fazla kadınla evlenmesine ruhsat vermiştir.<sup>295</sup> Bu ruhsatı verirken, kadınların kumalardan hoşlanmadıklarını elbette bilmektedir.

Bu konu kadınlar için **-dünyada-** biraz da imtihan vesilesidir. Kadınların Allah'a karşı samimi teslimiyet gösterip göstermeyecekleri konusunda önemli bir testtir.

Bir şey daha var ki, kadınların da erkekler gibi birden fazla eş isteyip istememe konusudur.

Bu konunun özeti şudur: Yaratılışı gereği hiçbir kadın iki veya daha fazla kocayla yaşamak istemez. Çünkü, bu durum kadının yaratılışına zıttır. Kadınların bu fitri yapısı, cennette de devam edecektir.

## **69. Allah Kur'an'da birçok yerde neden "Ben" yerine "Biz" demektedir?**

Rabbimiz Kur'an'da kendini çoğunlukla "Biz" diye anar. Peki, birden fazla İlah mı var da "Biz" demektedir? -Hâşa-! Kur'an baştan sona tevhidi anlatır, birden fazla İlah olmadığını söyler.

Öncelikle bilmemiz gereken ilk mesele, her dilin kendine has tarz ve özelliklerinin olduğudur. Bir dilde kullanılan bir kelime, başka bir dile tercüme edildiğinde garipsene bilmektedir. "Biz" kelimesi bu kelimelerden biridir. Arapça dil yapısı ve gramerine çok uygun düşen "Biz" kelimesi, Türkçe'ye tercüme edildiğinde bazıları tarafından biraz garipsenmektedir. Halbuki, Allah'a ortak koşan müşrikler, "Biz" kelimesinden farklı ilahları anlamamışlar ve bu kelimeyi garipselemişlerdir. Aynı zamanda Kur'an'ın üslub, edebiyat ve belagatına<sup>296</sup> hayran olmuşlardır.

<sup>292</sup> Taberî, 1/135; İbni Kesîr 1/63; Kurtubî, 1/240.

<sup>293</sup> Zuhurf, 43/71.

<sup>294</sup> Hadis, Tabarânî'den naklen; Mevdûdî, Tefhimü'l-Kur'an Terc., VI. 81.

<sup>295</sup> Nisa, 4/3.

<sup>296</sup> Belagat: Güzel ve yerinde konuşma sanatı.

Bununla birlikte Allah'ın (c.c) "Biz" demesinin bir kısım hikmetleri vardır. O hikmetler ise şunlardır:

1. Kur'an'da "Ben", "Biz", "O" gibi ifadelerin kullanılışı hakkında İsmail Hakkı Bursevi hazretleri<sup>297</sup> buyuruyor ki:

Sultanların dört türlü konuşma tarzı vardır:

a) Ben yaptım der.

b) Biz yaptık der.

c) Kendinden bahsetmeden (şunlar emredildi) der.

d) Yalnız unvanı ile (Sultanınız size şunu emretti, şunlar size yasak kılındı) der. Üçüncü şahıs olarak, "O" diye de bildirir.

Allahu Teâlâ'nın, bazen "Ben", bazen "Biz", bazende "O" demesi, halkın âşına olduğu sultanlara mahsus bir hitap tarzıdır.<sup>298</sup>

2. "Biz" tabiri sultanların ve padişahların tabiridir. Onlar sözlerine ya da mektuplarına başlarken "Biz ki..." diyerek başlarlar. Zira bu ifade ile makamın büyüklüğü ifade edilir. Allah ezel ve ebedin Sultanı ve Padişahıdır. Elbette izzet ve büyüklük ifade eden "Biz" tabirinin kullanılması büyüklüğünün şânındandır.

3. Allah, Kur'an'ın indirilmesi gibi meleklerinde içinde bulunduğu ve onların vasıta olduğu işlerde "Biz" der ki, bununla zatı ile birlikte o icraatta vasıta olan meleklerle de işaret edilmiş olur.

Mesela, "**Kur'an'ı 'Biz' indirdik**" dediğinde "Biz" ifadesiyle Kur'an'ın indirilmesinde vasıta olan meleklerle ve "**Biz gökten bir su indiriyoruz**" denildiğinde, yağmur damlalarını indirmekle görevli olan meleklerle dikkat çekilmektedir.

Ancak bu meleklerin tesirde hiçbir müdahaleleri yoktur. Çünkü hakiki tesir sahibi ancak Allah'tır.

4. Genelde yaratılışın anlatıldığı ayetlerde Allah "Ben" der. Mesela, "**Ben cinleri ve insanları ancak bana ibadet etsinler diye yarattım.**" ayetinde olduğu gibi.

Ancak yaratılışın anlatıldığı bazı ayetlerde de "Biz" tabiri geçer. Bununla kastedilen ise o anda meleklerin o yaratılışa şahit olduğu ve orada bulunduğudır. Bu ifadeyle Allah kendi sözüne melekleri şahit yapmaktadır.

Mesela, "**Biz yeri, göğü ve içindekilerini yarattık**" denildiğinde, Allah'ın bu yaratmayı tek başına yaptığı ve bunları yaratırken meleklerin hazır ve şahit olduğu anlaşılır.

## 70. Halifeliğin, öncelikle Hz. Ali'nin hakkı olduğu ve bu hakkın gasp edildiği iddiası hakkında bilgi verir misiniz?

Şiiler,<sup>299</sup> halifeliğin<sup>300</sup> Hz. Ali'nin (r.a) hakkı olduğunu iddia ederler. Bunlardan biri de "**Gadir Hum**" hadisesidir. Şöyle ki:

<sup>297</sup> İsmail Hakkı Bursevi, Ekim 1653'te bugün Bulgaristan sınırları içinde bulunan Aydos'ta doğdu. Uzun süre Bursa'da yaşadığı için Bursevi lakabıyla meşhur olmuştur. İsmail Hakkı 20 Temmuz 1725'te vefat etti. Kabri Tuzpazarı'nda yaptırdığı caminin kible tarafındadır. En meşhur eseri "Ruh-ul-beyân fi tefsiri'l-Kur'an" tefsiridir.

<sup>298</sup> İsmail Hakkı Bursevi, Ruh-ul-beyân fi tefsiri'l-Kur'an c.1, s.37.

<sup>299</sup> Şia - Şii: Hz. Peygamber'in vefatından sonra İmametin Hz. Ali ve evlatlarına ait bir hak olup, bunun ayet ve hadis ile gerçekleştiğini iddia eden birbirlerinden farklı mezheplerin ortak adı.

<sup>300</sup> Halife: Hazreti Peygamber'den sonra, onun vekili olarak Müslümanların imamlığını ve şeriatın koruyuculuğunu yapmakla görevli kimse.

Veda Haccı dönüşüydü. Hz. Peygamber (s.a.v) beraberindeki sahabelerle birlikte Mekke ile Medine arasında bulunan Gadir Hum denilen yerde mola verdiler. Orada bir müddet dinlenip öğle namazını kıldıktan sonra sahabelere hitaben konuşma yapıp sonunda:

**"Ben kimin dostu isem Ali'de onun dostudur. Allah'ım ona dost olana dost ol; düşman olana da düşman ol. Ona yardım edene yardım et."**<sup>301</sup> buyurdu.

Bu hadisi Şiiler yanlış şekilde yorumluyorlar. Hz. Peygamber Gadir Hum'da Hz. Ali'nin halifeliğini değil, Allah katındaki değerini bildirmiştir. Nitekim Hz. Ali'nin torunu Hasan el Müsenna<sup>302</sup> bu hususta şöyle der:

**"Resulullah, bununla halifeliği ve sultanlığı kastetmedi. Öyle demek isteseydi bunu açıkça söylerdi. Çünkü Resulullah, Müslümanların en açık konuşanıydı."**<sup>303</sup>

Bu konuda Hz. Abbas'dan gelen bu rivayet meseleye ışık tutmaktadır:

**"Resulullah ölüm döşeginde iken, (Ali'ye) git Resulullah'a kendisinden sonra bu işin (yönetimin) kime ait olacağını sor. Eğer bizim olacaksa bilelim. Yok, eğer başkalarının olacaksa bize tavsiyede bulunsun ki ne yapacağımızı bilelim."** Dedim. Hz. Ali (r.a) şöyle dedi: **"Allah'a yemin olsun ki bu işi Allah Resulünden istesek kendisi bize vermez. Vefatından sonra insanlar onun bu tavrından dolayı yönetici olmamıza engel olurlar. Hayır, Allah'a yemin olsun ki, gidip bu konuyu Resulullah ile konuşmayacağım."**<sup>304</sup>

Basra'dakiler bir gün Hz. Ali'ye, **"Resulullahın halifeliği sana bıraktığına dair bir emir ve hüküm varmı?"** şeklindeki bir soruya:

**"Hayır, yoktur. Vallahi ben Resulullahı ilk tasdik ve iman eden kimseyim, onun adına ilk yalan söyleyen kişi olamam. Eğer Resulullah'ın halifeliği bana bıraktığına dair bir emri olsaydı, Ebubekir'in de Ömer'in de onun minberine çıkmasına izin vermezdim. Onlara karşı koyacak hiçbir gücüm olmasa, ellerimle mücadele ederdim..."**<sup>305</sup> şeklinde cevap vermiştir.

Hz. Ali'nin böyle dediğinin uygulamalı delili, onun kendinden önceki 3 halifenin halifeliklerini kabul etmesidir. Bunun dışındaki bütün söylentiler dedikodunun ötesine gitmez.

Diğer öne sürülen bir olayda **"Kırtas"** hadisesidir. Buna göre Resul-ü Ekrem hastalığının iyice ağırlaştığı bir gün, **"Bana kâlem kâğıt getirin de size benden sonra hiçbir zaman yolunuzu şaşırtmayacak bir yazı yazayım."** buyurdu. Hz. Ömer'de oradaydı. **"Resulullahın hastalığı ağır bastı. Yanımızda Allah'ın kitabı var. O bize yeter"** diyerek kalem kâğıt getirilmesine karşı çıktı. Bunun üzerine tartışma çıkınca Hz. Peygamber **"Benim yanımda tartışma olmaz. Beni kendi hâlime bırakınız"** buyurdu.<sup>306</sup> İslam tarihinde bu hadiseye **"Kırtas hadisesi"** denildi. Şiiler **"Şayet Resulullahın isteği yerine getirilseydi Hz. Ali'yi kendinden sonra halife tayin edecekti"** derler.

Oysa bu fikir birçok noktadan doğru değildir. Her şeyden önce Hz. Peygamber Hz. Ali'yi tayin edecek olsaydı, Hz. Ömer'in muhalefetiyle bundan vazgeçmezdi. Yapmak istediğini

<sup>301</sup> Hadis, Ahmed b. Hanbel, Müsned, IV / 368.

<sup>302</sup> Hasan El Müsenna: Hz. Peygamberin torunu, Hz. Fâtima ile Hz. Ali'nin büyük oğlu olan Hz. Hasan'ın oğludur.

<sup>303</sup> İsmail Mutlu, Dört Halife Devri, s. 333.

<sup>304</sup> Hadis, Buhari, Mağazi: 4447.

<sup>305</sup> Tarihü'l-Hulefa, s. 155.

<sup>306</sup> Hadis, Müsned, I, s. 325.

mutlaka yapardı. Kaldı ki, bu hadiseden 5 gün sonra Hz. Peygamber vefat etti. Eğer Hz. Ali'yi tayin etmek isteseydi, mutlaka bu müddet zarfında yapardı.

Bazı Şiiler Hz. Ali'nin, Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer'in halifeliklerini Kabul edip onlara yardımcı olmasını onlardan korkmasına bağlamaktadırlar. Sahabenin en korkusuzu olan Hz. Ali'yi korkaklıkla suçlamak, en hafif tabirle akıl tutulmasıdır. Bazı Şiilerin, Hz. Ali için "**Takiyye**"<sup>307</sup> yaptı demelerine ise cevap verme gereği bile duymuyoruz.

Hem Allah ve Resulü tarafından Hz. Ali'ye böyle bir emir verilseydi, Hz. Ali bu emire her ne pahasına olursa olsun uyardı. Kendinden önce üç halifeye tabi olması böyle bir emirin olmadığına ispatıdır. Böyle bir emrin olmadığını, hem onlara uyararak hemde onların başında "**Şeyh-ul İslam**"<sup>308</sup> olarak ispat etmiştir.

Bunun bir delili de "**Sıffin**" savaşıdır. Hz. Ali kendi halifeliğini hak gördüğü, Hz. Muaviye'nin halifeliğini ise hak görmediği için sıffında Müslümanların ölmesi pahasına hilafetten vazgeçmedi. Bu onun hak gördüğü bir meselede korkaklık ve takiyye yapmadığının uygulamalı ispatıdır.<sup>309</sup>

Allah ve Resulü Hz. Ali'nin halifeliği için emir verecek ve Hz. Ali bu emir karşısında susacak ve kendinden önceki üç halifeye tabi olacak! -Hâşâ- Hz. Ali'yi böyle bir iftiradan tenzih ederiz.

Bazı Şiiler'de Hz. Ali'nin fitne çıkartmamak için susup kendinden önceki üç halifeye tabi olduğunu iddia ediyorlar. Bu asılsız iddiaları ile kendilerini daha da gülünç duruma düşürüyorlar. Mâdem Hz. Ali fitne çıkartmamak için 1.400 sene önce sustu, bu iddia da bulunanlara ne oluyor ki 1.400 sene sonra çıkıp bu meseleyi dillerine dolayarak fitne çıkartıyorlar!

Hz. Ali kendinden önceki halifelere onlardan korktuğu için değil, Hz. Ebubekir ve Hz. Ömeri halifelğe kendinden daha layık gördüğü için, Hz. Osmana da itaat edeceğine söz verdiği için biat<sup>310</sup> etmiştir. Ve yine Hz. Ali kendinden önceki üç halifeyi ciddi olarak sevmiş, bunu her yerde söylemekten çekinmemiştir.

Hz. Ali kendi halifeliği müddetince Hz. Ebubekir ve Hz. Ömer aleyhinde bir şey söylenmesine izin vermezdi.

Hz. Ali, Hz. Ömer'e olan sevgisinden dolayı kızı Ümmü Gülsüm'ü ona nikahlamıştı.<sup>311</sup> Hz. Ömer'i sevmeseydi, hilafetini hak görmeseydi, bütün dünya bir araya gelse kızını Hz. Ömer'e nikahlamazdı.

## 71. Çok günah işleyen bir kimseye kafir denir mi?

**Ehl-i Sünnete**<sup>312</sup> göre, Allah'a ve onun hak dinine inandıktan sonra günah işleyen, o günahı günah olarak kabul ederse, inkârcı, kafir, münafık ve müşriklerden farklıdır. Ancak 'Fasık'<sup>313</sup> olurlar. Günahları için cehennemde yansalar da orada sonsuza kadar kalmazlar. İman

<sup>307</sup> Takiyye: Gerçeği gizleme, olduğundan farklı görünme.

<sup>308</sup> Şeyhülİslâm: 1424 yılından başlayarak 1922 yılına kadar devam eden bir makam olarak Şeyhülİslam kısaca, İslam dini ile ilgili konularda en yüksek yetkiye sahip kişiye denir.

<sup>309</sup> Hz. Ali (r.a) halifeliği zamanında yaptığı bütün savaşlarda haklı olan taraftı.

<sup>310</sup> Biat: Bir kimsenin yönetimini, egemenliğini tanıma.

<sup>311</sup> H. İbrahim Hasan, İslam Tarihi, s. 317; Dört Halife Devri, s. 343.

<sup>312</sup> Ehl-i sünnet: Hz. Peygamber ve sahabeyi örnek kabul eden Müslüman toplumunun büyük bir kısmına (%90) denir. Genelde kısaca "Sünnilik" olarak bilinir. Bu grup sünnete bağlı olduğu ve cemaat ruhundan ayrılmadığı için "Ehl-i Sünnet ve'l Cemaat" adıyla da anılır.

<sup>313</sup> Fasık: İnkâr edenlere ve günahkâr Müslümanlara denir. Her kâfir fâsıktır, ancak her fâsık kâfir olmayabilir.

ettiği halde çok günah işlemiş bir kimseye kafir denmez. Ancak her bir günah içinde küfre gidecek bir yol vardır. Dolayısı ile o günaha devam ettikçe o günah o kişiyi kafirliğe kadar götürebilir.

Müslüman, işlediği her bir haram ve yapamadığı her bir farzın **-en azından-** hüznünü ve elemiini yüreğinde hissetmelidir. Eğer haramlardan sakınmıyor, farzları yapmıyor ve bundan dolayı ızdırap ve hüzn hissetmiyorsa, onun imandan nasibinin olmadığı anlaşılmaktadır.<sup>314</sup>

**"Her bir günah içinde küfre gidecek bir yol vardır."**<sup>315</sup> sözü mühim bir gerçeği dile getiriyor. Şöyle ki, bir günahı işlemeye devam eden insan, zamanla o günaha alışır, terk edemez bir hale gelir. Bu alışkanlık onu gün geçtikçe daha büyük manevî tehlikelere sürükler. Günahın âhirette bir cezasının olmayacağına inanmaya, hattâ cehennemin bile olmaması gerektiğine kadar gider. Yâni kalpte yer tutan o günah, zaman içinde -Allah korusun- küfre dönüşebilir.<sup>316</sup>

Böyle bir tehlikeye maruz kalmamak ve şeytana aldanmamak için, bir an önce günahı terk ederek, insanın kendine çeki düzen vermesi gerekmektedir.

## 72. Hiç affolunmayacak günah var mıdır?

**Tövbe ettikten sonra affolunmayacak günah yoktur.** Yeterki tövbemizi, şartlarına uygun yapalım. Yüce Allah Şartlarına uygun olarak yapılan tövbeyi kabul edeceğini bildiriyor.

Şartlarına uygun olarak yapılan tövbeye **NASUH** tövbe deniliyor. Nasuh tövbe; günah işlediğinde pişman olmak, gûnahtan dolayı Allah'tan bağışlanma dilemek sonra bir daha o günaha dönmemektir.

Tövbe edilmemiş olan günahlara gelince; bunlardan şirk asla affedilmeyecektir. Bunun dışında kalan günahları ise Allah (c.c) dilerse affedecektir.

**Büyük günâhların belli başlıları şunlardır:**

**"Allah'a ortak koşmak, adam öldürmek, zina iftirasında bulunmak, zina etmek, cihaddan kaçmak, sihir yapmak, yetimin malını yemek, ana-babaya karşı gelmek, Mekke'nin haremünde günah işlemek, faiz yemek, hırsızlık yapmak, içki içmek, kumar oynamak, kul hakkına girmek."**

En büyük günah Allah'ı tanımamak, zatında, sıfatında ve fiillerinde Ona ortak koşmaktır.

**"Allah kendisine şirk koşulmasını kesinlikle affetmez. Bunun dışında ki günahları dilediği kimseler için affeder. Allah'a ortak koşan kimse büyük bir günah ile iftira etmiş olur."**<sup>317</sup> meâlindeki ayetten, şirk dışında bütün günahların affedilebileceğini görmekteyiz. Eğer bir kimse şirk ve inkarından vazgeçip iman etse, elbette o da affedilecektir.

Bir müminin, Allah'ın rahmetinden ümidini kesmesi veya azabından emin olması asla doğru değildir. Mümin, ne kadar günâh işlerse işlesin korku ve ümid arasında olmalı, Rabbinden yüz çevirmemelidir. Bu iki durumu açıklayan bir kısım ayet ve hadis meâlleri şöyledir:

<sup>314</sup> Büyük günahları serbest işleyip istiğfar etmemek ve aldırnamak, o imandan hissesi olmadığına delildir. (Bediüzzaman Said Nursi, Emirdağ Lahikası)

<sup>315</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Lem'alar, İkinci Lem'a.

<sup>316</sup> Bediüzzaman Said Nursi, Lem'alar, s. 7; Mesnevî-i Nuriye, s. 115.

<sup>317</sup> Nisâ, 4/48.

**"Ey gûnahta aşırı giderek nefislerine zulmetmiş kullarım, Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin. Şüphesiz Allah, bütün günâhları affeder. Çünkü O, çok bağışlayıcı, çok merhamet edicidir."**<sup>318</sup>

**"(Resulüm!) Kullarıma şunu haber ver: Elbette ben, evet ben çok bağışlayıcıyım ve çok merhamet edenim. Ama azabım da acı mı acı, can yakıcı bir azaptır!"**<sup>319</sup>

Resulullah (s.a.v): **"100 kişiyi öldüren bir adamın nasuh bir tevbeden sonra affedildiğini"**<sup>320</sup> bildirerek, nasuh tevbe etme şartı ile hangi günahı işlersek işleyelim, affedileceğimizin müjdesini vermektedir.

Bu kadar müjdeden sonra hala umutsuzluk içinde olanlara hayret etmek lazım!

### **73. Şirk nedir ve şirk çeşitleri nelerdir?**

Şirk kelimesi, ortak koşmak demektir. Tevhîd kelimesinin zıddıdır. Kur'an'ı Kerîm'de insanlar tevhide yâni Allah'ı birlemeye davet edilmişlerdir.

Kur'an-ı Kerim'de şirkin çok büyük bir günah olduğu<sup>321</sup> ve asla affedilmeyeceği, (Tövbe etmemek şartıyla) bildirilmektedir.<sup>322</sup>

#### **Şirkin birçok çeşidi vardır:**

1. Allah'tan başka canlı veya cansız varlıklara tapınmak şirktir.

2. Allah'a inanmakla beraber, Ona başka şeyleri şerik (ortak) koşmak, yâni Allah gibi başka varlıklarında ilah olduğuna inanmaktır. Hristiyanlıkta sonradan uydurulup icad edilen "Telsis" inancı, bu çeşit bir şirktir.

3. Bu âlemin yaratıcısının bir olduğu kabul edilmekle beraber, "Ona yakınlığı temin etmek ve Onun katında şefaathçi olmak üzere putlara ve heykellere tapmak, hiçbir fayda veya zarar veremeyecek olan bu cansız ve kıymetsiz eşyaya ibadet etmek şirktir."<sup>323</sup>

4. Şirkin diğer bir şekli de bir kısım insanların kendi aralarından bazılarını "Rab" olarak kabul etmeleri, onlara körü körüne inanarak Allah'ın emir ve yasakları yerine, onların emrettiklerini yapmaları, yasak kıldıklarını da yapmamalarıdır.<sup>324</sup>

#### **Gizli şirk:**

**Birincisi: Riyadır.** Riya: "Allah'ın rızasını unutup insanlara gösterişte bulunmaktır."

Bir gün Peygamber Efendimiz (s.a.v) **"Sizin için en çok korktuğum şey, küçük şirktir."** buyurmuştu. Yanındakiler: **"Küçük şirk nedir ey Allâh'ın Resulü?"** diye sordular.

Resulullah Efendimiz şu cevabı verdi: **"Kıyâmet günü insanlar amellerinin karşılığını alırlarken, Allahu Teâlâ riyâ ehline: "Dünyadayken kendilerine amellerinizi göstermek**

<sup>318</sup> Zümer, 39/53.

<sup>319</sup> Hicr, 15/49-50.

<sup>320</sup> Buhârî, Enbiyâ 54; Müslim, Tevbe 46, 47, 48.

<sup>321</sup> Lokman, 31/13.

<sup>322</sup> Nisa, 4/48.

<sup>323</sup> Zümer, 39/3

<sup>324</sup> Tövbe, 9/31.

**istediğiniz kimselere gidin! Bakın bakalım onların yanında herhangi bir karşılık bulabilecek misiniz?"<sup>325</sup> buyuracaktır.**

### **İkinci olarak gizli şirk:**

Eşyanın yaratılmasında birer sebep olarak vazife gören mahlukatın **-gafletle**<sup>326</sup> tesir gücüne sahip olduğunu zannetmektir.

Bir işin meydana gelmesinde sebebin hakkı bir iken, haddinden fazla değer biçilirse gizli şirke sebep olur. Mesela, insan farkında olmadan **"Gafletle"** yağmuru; buluttan, balı; arıdan, sütü; inekten, meyveyi ve sebzeyi; ağaçtan ve tarladan, şifayı; ilaçtan ve doktordan, rızkı; patrondan, dükkândan ve fabrikadan bilmesi gizli şirktir. İnsan, sebebe müracaat edecek. Sebebe müracaat etmesi ilahi bir emir ve fiili bir duadır. Ancak, neticeyi Allah'tan bilmesi, tevhidin olmazsa olmaz şartıdır.

## **74. Zina hakkında bilgi verir misiniz?**

Zina, aralarında nikah bağı bulunmayan kadın ve erkeğin cinsel ilişkiye girmesidir. Nikahlanmamış kız arkadaşla veya nişanlı ile yapılan cinsel ilişki de zinadır.

Zina, İslam'da ve önceki bütün semâvî dinlerde haram ve çok çirkin bir fiil olarak kabul edilmiştir. En büyük günahlardandır. Kur'an'ı Kerîm'de şöyle buyrulur:

**"Zinaya yaklaşmayın. Çünkü o, çok çirkin bir iş ve kötü bir yoldur."<sup>327</sup>**

**"Onlar, Allah ile beraber başka bir ilaha yalvarmazlar, Allah'ın haram kıldığı cana haksız yere kıymazlar ve zina etmezler. Kim bunları yaparsa, ağır bir cezaya çarptırılır."<sup>328</sup>**

Bekar erkek veya bekar kadının zina etmesinin cezası ayetle,<sup>329</sup> evli erkek veya kadının zina cezasının daha ağır olduğu da sünnetle sabittir.<sup>330</sup> Zina veya hırsızlık yapan insanların cezasını devletin yetkili organları verir. Eğer bu yetkili organlar cezayı vermiyorsa, halktan birileri bu cezayı veremez. Bu durumda şahsın tövbe etmesi gerekir.

Yüce Allah şöyle buyuruyor:

**"Zina eden kadın ve zina eden erkekten her birine yüz değnek vurun. Eğer Allah'a ve âhîret gününe inanıyorsanız, bunları Allah'ın dînini uygulama hususunda acıyacağınız tutmasın. Müminlerden bir topluluk da onların cezasına şahid olsun."<sup>331</sup>**

Zina hakkında birkaç hadisi şerif şöyledir:

**"Kişi zina edince iman ondan çıkar ve başının üstünde bir bulut gibi boşlukta durur. Zinadan çıkınca iman adama geri döner."<sup>332</sup>**

**"Zinakâr, mümin olarak zina etmez; hırsız, mümin olarak çalmaz; içki içen, mümin olarak içki içmez. Kişi bunları yaptıktan sonra tövbe kapısı hâla ona açıktır."<sup>333</sup>**

<sup>325</sup> Hadis, Ahmed ibn Hanbel, V, 428, 429.

<sup>326</sup> Sebeblerin bizzat tesir gücüne sahip olduğuna inanan biri, açık şirke düşmüştür.

<sup>327</sup> İsrâ, 17/32.

<sup>328</sup> Furkân, 25/68.

<sup>329</sup> Nur, 24/2.

<sup>330</sup> Hadis, Müslim, Hudûd: 24.

<sup>331</sup> Nûr, 24/2.

<sup>332</sup> Hadis, Ebu Davud, Sünnet 16, (4690); Tirmizî, İman 11, 2627.

<sup>333</sup> Hadis, Buhârî, Hudûd, 20.

**"...Gözlerin zinası bakmak, kulakların zinası dinlemek, dilin zinası konuşmak, elin zinası tutmak, ayakların zinası yürümektir. Kalbe gelince o, arzu eder, ister. Üreme organı ise, bunu ya gerçekleştirir ya da boşa çıkarır."**<sup>334</sup>

**"Ey Ali, âniden bir haramı gördüğünde dönüp tekrar bakma! Zira ilk bakışın affedilmiştir, ancak ikinci bakış günahıdır."**<sup>335</sup>

**Zina eden tövbe ederse affedilir mi?**

Tövbe ile ilgili olan bir ayette Yüce Allah:

**"Ey iman edenler, nasuh tövbe ile tövbe edin ki Allah da sizin kabahatlerinizi affetsin ve altlarından ırmaklar akan cennetlerine koysun."**<sup>336</sup> buyurarak, yapılan nasuh tövbelerin kabul edileceğini beyan eder. Ayette geçen nasuh tövbe ise hadiste şöyle izah edilmektedir:

**"Nasuh tövbe şudur: Günahlara pişmanlık, farz ibâdetleri yapmak, zulüm ve düşmanlık yapmamak, kırgın ve küskünlerle barışmak, bir daha o günaha dönmek üzere karar vermek."**<sup>337</sup>

## **75. Müslüman yalan söyleyebilir mi?**

Dinimiz yalan ve yalancılığı günahların en büyüklerinden birisi olarak kabul eder.

Ebu'd-Derda (r.a) ile Resulullah (s.a.v) arasında bu konunun ciddiyeti hakkında geçen bir konuşma şöyledir:

Ebu'd-Derda: **"Yâ Resulallah! Mümin hırsızlık yapar mı?"** Resulullah: **"Evet, bazen olabilir."** Ebu'd-Derda: **"Peki, mümin zina edebilir mi?"** Resulullah: **"Ebu'd-Derda hoşlanmazsa da evet!"** Ebu'd-Derda: **"Peki, mümin yalan söyler mi?"** Resulullah: **"Yalanı ancak iman etmeyen kimse uydurur."**<sup>338</sup> buyurmuştur.

Bu hadis-i şerifte yalanın, hırsızlık ve zinadan daha kötü gösterilmesi genel değil, hususidir. Bunun bir manası şudur: Yalan küfrün temelidir. Zina etmeyen, içki içmeyen, hırsızlık yapmayan kafirler olabilir, ama yalan söylemeyen kafir yoktur. Çünkü İslamı kabul etmemeleri zaten en büyük yalandır. O yüzden Müslüman yalancı olamaz. Yalancı da Müslüman olamaz. Yâni yalanı karakter haline getiren birisinin imanı iflas etmiştir. Bu hadis ile yalanın bu özelliğine dikkat çekilmiştir. Bununla birlikte yalan söylemenin haram olduğunu kabul eden ve pişmanlığını kalbinde yaşayan birisi kafir olmaz, günahkâr olur.

Yalanın büyük günahlar içinde ifade ediliyor olmasının en büyük sebebi, pek çok büyük günahı tetikleyebilecek potansiyele sahip olduğu içindir. Rabbimiz Kur'an'ı Kerim'de:

**"Ey iman edenler! Allah'tan korkun ve doğru söz söyleyin."**<sup>339</sup> buyurarak, bu çirkin günah hakkında bizi ikaz etmektedir.

Yalan söylemek hangi hâl ve şart olursa olsun caiz değildir. Eğer doğru söylemek zarar verecekse, o zaman doğrudan yalan söylemeden kapalı ve yoruma açık konuşmanın sakıncası olmaz. Yalanın küçüğü büyüğü olmaz. Yalan yalandır. Yalanın pembesi yeşili de olmaz. Küçük küçük söylenen yalanlar, zamanla insanı yalancılığa götürür. Taviz tavizi doğurur. Baştan küçümsenerek söylenen minik yalanlar, insanda alışkanlık haline gelebilir. Netice de o insan daha büyük yalanlar söylemeye başlar ve Allah katında yalancı hükmünü alır.

<sup>334</sup> Hadis, Buhârî, İsti'zân 12, Kader 9; Müslim, Kader 20-21. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Nikâh 43.

<sup>335</sup> Hadis, Ebû Davud, Nikâh, 42-43/2149; Tirmizî, Edeb, 28/2777; Heysemî, VIII, 63.

<sup>336</sup> Tahrîm, 66/8.

<sup>337</sup> Hadis, Kenzü'l-Ummal, 2/3808.

<sup>338</sup> Hadis, Kenzü'l-Ummal, h. No: 8994.

<sup>339</sup> Ahzâb, 33/70.

Hız. Peygamber bu hakikati şöyle dile getirmektedir:

**"Yalandan sakının. Yalan insanı günaha, o da cehenneme götürür. Kişi durmadan yalan söyler ve yalan araştırırsa, Allah katında yalancılardan yazılır."**<sup>340</sup>

**Yalan söylemenin caiz olduğu yerler:**

Bu konu hakkında Ümmü Gülsüm'den (r.a) gelen bir rivayet şöyledir:

**"Ben Rasulullah'ın, şu üç hal dışında, halkın yalan söylemesine ruhsat verdiğini hatırlamıyorum: 1. Harbte, 2. kişilerin arasını düzeltmekte, 3. (Aile dirliğini sağlamak için) kocanın hanımına, hanımın kocasına söylediği sözlerde."**<sup>341</sup>

Allah (c.c) bizleri yalanın her çeşidinden muhafaza buyursun.

## **76. İçki içmek ne zaman ve nasıl haram kılınmıştır? İçkinin haram olmasının hikmetleri Nelerdir?**

İçki, hicretin dördüncü yılında haram kılınp yasaklandı.

Günümüzde bir kısım insanlar içkinin haram oluşu hakkında yanlış bir inanışa sahipler. Bu inanışı şöyle dillendiriyorlar: "Hz. Peygamber (s.a.v) bir gün iki Müslümanın birbirleri ile muhabbet ettiklerini görmüş ve bundan çok memnun olmuş. Bir müddet sonra onlar içki içip, sarhoş olup kavga etmişler. Hz. Peygamber bu durumu görünce çok üzölmüş ve **"İçkiyi haram kılmış."** Sonra da derler ki: **"Sarhoş olmayacak kadar içmek yasak edilmemiş."**

Maalesef bu yanlış inanca sahip olanların sayısı hiçte az değil.

**Peki işin aslı nedir? İçkinin haram edilmesi şöyle olmuştur:**

Hız. Peygamber (s.a.v) Medine'ye geldikleri zaman Müslümanlar arasında da içki içiliyor, kumar oynanıyordu. Peygamber Efendimiz'den içkinin ve kumarın hükmünü sordular. O sırada Hz. Ömer: **"Yâ Rabbi! İçki hakkında bize, açık ve kesin bir beyânda bulun."** diye duâ etti. Bir müddet sonra:

**"Sana içkiyi ve kumarı soruyorlar: De ki; 'Onlarda büyük günâh ve hem insanlar için bazı faydalar vardır. Fakat günahları, faydalarından daha büyüktür."**<sup>342</sup> meâlindeki ayeti kerime nazil<sup>343</sup> oldu.

Bunun üzerine Müslümanlardan bir kısmı zararından dolayı içkiyi bıraktı, bir kısmı ise içmeye devam etti. Ancak, içenler arasında bazı hoş olmayan durumlar meydana geldi. Hatta sahabelerden biri, akşam namazını kıldırırken, kıraâtı<sup>344</sup> yanlış ve ters mana çıkacak şekilde karıştırdı.

Hız. Ömer tekrar: **"Allah'ım, içki hakkında bize açık ve kesin bir beyânda bulun."** diye duâ etti. Çok geçmeden şu ayeti kerime nazil oldu:

**"Ey îmân edenler! Sarhoş olduğunuz zaman ne söylediğinizi bilinceye kadar, cünüp olduğunuz zaman da eğer yolcu değilseniz, gusledinceye kadar namaza yaklaşmayın."**<sup>345</sup>

<sup>340</sup> Hadis, Buhari, Edeb, 69.

<sup>341</sup> Hadis, Müslim, Birr 101.

<sup>342</sup> Bakara, 2/219.

<sup>343</sup> Nazil olmak: Yukardan aşağıya inmek; mukaddes kitapların vahiy yoluyla peygamberlere gönderilmesi.

<sup>344</sup> Kıraât: Okuma.

<sup>345</sup> Nisa Süresi, 4/43.

Bu da yasağın ikinci aşamasını oluştuyordu. Bu âna kadar Müslümanlar arasında da bir hayli içki içen vardı. Bunun üzerine Müslümanlar: **"Yâ Resulallah, biz namaz vakti yaklaşıncı içki içmeyiz."** dediler. Hz. Peygamber onlara cevap vermeyip sustu. Namaz kılınacağı zaman da Hz. Peygamberin emriyle **"Hiçbir sarhoş namaza yaklaşmasın"** diye nidâ edilirdi. Buna rağmen Müslümanın biri akşamleyin içki içip namaza geldi.

Hz. Ömer tekrar: **"Allah'ım, içki hakkında bize açık ve kesin bir açıklamada bulun."** diye duâ etti. O zaman da şu ayeti kerime nâzil oldu.

**"Ey îmân edenler! İçki, kumar, putlar ve kısmet için çekilen fal okları hep şeytanın işinden birer pisliktir, ondan kaçının ki kurtuluşa eresiniz. Şüphesiz şeytan, içki ve kumarla, aranızda düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah'ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık bunlardan vazgeçtiniz, değil mi?"**<sup>346</sup>

Bundan sonra Müslümanlar: **"Artık içkiden, kumardan vazgeçtik Rabbimiz"** dediler. Bu da içki yasağının üçüncü ve son aşamasıydı. Böylece içki, bütün Müslümanlara bizzat Allah tarafından haram kılınıyordu. Bu ayetin nâzil olması üzerine Peygamberimizin emriyle tellal: **"Haberiniz olsun ki; içki haram kılınmıştır."** diyerek Medine sokaklarından nidâ etti. Bu emri duyan Müslümanlar **"Evlerinde bulunan bütün içkileri derhal döktüler. Dökülen içkiler, Medine sokaklarından sel gibi aktı."**<sup>347</sup>

Hadislerde de sarhoşluk veren bütün maddelerin içilmesi/alınması yasaklanmıştır. Nitekim Hz. Peygamber: **"Sarhoşluk veren her içki haramdır."**<sup>348</sup> **"Çoğu sarhoşluk veren şeyin azı da haramdır."**<sup>349</sup> buyurmuştur.

Konu ile ilgili başka bir hadîsi şerif şöyledir:

**"Şüphesiz ki Allah, içkiye, onu yapana, yapılan yere, onu içene, içirene, taşıyana, taşıtana, satana, satın alana, onun bedelini ve kazancını yiyene lânet etmiştir."**<sup>350</sup>

İçkiyi haram kılan Maide suresinin 90. ayetinde bu yasağın gerekçesi ve hikmeti şöyle açıklanmıştır: Şeytan işi pislik olması, mutluluğa engel olması, insanlar arasında düşmanlığa yol açması, kin ve nefret uyandırması, vücudu tahrip etmesi, Allah'ı anmaktan ve namaz kılmaktan alıkoyması.

## 77. Kumar hakkında bilgi verir misiniz?

**"Ey iman edenler, şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir. Bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz."**<sup>351</sup>

Kumar, hicretin dördüncü yılında içki ile birlikte haram kılınıp yasaklanmıştır.

Taraflardan birisinin kazanıp diğerinin kaybetmesi esasına dayalı bütün şans oyunları kumar kapsamında değerlendirilip haram kılınmıştır. Zira bir taraf kaybederken, diğer taraf da hak etmeden kazanmaktadır. Buna göre şans faktörüne dayalı olan piyango, toto, loto, iddia, ortak bahis, ganyan gibi tertip ve oyunlar da kumardır ve haramdır. Bu tür kumarlara, geniş kitlelerin katılması ile zararı daha da yaygın olmaktadır.

<sup>346</sup> Maide Sûresi, 5/90-91.

<sup>347</sup> Buhârî, Sahih.

<sup>348</sup> Hadis, Buhârî, Vudû, 71; Edeb, 80; Müslim, Eşribe, 7.

<sup>349</sup> Hadis, Ebû Dâvud, Eşribe, 5; Tirmizî, Eşribe, 3.

<sup>350</sup> Hadis, Ebû Davud, Sünen, 2:292.

<sup>351</sup> Maide, 5/90.

Bu tür oyunların hasılatından bazı kuruluş ve hayır kurumlarının yararlanması, onları meşru hale getirmez ve haramlık hükmünü değiştirmez. Bu yollardan birisiyle elde edilen kazançlar, sevap beklenmeyerek yoksullara veya hayır kurumlarına verilmelidir.

İslam dini, kumarın ve şans oyunlarının azını da çoğunu da haram kılmıştır. Bu bakımdan ister az miktarda bir para ile oynansın, ister çok miktarda olsun, ikisi de haramdır.

Sportif faaliyetlerde de aynı şeyleri söylemek mümkündür. Eğer bu spor müsabakalarında namaz geçirilmeyecek, kumara girilmeyecek ve vücudun bir başkasına gösterilmesi caiz olmayan yerlerinin açılmasına meydan verilmeyecekse, dinî bir mahzurdan söz edilemez.

İslamiyet, ortaya mal ve para konarak oynanacak hiçbir şans oyununa izin vermemiştir.

Mesela, iki kişi yarışa çıkmadan önce birisi; "Eğer beni geçersen sana şu kadar vereceğim, şayet ben seni geçersen bana şu kadar vereceksin." derse, böyle bir bahis kumara girer. Ancak tek taraflı olursa caiz olur. Yâni taraflardan birisi; "Beni geçersen sana şu kadar vereceğim, fakat ben seni geçersen sen bana birşey verme." der ve anlaşılırsa, böyle bir iddia meşrudur. Bu parayı alan kimsenin onu kullanması caizdir.

### **Kumarın Zararları nelerdir?**

Başta psikolojik sorunlara yol açar. Diğer bağımlılıklara kolayca bulaşma ihtimali kuvvetlenir. (Alkol, sigara ve uyuşturucu gibi...) Kumar tutkusu yüzünden ailesine ve çevresine karşı sorumluluklarını yerine getirmez. Maddi kayıp ile birlikte kişi, kendisine, ailesine ve topluma karşı zararlı hale gelir, ailedeki güven ortamı kaybolur. Ailede maddi kayba yol açar ve bu kayıplar yüzünden psikolojik, ailevî ve toplumsal sorunlar ortaya çıkar (boşanma, aile içi şiddet gibi). Kumarın daha bunlar gibi pek çok zararları vardır.

## **78. Faiz neden haramdır?**

**"Eğer böyle yapmazsanız (faizden vazgeçmezseniz) Allah ve Resulü tarafından size savaş açıldığını biliniz! Eğer faizcilikten tövbe ederseniz, sermayeleriniz sizindir. Böylece ne haksızlık eder ne de haksızlığa uğrarsınız."**<sup>352</sup> ayeti ile faiz haram kılınmıştır.

Bir toplumda faizin bulunmaması, o toplumun maddî ve manevî her yönden gelişmiş olmasının göstergesidir.

Faiz, toplumda düşmanlık, kin ve hased hislerinin yaygınlaşmasına sebep olur. Yardımlaşma ve merhamet duygularını zayıflatır, giderek yok eder. Halbuki İslam'ın en büyük hedefi, toplumda dayanışma ve yardımlaşma ruhunu uyandırmak; düşmanlık, kin ve hased duygularını ortadan kaldırmaktır.

Faiz toplumda bir kesimin hiç çalışmadan kazanmasını sağlar. İnsanları çalışarak üretim yapmaktan alıkor. Böylece onları tenbelliğe sevkeder.

Bugün toprağı, traktörü, ziraat âletleri, hayvanları, depo ve samanlığı ile 500 milyon lira değerinde malı olan bir çiftçi ailesinin çoluk çocuk bir yıl çalışarak elde ettikleri kazançtan, 500 milyon liranın faiz geliri daha yüksektir. Pek çok meslek ve sanat için durum aynıdır. Şimdi bütün bu insanlar mallarını paraya çevirip çalışmadan kazanmak için faiz peşine düşseler, memleketin hâli nice olur?

Faiz kazancı ile belli bir kesim -haram olsada- bir kazanç elde ederken, zararını ise bütün toplum, özellikle de dar gelirliiler çekmektedirler. Çünkü bankalar veya büyük kuruluş

<sup>352</sup> Bakara, 2/279.

ve şirketler, faizle aldıkları paraları, sıkıntıda olan kimselere ve sanayici ve iş adamlarına daha yüksek faizle vermektedirler.

Ayrıca faizle para veren hiçbir emek sarfetmediği halde daima kazançlı; faizle borç alan ise, emek sarfetmesine rağmen devamlı zarar içindedir. Burada da büyük bir eşitsizlik ve dengesizlik söz konusudur.

## 79. Oruç hakkında bilgi verir misiniz?

İslam'ın beş şartından biri olan Oruç, hicretten bir buçuk yıl sonra Şaban ayında Medine'de ve Bedir Savaşından önce farz kılınmıştır.

Orucun farz oluşu ile ilgili Allah (c.c) şöyle buyurmaktadır:

**"Ey iman edenler! Sizden evvelki (ümme)t'lere yazıldığı gibi, sizin üzerinize de oruç yazıldı (farz kılındı). Tâ ki, korunasınız."**<sup>353</sup>

Oruç, insanı her türlü şehvetten alıkoyan ve ihlâsı artıran bir ibadettir. Ayrıca bir ay süre ile açlığa, susuzluğa ve nefsin diğer arzularına karşı direnmek, nefis terbiyesi açısından oldukça önemlidir. Yüce Allah'a iman eden ve Onun dini uğruna cihada karar veren müminler, oruç ibâdeti ile kuvvetli bir iradeye sahip olurlar.

Hem oruç tutan birisi, hissettiği şiddetli açlık vasıtası ile nimetlerin kıymetini ve değerini anladığı gibi, ihtiyaç sahiblerinin de nasıl zor durumda olduklarını anlar ve onlara şefkat ve merhamet edip yardım eder. Yaptıkları bu yardım ile kardeşliği temin eder.

İhtiyaç sahibi olan o insanlar, bu yardımın karşılığında yardım edenlere hürmet eder ve bu şekilde toplumun saadeti temin edilmiş olur.

Hem kul oruç vesilesi ile zayıflığını, acizliğini ve fakirliğini anlayıp, kendinin ve rızkının sahibine karşı saygı ve kulluğunu artırır. O izin vermeden hiçbir nimete dokunamadığından, nimetlerin hakiki sahibini bilir, Ondan gaflet etmez.

Peygamber Efendimiz (s.a.v) oruç hakkında:

**"İslam beş esas üzerine bina edilmiştir: Allah'tan başka ilah olmadığına ve Muhammed'in Onun kulu ve elçisi olduğuna şehâdet etmek, namaz kılmak, Ramazan orucunu tutmak, zekât vermek, hacca gitmek."**<sup>354</sup>

**"Oruç insanı Cehennem ateşinden koruyan bir kalkandır. Tıpkı sizi harpte ölüme karşı muhafaza eden bir kalkan gibi."**<sup>355</sup>

**"Her kim ruhsatsız ve hastalıklı olarak Ramazan'da bir günün orucunu tutmazsa, bütün bir ömür oruç tutsa da onu ödemiş olmaz."**<sup>356</sup>

<sup>353</sup> Bakara, 2/183.

<sup>354</sup> Hadis, Tirmizi, İman 3, (2612).

<sup>355</sup> Hadis, Nesâî, Savm, IV, 167.

<sup>356</sup> Hadis, Tirmizi, Savm, 27; Ebu Davud, Savm, 38; İbni Mace, Siyam, 14.

**"Cennette Reyyân denilen bir kapı vardır. Kıyamet günü Oruç tutanlar o kapıdan çağırılacaklardır. Kim oruç tutanlardan ise o kapıdan cennete girecektir. Kim de o kapıdan girerse ebedi olarak susuzluk çekmeyecektir."**<sup>357</sup> buyurmuştur.

Ramazan ayında mazeretsiz oruç tutmamak büyük günahlardandır. Böyle bir hata işleyen kişi hemen tövbe etmeli ve Ramazan bitince ilk iş olarak tutmadığı orucu kaza etmelidir. Ramazan ayında bir kimse mazeretsiz olarak oruç tutmazsa, sadece tutmadığı günlerin orucunu kaza etmesi gerekir, kefâret gerekmez. Zira kefâret, oruç tutmamanın değil, orucu mazeretsiz olarak kasten bozmanın cezasıdır.

Kasten bozulan orucun kefareti denilen iki kamerî ay (yaklaşık 60 gün) aralıksız oruç tutma cezası vardır.<sup>358</sup> Bunun yanında tutmadığı o ramazan oruçlarının da kazasını yapması gerekmektedir. Birden fazla başladığı orucunu bozan kişinin bir defa keffaret orucu tutması yeterlidir.<sup>359</sup>

## **80. Zekât hakkında bilgi verir misiniz?**

Zekât, zengin sayılan bir Müslümanın, seneden seneye malının belli bir miktarını Müslüman fakirlere Allah rızası için vermesidir.

Zekât, İslamın 5 esasından birisidir. Namaz, oruç gibi farz-ı ayındır.<sup>360</sup> Ancak onlar gibi bedenle değil, mal ile yapılan bir ibadettir.

Hicretin ikinci senesinde farz kılınmıştır. Zekât, **Kur'an'ı Kerim'de 34 yerde zikredilmiştir.** Bunlardan birisi **"Namazı kılın, zekâtı verin..."**<sup>361</sup> ayetidir.

Zekât, İslam'da namazdan sonra en çok önem verilen ibadettir. Gerçekten de namaz, dinî hayatın direği, İslamî yaşayışın teminatıdır. Zekât ise sosyal hayatın dayanma noktasıdır. Namaz kılınmayan bir toplumda, İslamî hayat ve dinî yaşayış zayıflayıp sönmeye yüz tutacağı gibi, zekât emrinin uygulanmadığı bir toplumda da toplumsal huzur, ferdler arasında birlik, beraberlik ve düzen sağlanamaz.

Zekât, zengin Müslümanların fakir Müslümanlara yaptıkları bir yardım ve sadaka değildir. Zekât doğrudan doğruya fakirin, zenginin malında olan bir hakkıdır. Kur'an'ı Kerim'de bu husus şu şekilde belirtilmiştir:

**"Onların mallarında isteyen ve istemeyen yoksullar için bir hak vardır."**<sup>362</sup>

Zengin, fakirin bu hakkını ödemek mecburiyetindedir.

Zekâtı ödenmemiş bir mal, temiz ve helâl olmaktan çıkıp, fakirlerin haklarının gasbedildiği bir mal haline gelir. Ne zaman ki malın zekâtı ödenir, o zaman temizlenir ve sorumluluk ortadan kalkar.

Yüce Allah zekâtını vermeyenlerin kıyamette çok büyük azabla karşılaşacağını haber vermektedir:

<sup>357</sup> Hadis, Tirmizi, Savm, 55.

<sup>358</sup> Hadis, *Buhârî, Savm, 30-31; Keffârât, 2, 4; Müslim, Sıyâm, 14.*

<sup>359</sup> Ramazana dair Bediüzzaman Said Nursi Hazretlerinin Mektubat isimli eserinden 29. Mektub'un, 2. Risalesi olan 2. Kısma bakılabilir.

<sup>360</sup> Farzı ayn: Mükellef olan herkes tarafından mutlaka yerine getirilmesi icâb eden farz demektir. Vakit Namazlarını kılmak, oruç tutmak gibi...

<sup>361</sup> Bakara, 2/43-83-110; Nûr, 24/56; Müzzemmil, 73/20; Nisâ, 4/77.

<sup>362</sup> Zâriyât, 51/19.

**"...Altın ve gümüşü yığıp da onları Allah yolunda harcamayanlar yok mu, işte onlara elem verici bir azabı müjdele!"<sup>363</sup>**

Ebu Hüreyre Hazretlerinden nakledilen bir hadis-i şerifte Hz. Peygamber şöyle buyuruyor:

**"Allahu Teâlâ kime mal verir de o kişi zekâtını ödemezse; kıyamet günü, zekâtı verilmeyen mal, sahibi için çok zehirli bir yılan suretine çevrilir..."<sup>364</sup>**

Şu gelecek hadis-i şerif ise şöyledir:

**"Namazla zekâtı birleştirtinceye kadar, zekât vermeyen bir adamın namazını Allah kabul etmez. Şüphesiz ki Allah, namaz ve zekâtı birleştirmiştir. Artık siz onların arasını ayırmayın."<sup>365</sup>**

Üzerine zekât düşen mal ve paraların zekâtı, o mal ve paranın üzerinden bir sene geçtikten sonra hemen verilmesi icabeder. Özürsüz olarak geciktirmek câiz olmaz.

## **81. Hac hakkında bilgi verir misiniz?**

Zengin olup, sıhhat, hâl ve vakti müsait olan insanlara Allah (c.c) şöyle ferman ediyor:

**"Yolculuğuna gücü yetenlerin haccetmesi, Allah'ın insanlar üzerinde bir hakkıdır."<sup>366</sup>**

Hz. Peygamber (s.a.s.): **"Kim Allah için hacceder de (Allah'ın rızasına uymayan) kötü söz ve davranışlardan ve Allah'a karşı gelmekten sakınırsa, (kul hakkı hariç) annesinden doğduğu günkü gibi (günahlarından arınmış olarak hacdan) döner."<sup>367</sup>** buyurmaktadır.

Her bir ibadetin kendine has bazı özellikleri ve hikmetleri olup, bunların bilinerek yapılması o ibadetleri daha da anlamlı kılar. Özellikle neredeyse tamamı sembolik eylemlerden oluşan haccın tarihî, ahlâkî ve kültürel boyutlarının bilinmesi, hikmetlerinin ortaya konulması, haccın ruhunun yakalanabilmesi açısından çok önemlidir.

Haccın pek çok hikmetlerinden bazıları şöyle sıralanabilir:

Hac; renk, dil, ırk, ülke, kültür, makam ve mevki farkı gözetmeksizin aynı amaç ve gayeleri taşıyan milyonlarca Müslümanı bir araya getirerek eşitlik ve kardeşliğin çok canlı bir tablosunu oluşturur. İslam kardeşliği içinde tanışıp kaynaşmayı ve mahşeri unutmamayı öğretir.

İslam dîninini doğup yayıldığı, vahyin indiği, Hz. Peygamber ve ashabının bin bir güçlük ve sıkıntılar içinde mücadeleler verdiği ve Hz. Âdem'den beri bazı peygamberlerin uğrak yeri olmuş kutsal toprakları görmek, müminlerin dini duygularını güçlendirir, İslama bağlılıklarını artırır.

<sup>363</sup> Tövbe, 9/34.

<sup>364</sup> Hadis, Buhari, Zekât 3.

<sup>365</sup> Hadis, Deylemî, Firdavs 5/133 No: 7725, Kenzü'l-Ummal No: 15788.

<sup>366</sup> Âl-i İmran, 3/97.

<sup>367</sup> Hadis, Buhârî, Hac, 4; Müslim, Hac, 438; Nesâî, Menâsikü'l-hac, 4.

Dünyanın dört bir tarafından gelen, renkleri, dilleri, ülkeleri ve kültürleri farklı, fakat hedef ve gayeleri aynı binlerce Müslümanın birbirleriyle kaynaşması ve görüşmesi sağlanmış olur.

Kısaca haccın, başka ibâdetlerde olmayan kendine özgü pek çok hikmetleri, ahlaki, sosyal, ekonomik ve psikolojik yararları vardır. Yukarıda yalnızca bunlardan bazıları zikredilebilmiştir.

## 82. Domuz eti yemek niçin haramdır?

Bir şeyin helal veya haram olması, Allah'ın emrine tabidir. Allah bir şeye "Helal" derse helal, "Haram" derse haram olur.

Bununla birlikte haram olan yiyecek ve içeceklere dikkat ettiğimizde, zararlarının faydalarından daha çok olduğunu ve tiksindirici özelliklerinin bulunduğunu fark ederiz.

Buna delil olarak içki ve kumarın haram olmasının hikmetlerinden birinin, zararlarının faydalarından daha çok olması zikredilir.<sup>368</sup>

Domuz etinin zararının faydasından daha çok olduğunu bugünün bilim dünyası kabul etmektedir.

Domuz etinin haram kılındığı Kur'an'ı Kerîm'de açıkça belirtilmiştir.

**"Allah size ancak ölüyü (leşi), kanı, domuz etini ve Allah'tan başkası adına kesileni haram kıldı."**<sup>369</sup>

Yüce Rabbimiz, istifademiz için pek çok gıda yaratmıştır. Bunun yanında bazı zararlı şeylerin yenilip içilmesini yasaklamıştır. Çünkü O, sonsuz şefkat ve merhamet sahibidir. Kullarına taşıyamayacakları yükleri yüklememiştir. Emir ve yasakları, insanların rahatlıkla altından kalkabilecekleri şeylerdir. Acaba insan domuz eti yemeyince ne kaybedecektir?

Helal dairesi keyfe kafidir, harama girmeye hiç lüzum yoktur.

Bazıları, domuz ismini ağza almanın günah olduğunu düşünüyor. Bazıları da domuza lanetli bir hayvan muâmelesi yapıyor. Ne domuz lanetli bir hayvandır ne de domuzun adını anmak günahıdır. Yaratılan her varlık gibi domuzun yaratılmasında da birçok hikmet vardır. Bizlere düşen o hayvanın etini yememektir.

## 83. Vesveseden kurtulma çareleri nelerdir?

Müslim'in İbnu Mesud'dan (r.a) kaydettiği bir rivayet şöyledir: Dediler ki:

**"Ey Allah'ın Rasulü, bazılarımız içinden öyle sesler işitiyor ki, onu (bilerek) söylemektense kömür kesilinceye kadar yanmayı veya gökten yere atılmayı tercih ederler. (Bu vesveseler bize zarar verir mi?)"** Hz. Peygamber (s.a.v):

<sup>368</sup> Bakara, 2/219

<sup>369</sup> Bakara, 2/173

**"Hayır bu (korkunuz) gerçek imanın ifadesidir."**<sup>370</sup> cevabını verdi.

Bu konu hakkında özetle beş madde halinde şunları diyebiliriz:<sup>371</sup>

**1. Vesvese, imanın kuvvetindendir:**

Şeytan, Müslümanda iman ve ibâdet hazinesi olduğunu bildiği için saldırıya geçmektedir. Vesveseye düşen mümin, **"Şeytan, iman ve İslam'a ait vesveselerle, şüphelerle beni meşgûl etmek, iman hazineme el atmak istiyor; ama, benden bir şey koparamayacak. Bu, onun son çırpınışlarıdır; bir gün gelecek, benden bir şey koparamayacağını anlayınca çekip gidecektir"** diye düşünüp kafaya takmamalıdır.

**2. Vesvese, kalbin malı değildir:**

Kalp rahatsız olduğuna göre, vesvese kalbe mâl edilemez. Eğer vesvese kalbin malı olsaydı, kalp ondan rahatsız ve tedirgin olmayacaktı ve böyle bir kalble şeytan da uğraşmayacaktı. Kalp vesveseye razı değil, sahip de değil; vesvese ile arasında bir münasebet ve alaka olmadığı içindir ki vesveseden rahatsız olmaktadır.

**3. Vesvese, kişinin kendi iradesinden olmayıp, uygulamaya geçmiyorsa insanı sorumlu etmez:**

Sorumlu olmada irade ve şuur şarttır. Hayvanların yanısıra mecnunlara, akli ve şuuru yerinde olmayanlara sorumluluk yoktur. Bu yüzden irademiz dışında gelen vesveselerden rahatsız olmak ve o vesveselere razı olmamak şartı ile sorumlu olmayız.

**4. Vesvese, üzerinde durulmadığı ve dert haline getirilmediği takdirde hiçbir zarar vermez:**

Düşünce ve hayalimiz bir ayna gibidir. Elimizde tuttuğumuz aynaya karşıdaki yılanın görüntüsü yansısa, aynadaki o yılan bize zarar verebilir mi? Veya elinizdeki aynaya akseden alevli ateş, elimizi yakar mı? Elmasın etrafındaki kömür tozlarının elmasa zararı olur mu? Aynen bu misaller gibi, vesvesenin de şeytandan olduğu bilinir ve gerekli tedbirler alınırsa hiçbir zarar vermediği gibi manevi mertebemizin yükselmesine sebep olur.

**5. Vesvesenin, zarar verdiği düşünülürse o zaman zarar verir:**

Şimdiye kadar anlattıklarımızın tersine hareket edildiği takdirde vesvesenin zararı olabilir. Evet, vesvesenin zararlı olduğu düşünülür, üzerinde durulup kurcalanır ve merakla karıştırılırsa o zaman zararlı olabilir. Büyük gördükçe, mühimsedikçe büyür ve bir balon gibi şişerek yutacak hale gelebilir. Vesvesenin en mühim ilacı, vesvese gelen mesele üzerinde bilgi sahibi olup, vesvesenin ne olduğunu iyi anlayıp ve Yüce Yaratıcıya, vesvesenin şerrinden koruması için samimi şekilde dua etmektir.

## **84. Şeriat nedir?**

Şeriat: **Kur'an** ayetlerine, Allah Resulünün sünnetine dayanan ilahi hükümler bütünüdür. Şeriat, İslam'ın getirdiği hükümlerin genel adıdır. Devlet yönetimi de bunun içine girmektedir.

<sup>370</sup> Hadis, Müslim, İman 209 (132); Ebu Davud, Edeb 118 (5110).

<sup>371</sup> Vesvese hakkında Risale-i Nur'dan 13. Lem'a, vesvese hastalığına yakalananlar için çok güzel manevi bir reçete hükmündedir.

Şeriat'la din aynı anlamdadır. Din şeriattır, şeriat da dindir. "Şeriat" kavramının içinde imanla ilgili hükümler olduğu gibi ahlakla, ibâdetle ve günlük hayattaki işlerle alakalı hükümler de vardır.

Şeriat İslam'dır. Kur'an'dan ve hadislerden çıkan hayat düzenidir. Ezelden gelmiş, ebede gidecektir.

Kumar oynamamak şeriatın emri olduğu gibi yalan söylememek de şeriatın emridir. Haksızlık yapmamak şeriatın emri olduğu gibi, anne ve baba başta olmak üzere insanlara iyi davranmak da şeriatın emridir. Domuz eti yememek şeriatın emri olduğu gibi, kul hakkı yememek ve hırsızlık yapmamak da şeriatın emridir. Zina etmemek şeriatın emri olduğu gibi, dedikodu etmemek de şeriatın emridir. Bu misaller çoğaltılabilir.

Yâni şeriat, Allah'ın bizden yapmamızı ya da yapmamamızı istediği herşeydir.

Şeriat, Allah Resulünün insanlığa getirdiği rahmet, adalet, merhamet, şefkat, huzur ve saâdetir.

Şeriat, her zamanın ihtiyacına cevap veren değişmez İlâhi kanunlardır. Şeriat, müminler için kurtuluş reçetesidir. Onu ilk tatbik eden Allah Resulü insanlık tarihine misli olmayan bir saâdet asrı yaşatmıştır. Dört büyük halifenin o güzel idareleri, hususen Hz. Ömer'in o parlak adalet örnekleri şeriatın eseridir. Emevîler ve Abbasîler şeriatın kanunlarına uydukları nisbette ayakta durabilmişlerdir. Selçuklular ve Osmanlılar şeriata uydukları kadar hâkimiyet sürebilmişlerdir.

Cenâb-ı Hak Kur'an'ı Kerîm'de şöyle ferman ediyor:

**"Sonra da seni din konusunda bir şeriat sahibi kıldık. Sen ona uy; bilmeyenlerin isteklerine uyma."**<sup>372</sup>

Şeriatın yüzde doksandan fazlası insanların şahsi ve toplumsal yaşamları ile ilgilidir. Yüzde on ya da daha azı ise devlet yönetimi ile ilgilidir.

Allah'ın (c.c) bazı suçlar için ağır cezalar vermesinin sebebi, suçluyu cezalandırmaktan çok, o suçun işlenmesini engellemek ya da en aza indirmektir. Hırsızlık yapan, haksız yere adam öldüren ve zina edene verilen cezalar bu suçların işlenmesini engellemek içindir.

Şeriat'ta bu suçların cezalarını sadece devlet organları verebilir. Kişiler asla ceza veremezler. Vermeye kalkışırsalar büyük bir fitne ve suç işlemiş olurlar. Devletin ise bu suçlara ceza verebilmesi için önlemleri alması gerekir. Buna bir misal: Açlıktan dolayı hırsızlık yapan birine, şeriatta ceza verilmez. Öncelikle devletin, o kişinin karnının doyması için gerekli şartları sağlaması gerekmektedir.

Şeriat, Allah'tan geldiği için eskimez, kıyamete kadar geçerlidir. İnsanların yaptığı kanunlar ise insanlar gibi eskiyip yıpranmaktadır.

Üzülerek şahit olduğumuz bir durum ise, Müslümanım diyen birçok insanın şeriat karşıtı olduklarını söylemeleridir. Yukarıda izah ettiğimiz gibi şeriat karşıtı olduğunu söyleyen o insanlar, eğer şeriatın bizzat Kur'an ve İslam olduğunu bilmiş olsalardı, asla şeriat karşıtı olamazlardı.

---

<sup>372</sup> Casiye, 45/18.

## 85. İslam'da cihat nedir; nasıl yapılmalıdır?

Cihat, dîni emirleri öğrenip ona göre yaşamak ve başkalarına öğretmek, iyiliği emredip kötülükten sakındırmaya çalışmak, İslamı tebliğ etmek, dış düşmanlara karşı savaşmak ve nefsi yenme çabası için kullanılan bir kelimedir.

Cihat'ta en önemli şart **"Allah yolunda ve İslam uğrunda olma şartıdır."**

Cihadı doğru değerlendirmemizi sağlayan bir ayet:

**"Ey iman edenler! Sizleri acıklı bir azaptan kurtaracak bir ticaret göstereyim mi? Allah ve Resulüne iman edip, mallarınız ve canlarınızla Allah yolunda cihad edersiniz..."<sup>373</sup>**

Demek ki cihat'ta gaye, Allah'ın (c.c) azabından kurtulup, âhiretimiz için bir ticaret yapmaktır. Cihadın bazı zorlukları olsa da bunlar insanın o acıklı azaptan kurtulmasının yanında hafif kalırlar.

O hâlde, cihat başkalarını öldürüp cehenneme göndermek için değil, nefsimizi ve diğer nefisleri cehennemden kurtarmak için yapılır. Cihat bu yönüyle insan kurtarmanın adıdır.

Düşmanla savaşan müminlere malî destek sağlamak cihat olduğu gibi, malının bir kısmını insanların ebedî saâdeti için harcamak da cihat'tır. Harbe katılmak cihat olduğu gibi, insanların iman şerefine kavuşmaları ve müminlerin günah ve isyandan kurtulmaları için bir şeyler yapmak, bu hususta kafa yormak, mesai harcamak da cihat'tır.

Maddi cihada ancak devlet karar verebilir. Birileri keyfi olarak cihat diyerek ortaya çıkamazlar, adam öldüremezler, kimseyi esir edemezler. Böyle keyfi hareket edenler zalimdirler ve yaptıkları bütün zulümlerin hesabını hem bu dünyada hem de ahirette vermek zorundadırlar.

İçinde bulunduğumuz yüzyılda maddi cihattan çok manevi cihat ön plandadır. Müslümanların bugün en büyük cihadı; İslam ahlakı ile ahlaklanıp, ilimle donanıp, hikmetle ve merhametle insanlara doğru İslamı doğru şekilde ulaştırmaktır.

*Cihatta gaye, bize saldıran yahut saldırıya hazırlanan düşmana karşı kendimizi müdafaa etmek ve zâlim devletlerle ve insanlığın hürriyetine engel olanlarla savaşmaktır.*

**"Dinde zorlama yoktur."<sup>374</sup>** Ancak, cennet yolunu zorla kapamak isteyenlerle de mücadele etmek gerekir.

Cihat'ta başarı sağlandıktan sonra kişi inancında serbest bırakılır. Dilerse İslamı kabul eder, dilerse kendi dîninde yaşamaya devam eder. İkinci yolu tercih ederse cizye<sup>375</sup> verir. Bu vergi, savaşlara katılmamanın ve İslam ülkesinde her türlü can ve mal güvenliği içinde yaşamanın bedelidir.

**"Size savaş açanlarla Allah yolunda çarpışın. (Allah'ın koyduğu) sınırları aşmayın. Çünkü Allah, haddi aşanları sevmez."<sup>376</sup>**

<sup>373</sup> Sâff, 61/10-11.

<sup>374</sup> Bakara, 2/256.

<sup>375</sup> Cizye: İslam ülkelerinde Müslüman olmayanlardan alınan bir vergi türüdür.

<sup>376</sup> Bakara, 2/190.

Allah yolunda savaşanlar bu İlahi ferman gereği, his ve hevese kapılmaktan, aşırı gitmekten sakınacaklar ve kadın, çocuk ve ihtiyarlar gibi harbe katılmayanlara ilişmeyeceklerdir. Ve böylece nice kurallara aynen uyulacaktır.

Cihadın en büyüğü, en büyük düşmana karşı yapılındır. **"Senin en zararlı düşmanın nefsidir."**<sup>377</sup> hadisi ile Tebuk seferi dönüşü, **"Küçük cihat'tan büyük cihada döndük."**<sup>378</sup> hadisi, bu büyük düşmanı belirler.

Düşmana mağlûp olmak insana ya şehitlik ya gazilik kazandırır. Nefisle mücadele ise öyle değildir. Bu savaş mutlaka kazanılmalıdır, mağlubiyetin sonu cehennem azabıdır.

## **86. Terör saldırılarını İslamiyetle alakalı göstermek isteyenlere nasıl cevap verebiliriz?**

**"Müslüman terörist olamaz, terörist de Müslüman olamaz."**

İslam, insanı en kıymetli varlık olarak kabul eder; masum insanlara karşı yapılan tecavüz ve haksızlıkları en büyük günahlar arasında sayar.

Kur'an, terörü lanetlemiş, anarşiyi ve fitneyi en dehşetli bir olay olarak belirtmiştir. İslamiyet her türlü terör, zulüm ve ihaneti yasaklar; her türlü anarşiye, bozgunculuğa şiddetle karşı çıkar. Öyle ki Kur'an haksız olarak bir cana kıymayı, kan akıtmayı bütün insanlığa karşı işlenmiş en dehşetli bir cinayet olarak nitelendirmektedir.

Nitekim, Cenab-ı Hak: **"Kim, bir cana kıymayan veya yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayan bir nefsi öldürürse, bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de bir nefsin yaşamasına sebep olursa, bütün insanları yaşatmış gibi olur..."**<sup>379</sup> buyurmaktadır.

İslam'da suçların cezalarını sadece devlet organları verebilir. Kişiler asla ceza veremezler. O yüzden kim **-sözde-** Allah için birisini öldürmeye kalkışırsa, İslama göre büyük bir suç ve günah işlemiş olur. Günümüzde **-sözde-** Allah adına adam öldüren teröristlerin, İslamla yakından uzaktan alakaları yoktur. Bu teröristler bilerek ya da bilmeyerek İslama ve Müslümanlara en büyük zararı vermektedirler.

Kur'an'ı ve Hz. Peygamberi (s.a.v) doğru şekilde bilen bir Müslüman'ın ruhunda düşmanlık, kin ve vahşet yoktur. Böyle bir Müslüman, insanları öldürmek için değil, yaşatmak için yaşar.

Ayrıca İslam dini savaşta bile hukuk getirmiş ve haddi aşmayı yasaklamıştır. Savaşmayan çocuklara, kadınlara, yaşlılara, din adamlarına, mabedlere ve mabedlere sığınanlara, hayvanlara ve ağaç gibi varlıklara zarar verilmesini yasaklayan bir dini,<sup>380</sup> terörle anmak asla kabul edilemez.

<sup>377</sup> Hadis, Gazâlî, İhyâ, 3/4; Aclûnî, Keşfü'l-Hafâ, 1/143.

<sup>378</sup> Hadis, Beyhaki.

<sup>379</sup> Mâide Sûresi, 5/32.

<sup>380</sup> Hadis, Buharî, Cihad, 147, 148; Müslim, cihad, 24, 25/h. No: 1744; Ebu Davud, cihad, 121.

## 87. Bazıları Kurban Bayramı için "Vahşet ve Cinayettir" diyor.

### Bunlara nasıl cevap verebiliriz?

1. Bu hayvanların etlerinden istifade izni ve kurban emri olmasaydı, o hayvanlar bu kadar değerli olmayacaklar, belki de dünyada bu kadar çok bulunmayacaklardı. Özellikle yaşlanan ve hastalanan hayvanlar işkence çekecekler, insanlar tarafından da acımasızca katledilecekler. O yüzden Yüce Allah, onların yaşlanıp hastalanmadan kesilip etlerinden istifade edilmesine izin vermektedir. Bu emir hem insanlar hem de hayvanlar için büyük rahmet olmuştur.

2. Hayvanlarda akıl olmadığı için geçmişten gelen acılar ve gelecekte gelen korkulardan emindirler. Yani bir hayvanın dün ve yarın kaygısı yoktur. Bulunduğu dakikayı yaşar. O yüzden akıl sahibi olan insanlar, kurban meselesini yorumlarken **-hayvanların akıllarının olmadığı-** gerçeğini düşünmelidirler.

Mesela, kesilmek için yere yatırılan bir hayvan **"Eyvah çok acı çekeceğim, dünyanın bütün güzelliklerinden ve sevdiklerimden ayrılacağım, çocuklarım yetim kalacak"** diye düşünemez. Sadece kesim anında az bir acı çeker. Eğer bıçak keskin olursa, o acıdan da hemen kurtulur. Hayvanların akıllarının olmayışı, akıllı bir varlığın akıl vesilesiyle çekeceği bütün acılardan onları kurtarmaktadır.

3. Bir gün Hz. Peygamber (s.a.v), ayağını koyunun üzerine koymuş, koyunda kendisine gözünün ucuyla bakarken onu kesmek için bıçağını bileyen birine uğradı ve şöyle buyurdu:

**"Onu defalarca mı öldürmek istiyorsun? Keşke onu yatırmadan önce bıçağını bileseydin!"**<sup>381</sup> Bu hadis ile Hz. Peygamber, kesilmek üzere olan bir hayvana bile merhameti tavsiye etmektedir.

4. Ayrıca kırmızı et yemeyenlerin sağlıklarına zarar verdikleri uzmanlarca kabul edilmektedir. Bu açıdan bakıldığında zaman et yemeyenler veya kurbana karşı çıkanlar, hem Allah'ın bizim için yarattığı bu hayvanların etlerinden istifade etmemize, hem de insanların büyük çoğunluğunun kabul ettiği beslenme kanunlarına karşı çıkmış olmaktadır.

5. Hayvanların etinden istifade izni ve kurban emri dünyadaki ekolojik, sosyal ve ekonomik düzeninde dönmelerini sağlamaktadır. Geçimini hayvancılık ile temin eden insan sayısı oldukça fazladır. Devlet ekonomilerinde de hayvancılığın çok önemli yer tuttuğu bir gerçektir. Bu izin ve emir ile hem hayvanlara layık oldukları değer verilmiş hem de dünyadaki ekolojik, sosyal ve ekonomik denge sağlanmıştır.

## 88. İman nedir?

İman, bir şeye tereddütsüz inanmak ve kesin olarak, içten ve yürekten bağlanmak demektir.

Açılımı ise; Allah'ın (c.c) varlığına, birliğine, Hz. Muhammed'in (s.a.v) Peygamberliğine, tereddütsüz inanmak ve Hz. Peygamberin bize bildirdiği inanılması gereken esasların hepsinin hak ve doğru olduğunu hiçbir şüphe duymadan kabul ve tasdik etmektir.

<sup>381</sup> Hadis, Taberani, Mucemu'l-Kebir.

**"İman bir bütündür parçalanmaz."** Yâni Hz. Peygamberin bildirdiği -inanılması gereken herşeyi- istisnasız kabul edip inanmak, imanın olmazsa olmaz şartıdır. Bunlardan biri -Allah muhafaza- inkâr edilse, iman geçersizdir. O yüzden en büyük meselemiz **"Tahkiki imânı"**<sup>382</sup> elde etmektir.

İmanda esas olan Peygamberimizin haber verdiği esasların herbirini delilleriyle bilip inanmaktır. Yâni Âmentüde yer alan altı îman esasları ile dînin namaz, oruç, hac, zekât gibi farz kıldığı ibâdetleri ve adam öldürmek, içki içmek, zina yapmak gibi haram saydığı fiilleri her Müslümanın ayrıntıları ile bilmesi ve inanması şarttır.

Âmentü, her Müslümanın inanması, kabûl edip tasdik etmesi farz olan îman esaslarından ibarettir. Âmentü'de yer alan iman esasları 6'dır ve şunlardır:

- 1. Allah'a inanmak,**
- 2. Peygamberlerine inanmak,**
- 3. Kitaplarına inanmak,**
- 4. Meleklerine inanmak,**
- 5. Âhiret gününe, öldükten sonra dirilmeye inanmak,**
- 6. Kadere, hayır ve şerrin Allah'dan olduğuna inanmak.**

**İman nasıl bir şeydir?**

İman, kalbi ve vicdanı ilgilendiren bir haldir. İman esaslarına kalbden inanıp bağlanan bir kimse, mümin yâni, îmanlı sayılır. İmanda asıl olan kalbin tasdikidir.

**İmanın insan için önemi nedir?**

İman, insanın yaratılma sebebidir. Yâni insan, yaratanını imanla tanımak ve ibadet etmek için yaratılmıştır. İnsan bu yaratılış gayesine uygun hareket ederse, âhirette ebedî saâdete kavuşacak, cennete girecek, aksi takdirde cehenneme atılacaktır. Bu bakımdan iman, insan için en büyük nimettir ve ebedî saâdeti kazanma vesilesi olup, cennete giriş anahtarıdır. İmansız cennete girilmez. O yüzden insanın iman etmesi ve imanının gereği üzere yaşaması, bu imanını da son nefesine kadar kaybetmeden veya zayıflatmadan muhafaza etmesi, dünyadan da dünya içindeki herşeyden de daha kıymetli ve önemlidir.

## **89. Nasıl Müslüman olunur?**

Her kim Müslüman olmak istiyorsa, öncelikle Allah'ın (c.c) varlığına ve birliğine ve Hz. Muhammed'in de (s.a.v) Yüce Allah'ın gönderdiği en son peygamber olduğuna iman etmelidir. Bunun yanında Kur'an'ın bütün emir ve yasaklarını ve Hz. Peygamberin bildirdiği inanılması gereken herşeyi istisnasız kabul etmek, Müslüman olmanın olmazsa olmaz şartıdır.

<sup>382</sup> Tahkiki iman: Delillere, bilgiye, araştırmaya ve kavramaya dayalı olan imandır. Zıddı ise taklidi imandır. Taklidi iman ise, aile üyelerinden ve yakın çevreden görerek iman ve ibâdet etmek demektir.

Allah'ın emrettiği bütün farzları ve yasakladığı bütün haramları kabul eden biri, eğer tenbellik edip gaflette bulunarak farzları yapmaz ve haramlardan kaçmazsa o kişi yine Müslümandır ancak günahkâr bir Müslümandır. İmanın, farzlar yerine getirilerek ve haramlardan uzak durarak güçlendirilmesi ve korunması gerekmektedir. Yoksa -Allah muhafaza- zaman içinde iman tamamen etkisini yitirebilir.

**İmanın en önemli 6 şartı ise şunlardır:**

**1- Allah'ın varlığına inanmak,**

**2- Meleklerle inanmak,**

**3- Kitaplara inanmak,**

**4- Peygamberlere inanmak,**

**5- Ahiretin varlığına inanmak,**

**6- Kadere inanmak.**

Her kim yukarıda sayılan şartlara kalben iman edip diliyle de söylerse artık o Müslümandır.

Müslüman olmak isteyen bir erkek, sünnet olmak zorunda değildir.

Yine Müslüman olmak isteyen birinin ismi İslama aykırı değilse, ismini değiştirmek zorunda değildir.

## **90. Büyük günah işleyen birisi Müslüman kalabilir mi?**

Müslüman olmanın en önemli şartı öncelikle Allah'ın (c.c) varlık ve birliğine iman etmek sonra da Hz. Muhammed'in (s.a.v.) son peygamber olduğunu kabul edip, Hz. Peygamberin Yüce Allah'tan getirdiği inanılması gereken herşeyi kabul etmektir. Böyle inanan Müslümandır.

Bunun yanında Allah'ın emir ve yasaklarını yapmayan biri, eğer inkâr ettiği ya da hafife aldığı için değilse sırf tenbelliğinden ya da gafletinden dolayı yapmıyorsa o yine Müslümandır ama günahkâr bir Müslümandır. Bu konuda üç tane misal şöyledir:

**Birinci misal:** İçki içmek haramdır. Bir Müslüman içkinin haram olduğuna iman etmiş ama gafletinden dolayı içmiş, içtiğinden dolayı da rahatsızsa o kişi kafir olmaz, günahkâr bir Müslüman olur.

**İkinci Misal:** Bir bayan tesettürün farz olduğuna iman etmiş ancak sırf gafletinden dolayı bu farzı yerine getiremiyorsa ve getiremediği içinde rahatsızsa o bayan kafir olmaz, günahkâr bir Müslüman olur.

**Üçüncü Misal:** Faiz almakta vermekde haramdır. Bir Müslüman sırf gafletinden dolayı faiz alıp verse, yalnız bu günahından rahatsızsa kafir olmaz, günahkâr bir Müslüman olur.

Ancak imanlarımızı, farzları yerine getirerek ve haramlardan uzak durarak güçlendirmemiz ve korumamamız gerekmektedir. Aksi takdirde zaman içerisinde -Allah muhafaza- iman tamamen etkisini yitirebilir. Haramlar imanı manen katleder. İmanın selametini isteyen farzları yerine getirmeli ve haramlardan uzak durmalıdır.

## 91. Ehl-i Sünnet Vel Cemaat ne demektir ve özellikleri nedir?

Ehl-i Sünnet vel cemaat: Hz. Peygamberin (s.a.v) sünnetine ve ashabının<sup>383</sup> yoluna bağlı olanlar ve onların izlediği dini yol ve metodu benimseyenlerdir.

Ehl-i Sünnet, Kur'an ve sünnet üzerinde birleşmiş, ayrılıktan sakınmış, akli değil, Kur'an ve sünneti kaynak almış topluluktur.

"Hz. Peygamberin sünnetine uyanlara 'Ehl-i Sünnet', onun sahabelerini âdil kabul ederek onların din hususundaki metodunu takip edenlere de 'Ehl-i Cemaat', ikisine birlikte 'Ehl-i Sünnet Ve'l-Cemaat' denilmiştir."

Ehl-i Sünnet, Müslümanı tanımlamak için Kur'an'ı Kerim'de ya da Sünnette geçen bir kavram değildir. Resulullahın öğrettiği ve yaşadığı İslama uymayanlara karşı, Müslümanların bir konum belirlemesidir. Yâni bu kavramı bize Resulullah öğretmedi. 'Biz Hz. Ali'nin Şiasıyız/taftarıyız' diyenlere karşı tepki gösteren Müslümanlar, kendi konumlarını belirleme ifadesi olarak 'Siz öyleyseniz biz de Ehl-i Sünnet vel Cemaatiz' dediler. Yâni siz Şia iseniz biz de Resulullahın yaşayarak öğrettiği ve onun sahabesi ve onları izleyenler tarafından yaşanan İslam üzereyiz, Hz. Ali'de öyleydi, dediler.

Asıl kimliğimizi belirlerken doğru olan, **"Ehl-i Sünnetim demek değil, Müslümanım demek olmalıdır."** Pek çok İslam anlayışı var, sen nasıl bir Müslümansın diye sorulduğunda o zaman **"Ben Ehl-i Sünnet bir Müslümanım"** deriz. Ve Ehl-i Sünnetle Resulullahın öğretip yaşadığı İslamı kast ederiz. İslam Ehl-i Sünnet'tir, Ehl-i Sünnet de İslam'dır. Bu doğru, ama biz kimliğimizi Müslüman olarak belirleriz.

Ehl-i Sünnet olmanın temel esasları bilinirse, buna uymayan görüş sahiplerinin hangi konu veya konularda Ehl-i Sünnet'ten ayrıldığını anlamak daha kolay olacaktır.

### **Ehl-i Sünnet itikadında olmanın alametleri başlıca şunlardır:**

1. Allah vardır ve birdir.
2. Melekler vardır.
3. Kitaplar haktır.
4. Kur'an'ı Kerim Allah kelmamıdır, Kur'an'ı Kerim mahluk [yaratık] değildir.
5. Hz. Muhammed (s.a.v) en son peygamberdir.
6. Yeniden diriliş haktır. Öldükten sonra dirilme vardır.
7. Cennet ve cehennem yaratılmıştır ve sonsuzdur.
8. Kadere iman, imanın altı esasından biridir.

<sup>383</sup> Ashab: Arkadaşlar, Hz. Peygamber'in sohbetinde bulunan ve onu gören kimseler. Sahabeler.

9. Hayrı ve şerri yaratan Allah'tır. İnsanda cüz-i irade vardır. İşlediği günahlardan mesuldür.

10. Allah gaybın her çeşidini bilir.

11. Hadis-Sünnet, dînin kaynağıdır.

12. Sahabiler, peygamberlerden sonra insanların en faziletlisidirler.

13. Mezhep vardır ve haktır.

14. Büyük günah işleyen kafir olmaz.

15. Mümin olarak ölen cehennemde ebedi kalmaz.

16. Mucize vardır ve haktır.

17. Keramet vardır ve haktır.

18. Cennet'ten Rü'yet, (Allah'ı görmek) haktır ve olacaktır.

19. Şefa'at, sırat, hesap ve mizan haktır.

20. Cennet lütuftur, cehennem adalettir.

21. Kabir suali, azabı ve nimeti haktır.

22. Miraç mucizesi haktır. Miraç, ruh ve bedenle birlikte olmuştur.

23. Kıyamet âlametleri vardır.

24. Dirilerin ölümlere duası haktır.

25. Mest üzerine meshetmek haktır.

26. Müslümanın diyene kafir denilemez.

27. Muta nikahı caiz değildir.

28. Allah zamandan ve mekândan münezzehtir.

29. Gaybı yalnız Allah bilir, dilerse peygamberlerine ve evliyasına da bildirir.

30. Ruh ölmez. Kafir ve Müslüman ölümlerin ruhları ıştır.

31. Kabir ziyareti caizdir.

32. İman ya vardır ya yoktur, artıp eksilmez. [Parlaklığı artıp eksilir.]

33. Ebu Bekr-i Sıddık, ashab-ı kiramın en üstünüdür.

## 92. "Peygamberimizin mezhebi mi vardı? Mezhebe gerek yok" diyenlere nasıl cevap verebiliriz?

Mezhep, müctehid<sup>384</sup> bir âlimin fikir ve görüşlerini benimseyen insanların meydana getirdiği dinî ekollere denir.

Hız. Peygamber (s.a.v) döneminde dini konularda görüş ayrılığı söz konusu değildi. Çünkü bir problem olduğunda Hız. Peygambere sorularak çözümleniyordu. Hız. Peygamber'den sonra sahabe ve tabiun<sup>385</sup> döneminden itibaren görüş ayrılığı başlamış, saâdet asrından uzaklaştıkça da bu görüş ayrılıkları çoğalmıştır. Bu görüş ayrılıklarının başlıca belli nedenleri vardı.

**-Kitap ve sünnette geçen bazı kelime ve cümlelerin farklı anlaşılması ve yorumlanması.**

**-Hadislerin bilinmemesi, hadislerin sıhhat derecesi ve ölçüsü konusundaki farklı anlayışların olması.**

**-Kur'an ve hadis ilminin çok derin olması.**

**-İslamın asli kaynaklarının Arapça olması ve Müslümanların yüzde sekseninin avam olup, hakikatlara bizzat ulaşamamaları.**

**-Sosyal ve tabii çevrenin tesiri... gibi.**

Daha bunlar gibi birçok sebepten kaynaklanan görüş ayrılıkları bulunmakla birlikte, müctehid imamlar devrine kadar (hicri 2. Asır) mezheplerden söz edilmemektedir. Mezheplerin ortaya çıkması hicri 2. ve 3. asırda olmuştur.

Bu hak mezhepler, her önüne gelenin kendi mezhebini ilan etmesinin önünü kapatmıştır.

Mezhepler ana konularda, emir ve yasaklarda aynıdır değişen hiç birşey yoktur. Daha çok bazı ayrıntıya dair meselelerde farklı görüşler sunmuşlardır. Mesela, başın ne kadarı meshedilmesi lazım, kanın abdesti bozup bozmaması, balıktan başka deniz ürünlerinin yenilip yenilmemesi, vitir namazının vacip mi sünnet mi olduğu gibi esasa ait olmayan detaya ait olan meselelere kafa yormuşlar ve kıyamete kadar ümmetin bu sahada ki ihtiyaçlarına cevap vermişlerdir.

Ehl-i Sünnet omurgayı oluşturan ve günümüze kadar gelen itikadi ve âmeli mezhepler bölücü değil, birleştirici ve bütünleştirici rol oynamışlardır. Selçuklu, Eyyubiler ve Osmanlı tecrübeleri bunun en mükemmel örneğidir.

İslam tarihinde -bir iki küçük mesele hariç- mezhep çatışmaları yaşanmamıştır. Müslümanlar arasında mezhep kavgaları diye sunulan çatışmalar, esas itibarlariyle siyasî çatışmalardır. Bugün de mezhep çatışması diye bize sunulan hadiselerin aslında siyasi çatışmalar olduğunu biraz dikkat edince anlıyoruz.

Mezhep imamları da birbirlerine daima saygılı olmuşlar, birbirlerini red ve inkâr etmemişlerdir. Ayrıca bir mezhep oluşturmak niyetiyle ortaya iddialı bir şekilde çıkmamışlardır. Onlardan sonra mezhep haline getirilen içtihatlarını, zaman ve ihtiyaç anında ortaya koymuşlardır.

Kur'an ve Sünnetten fetva ve hüküm çıkarmak kolay değildir. Herkes kabiliyeti nisbetinde az çok anlayıp istifade eder. Ancak iş fetva ve hüküm çıkarmaya gelince âlimler

<sup>384</sup> Müctehid: Arapça bir terimdir. İslam dîninde, bir konu hakkında var olan delilleri inceleyerek hüküm çıkartan din adamlarına verilen isimdir. Müctehidler in yaptıklarına icthâd denmektedir.

<sup>385</sup> Tabiun: Hız. Peygamberin sahabelerinin devrine yetişip onları gören, iman sahibi olduğu halde onlarla beraber bulunan ve iman üzere vefât eden kişilere denir.

bile zorlanmaktadırlar. O yüzden âlim olmayan sıradan birinin **"Bende o İslam âlimleri gibi en derin meseleleri Kur'an ve Sünnet'ten çıkartırım"** demesi, gülünçtür.

### **Müctehidler Arasında Görüş Ayrılıkları Olmasının Mahzuru Var mıdır?**

Hayır, aksine bu görüş ayrılıkları, ümmet için rahmet olmuştur.

Herhangi bir mesele hususunda bir mezhepde zorlukla karşılaşınca, o mesele başka bir mezhebin kolaylık ifade eden hükmü ile halledilme yoluna gidilmiştir. Böylece mezheplerin varlığı ümmet için kolaylık, rahmet ve genişliğe vesile olmuştur.

**"Ümmetimin ihtilâfında (farklı görüşlerinde) rahmet vardır."**<sup>386</sup> meâlindeki hadîs-i şerîfin ifade etmek istediği mana da bu olsa gerektir.

Hak olan itikadi ve âmeli mezheplerin çıkış noktası ve kaynağı Kur'an ve Sünnet olduğundan bu mezheplerden herhangi birine uyabiliriz. Ancak, kendi mezhebimiz dışında ki diğer hak mezheplere sanki başka bir din, ya da rakip bir mezhep veya düşmanmış nazarı ile bakamayız.

Bir mezhebe uymak başkadır, mezhebçilik farklıdır. Zararlı olan mezhep değil, **mezhepçiliktir.**

## **93. Sonuç**

İman ilmi en önemli ilimdir. İlimlerin şâhı hatta padişahıdır.

Bu dünya imtihanına gönderilen herkes için en önemli mesele, tahkiki imânı elde etme meselesidir. Çünkü iman, ebedi saâdetin vesilesidir.

Bu eser ile elimizden geldiği kadarıyla iman ilminin önem ve ehemmiyetini vurgulamaya çalıştık.

Bu eseri okuyanlardan ricamız, başkalarının da istifade etmelerine sebep olmalarıdır.

Bu eseri okuyacak olanların ciddi bir şekilde istifade edeceğini umuyor ve dualarınıza talip olduğumuzu belirtiyoruz.

Bu kitabın hazırlanmasına yardımcı olan herkese teşekkürlerimizi sunuyoruz.

---

<sup>386</sup> Hadis, İmam-ı Beyheki, İmam-ı Münavi, İmam-ı ibni Nasr ve İmam-ı Deylemi.